

Utajärven liikenneturvallisuussuunnitelma

Utajärven liikenneturvallisuussuunnitelma

RAPORTEJA 35 | 2013

UTAJÄRVEN LIIKENNETURVALLISUUSUUNNITELMA

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Taitto: Laura Pöllänen, Sito Oy

Kansikuva: Juha Vikiö, Sito Oy

Kartat: © Karttakeskus, L4356

Painopaikka: Kopijyvä Oy

ISBN 978-952-257-766-5 (painettu)

ISBN 978-952-257-767-2 (PDF)

ISSN-L 2242-2846

ISSN 2242-2846 (painettu)

ISSN 2242-2854 (verkkojulkaisu)

URN:ISBN:978-952-257-767-2

www.ely-keskus.fi/julkaisut | www.doria.fi/ely-keskus

Alkusanat

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus sekä Utajärven kunta käynnistivät keväällä 2013 liikenneturvallisuussuunnitelman laatimisen. Työn tuloksena laadittiin kunnalle suunnitelmaraportti, joka sisältää sekä liikenneympäristön parantamissuunnitelman että liikennekasvatustyön kehittämissuunnitelman. Suunnitelman laatimista ohjanneeseen ohjausryhmään ovat kuuluneet seuraavat henkilöt:

Tarja Jääskeläinen	Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Mirja Savolainen	Utajärven kunta
Esko Spets	Utajärven kunta
Hannele Karhu	Utajärven kunta
Kai Savolainen	Utajärven kunta
Erkki Väänänen	Utajärven kunta
Kauko Tervonen	Utajärven kunta
Petri Pinoniemi	Oulu-Koillismaan pelastuslaitos
Rainer Kinisjärvi	Liikenneturva

Kunnan liikenneturvallisuustyöryhmä koostui edellä mainituista ohjausryhmän henkilöistä. Työryhmä kokoontui suunnitelman laatimisen aikana neljä kertaa käsittelemään suunnitteluasioita. Työryhmän antamat kommentit on huomioitu sekä liikenneympäristön parantamistoimenpiteissä että liikennekasvatustyön kehittämissuunnitelmassa.

Suunnitelman on laatinut Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja Utajärven kunnan toimeksiantaja Sita Oy, jossa työstä on vastannut projektipäällikkönä ins. Juha Vikiö. Työhön on osallistunut DI Marko Tikkanen, DI Noora Airaksinen, ins.AMK Laura Pöllänen, FM Johanna Hätälä sekä ins.AMK Juha Soronen.

Oulussa tammikuussa 2014

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

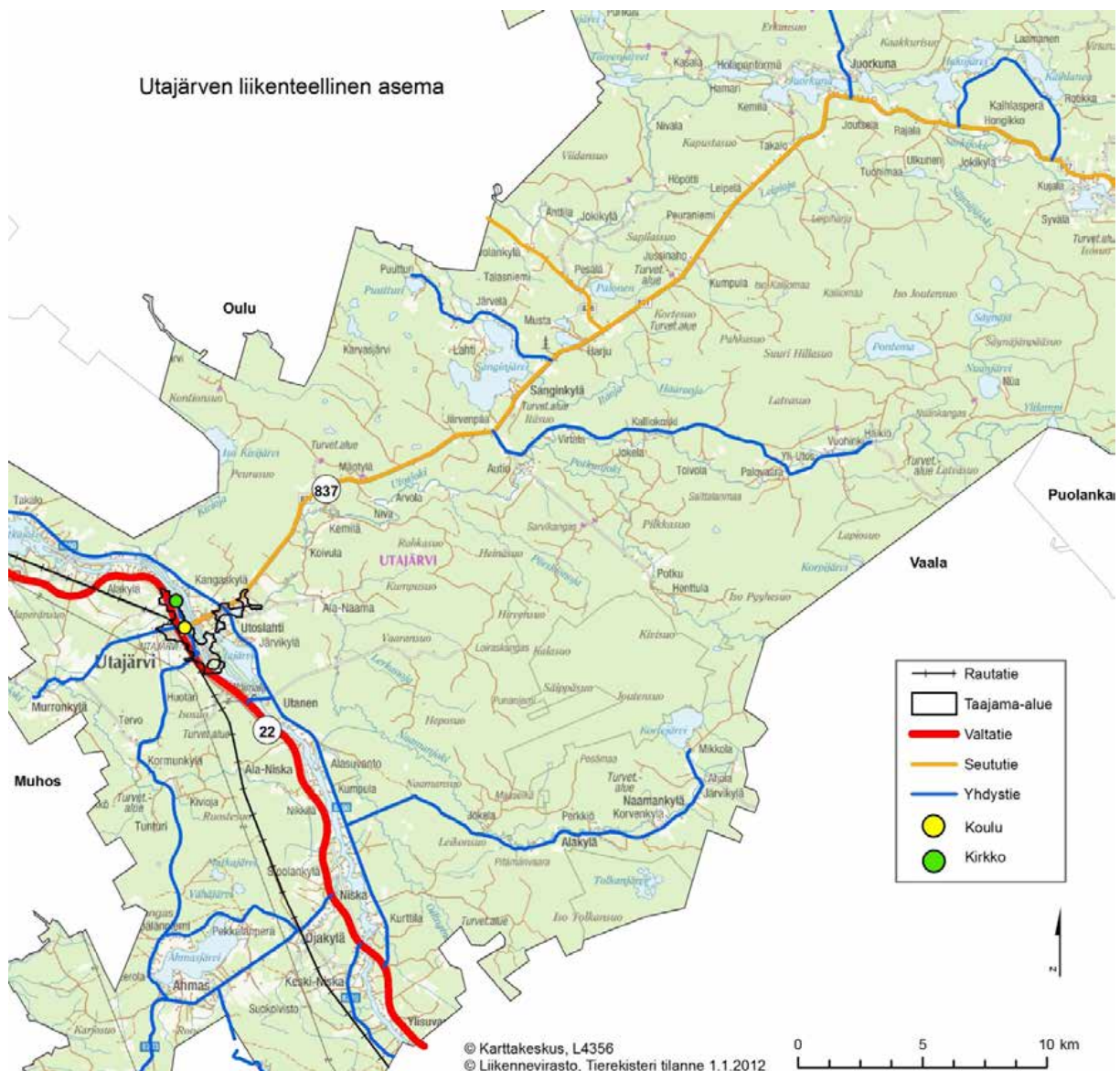
Sisältö

Suunnittelun lähtökohdat	2
Suunnittelualue ja suhde liikennejärjestelmään.....	2
Väestö, työpaikat ja palvelut	3
Maankäyttö ja kaavoitus	3
Nykyinen tie- ja katuverkko sekä liikenne	3
 Liikenneturvallisuuden nykytila.....	7
Liikenneonnettomuudet.....	7
Onnettomuusluokat	10
Hirvi-, peura- ja muut eläinonnettomuudet.....	11
Onnettomuuksien kasaumapisteet	11
Onnettomuuskustannukset.....	12
Liikenneturvallisuuskyselyt.....	13
Asukaskysely	13
Koululaiskysely	18
 Liikenneturvallisuustavoitteet.....	26
Tavoiteasettelun taustaa.....	26
Valtakunnalliset tavoitteet.....	26
Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan tavoitteet ja toimintamalli	27
Utajärven kunnan liikenneturvallisuustavoitteet.....	28
Määrälliset tavoitteet.....	28
 Liikenneympäristön parantamistoimenpiteet.....	29
Suunnittelun lähtökohdat.....	29
Liikenneturvallisuuden yhteisiä periaatteita.....	29
Toimenpiteet.....	36
Keskusta alue	36
Haja-asutusalue	42
Toimenpideohjelma	44
Toimenpiteiden vaikutukset	44
 Liikkumisen esteettömyys.....	45
Esteettömyyden nykytila	45
Esteettömyyden toimintalinjat ja suunnittelun periaatteet.....	46
 Liikennekasvatustyön kehittäminen.....	48
Liikennekasvatustyö on yhteistyötä	48
Viisaan liikkumisen edistäminen	49
Liikenneturvallisuusyhteistyön organisointi	50
Utajärvi mukaan toimijamalliin	50
 Liitteet	52

Suunnittelun lähtökohdat

Suunnittelualue ja suhde liikennejärjestelmään

Utajärven kunta sijaitsee Pohjois-Pohjanmaan maakunnan keskiosassa ja kuuluu Oulunkaaren seutukuntaan. Kunnan halki kulkee valtatie 22 (Oulu-Kajaani), joka on valtakunnallisesti merkittävä pääväylä. Muutoin kunnan alueen tieverkko koostuu seutu- ja yhdysteistä. Utajärven kautta, valtatie 22 suuntaisesti kulkee myös Oulu-Kontiomäki -rata, jolla on merkitystä sekä henkilöliikenteen että tavaraliikenteen osalta. Utajärven lähimmät lentoasemat sijaitsevat Oulussa ja Kajaaniassa.

Kuva 1. Suunnittelualueen sijainti ja liikenteellinen asema.

Väestö, työpaikat ja palvelut

Utajärven kunnassa asui vuoden 2012 lopussa noin 2950 henkilöä. Yli 65 -vuotiaiden osuus väestöstä on noin 23 %. Tilastokeskuksen ennusteen mukaan väestömäärä olisi vuonna 2040 2432 henkilöä. Eli väestönkehitys jatkuu ennusteen mukaan laskevana, mutta tasoittuu hieman.

Utajärven kunnan alueella oli 924 työpaikkaa vuoden 2010 lopussa. Suurimpia työnantajia Utajärven kunnan lisäksi ovat mm. Rokuan Health Spa, Oulun kaaren kuntayhtymä, Kinnusen mylly, Moilaspojat, Pipe Life sekä Yrityspuisto. Utajärvi on perinteinen maatalouspitäjä. Lisäksi matkailu ja majoitusalan yritystoiminta on vilkastunut viime vuosina. Viime vuosikymmeninä mekaaninen puunjalostus sekä muovi- /elektroniikkateollisuus on kehittynyt voimakkaasti.

Kuntakeskus on Utajärven kunnan voimakkain palvelukeskittymä, mutta asiointiliikennettä suuntautuu myös naapurikuntiin. Kuntakeskuksessa olevat lähipalvelut ovat saavutettavissa hyvin myös kävellen ja pyörällä, pidemmät ja entistä enemmän myös lyhyet matkat tehdään kuitenkin suurelta osin henkilöautolla.

Utajärven kunnassa on yksi perusopetusta antava koulu, jossa on sekä alakoulu että yläkoulu. Lukuvuonna 2012–2013 ala- ja yläkouluissa oppilaita oli yhteensä 377. Kunnassa on myös lukio, jossa oli lukuvuonna 2012–2013 opiskelijoita 50. Oppilasmäärien ennustetaan muuttuvan siten että lukuvuonna 2017–2018 olisi alakouluissa noin 184 ja yläkoulussa noin 156 oppilasta.

Maankäyttö ja kaavoitus

Utajärven asutuksesta suurin osa sijoittuu kunnan taajama-alueelle. Taajaman lähimpiä kyliä ja asutuskeskitymiä ovat mm. Ahmas, Sanginkylä, Särkijärvi ja Juorkuna. Asutus on levittäytynyt laajalle keskittyen lähinnä yleisten teiden varsille.

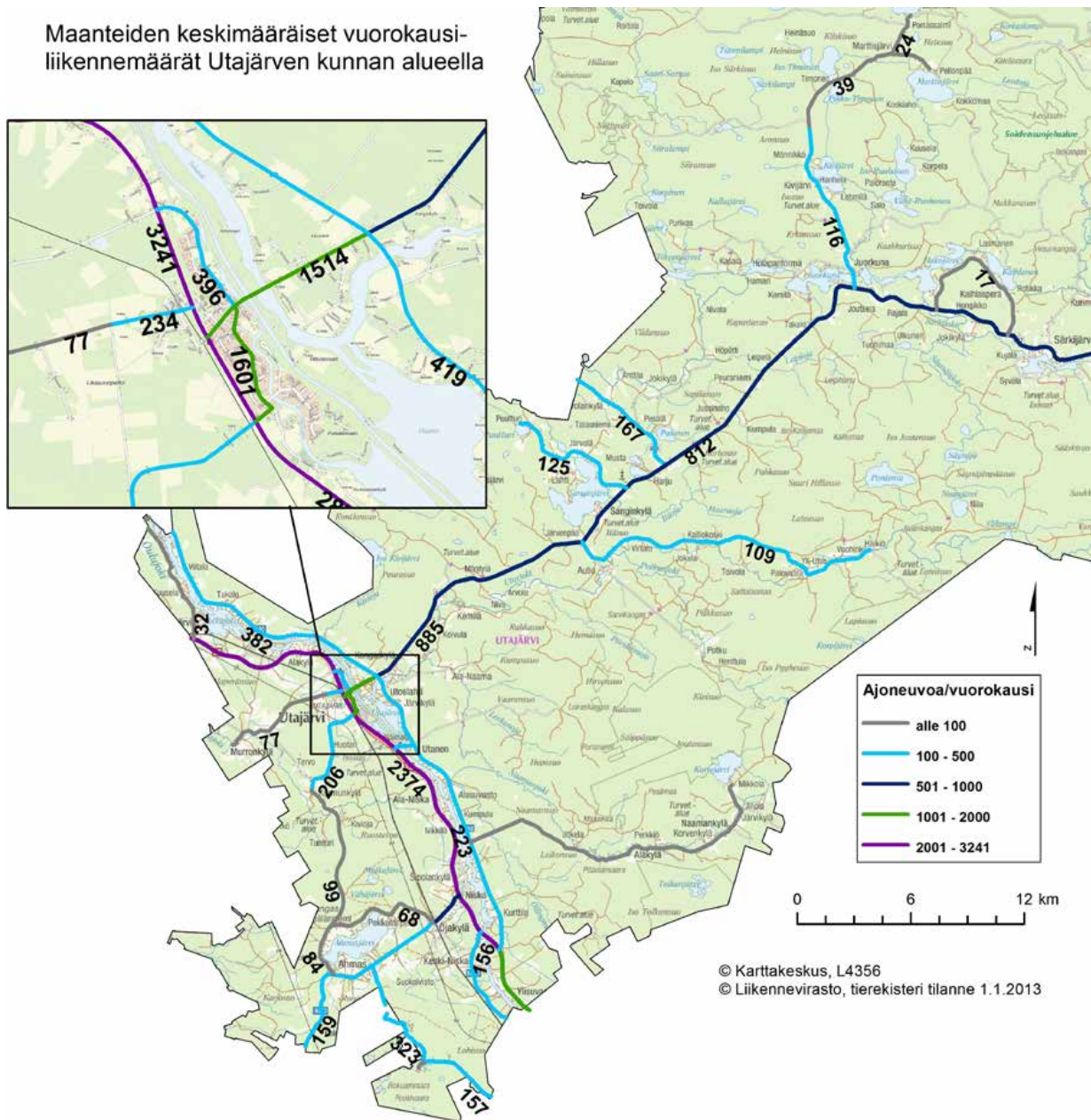
Utajärven kunnan alue kuuluu Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavaan, joka on vahvistettu 17.2.2005. Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan uudistaminen on meneillään ja ensimmäinen vaihekaava on valmis vuoden 2013 loppuun mennessä. Osayleiskaavoja kunnan alueella on kolme; kirkonkylä ympäristöineen, Alakylä-Sotkajärvi sekä Rokuan yhteinen osayleiskaava. Asemakaava-alueita on kunnan kirkonkylässä, Utoslahdessa, Mustikkakankaan teollisuusalueella, Rokualla ja uusi alue Roinilassa keskustaajaman Luoteispuolella.

Nykyinen tie- ja katuverkko sekä liikenne

Utajärven kunnan alueella on maanteitä yhteensä noin 318 km. Tästä valtateiden osuus on 30 km, seututeiden noin 65 km ja yhdysteiden 223 km. Kunnan ylläpitämiä katuja on noin 11 km sekä yksityisteitä yhteensä noin 85 km. Kunnan katuverkolla olevan kevyen liikenteen väylien pituus on noin 1,7 km (Kuva 1). Maanteiden keskimääräiset vuorokausiliikenteen määrät on esitetty kuvassa 2. Maanteiden varsilla oleva tievalaistus ja kevyen liikenteen väylät on esitetty kuvassa 5 sekä keskusta-alueen valaistus ja kevyen liikenteen väylät on esitetty kuvassa 4.

Utajärven maanteiden nopeusrajoitukset on esitetty kuvassa 6. Keskustaajamassa ja asuinalueilla on toteutettu kattavasti alueellinen nopeusrajoitus 40 km/h. Rajoitukseen on suurella osalla alueista yhdistetty myös tasa-arvoiset tonttikatujen väliset liittymät.

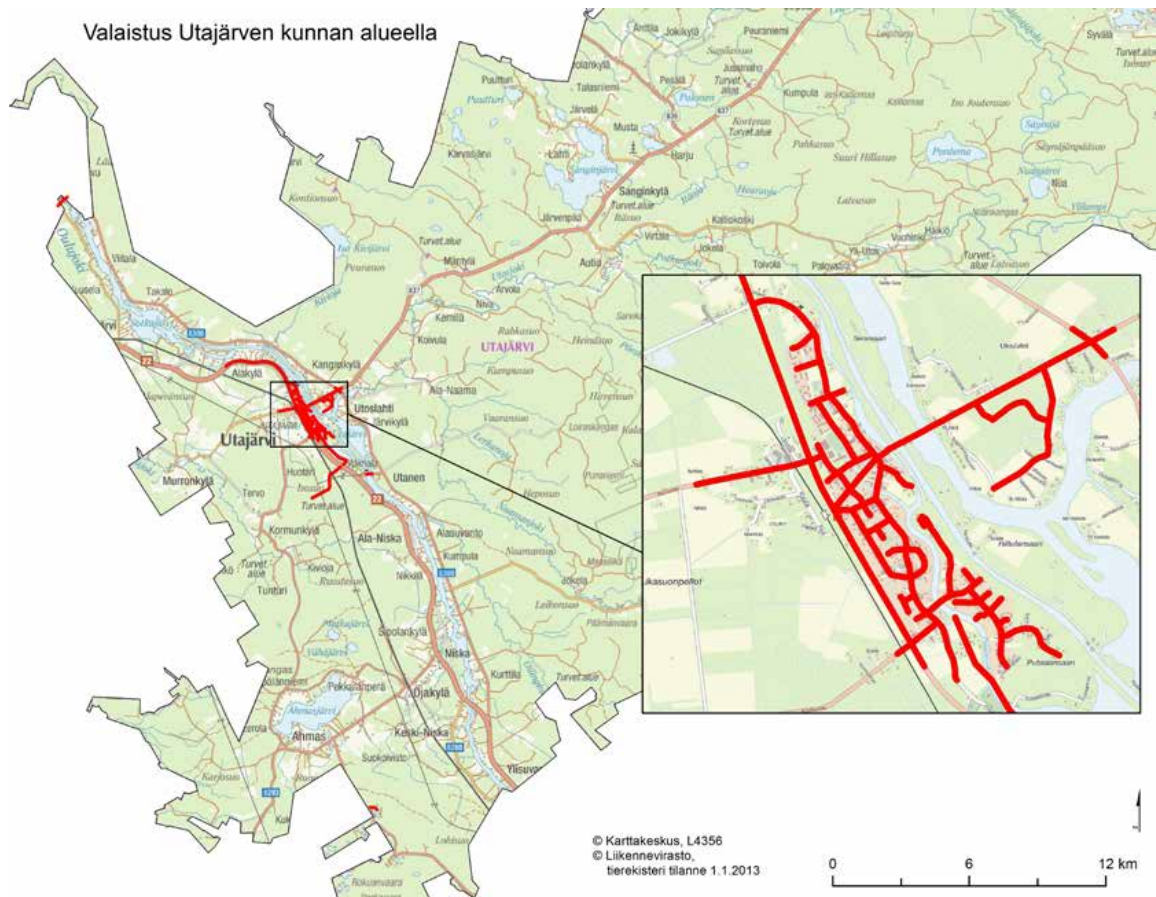
Maanteiden keskimääräiset vuorokausiliikennemäärät Utajärven kunnan alueella

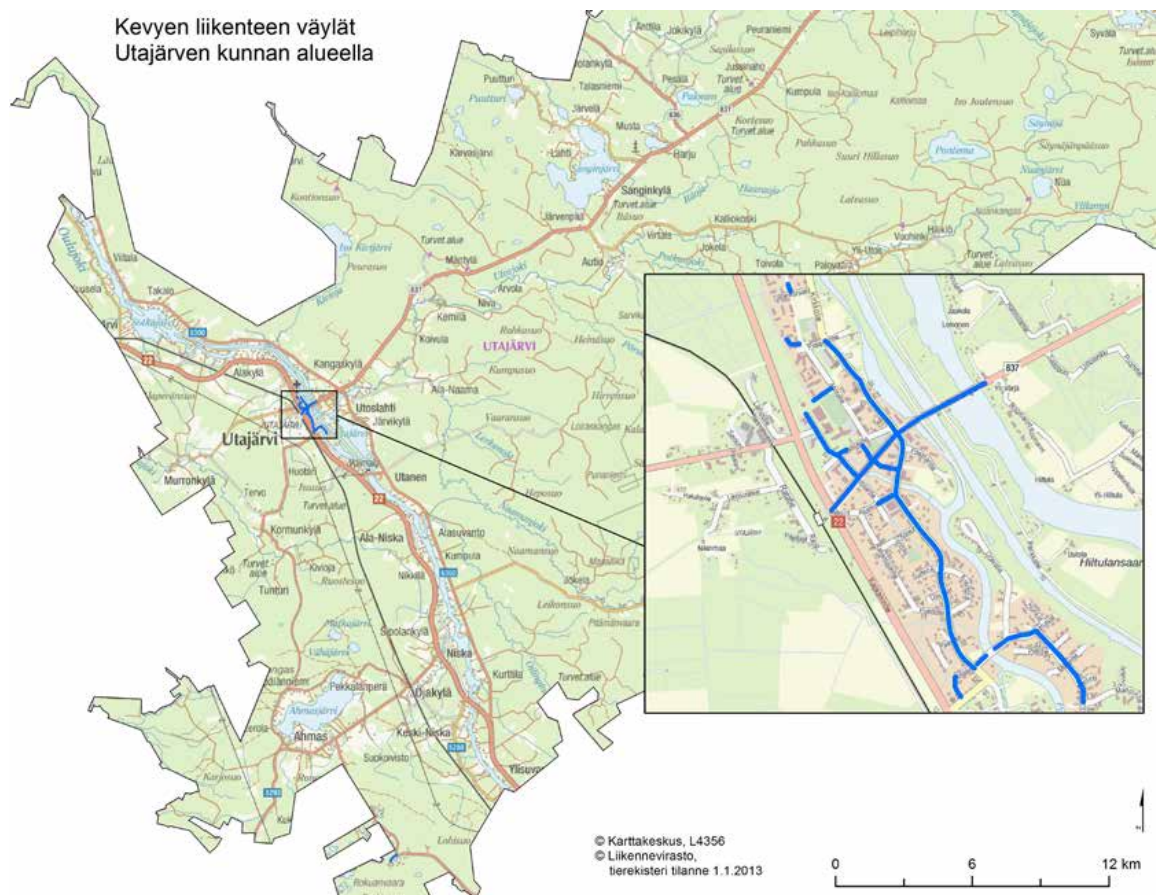
Kuva 2. Utajärven maanteiden keskimääräiset vuorokausiliikennemäärät.

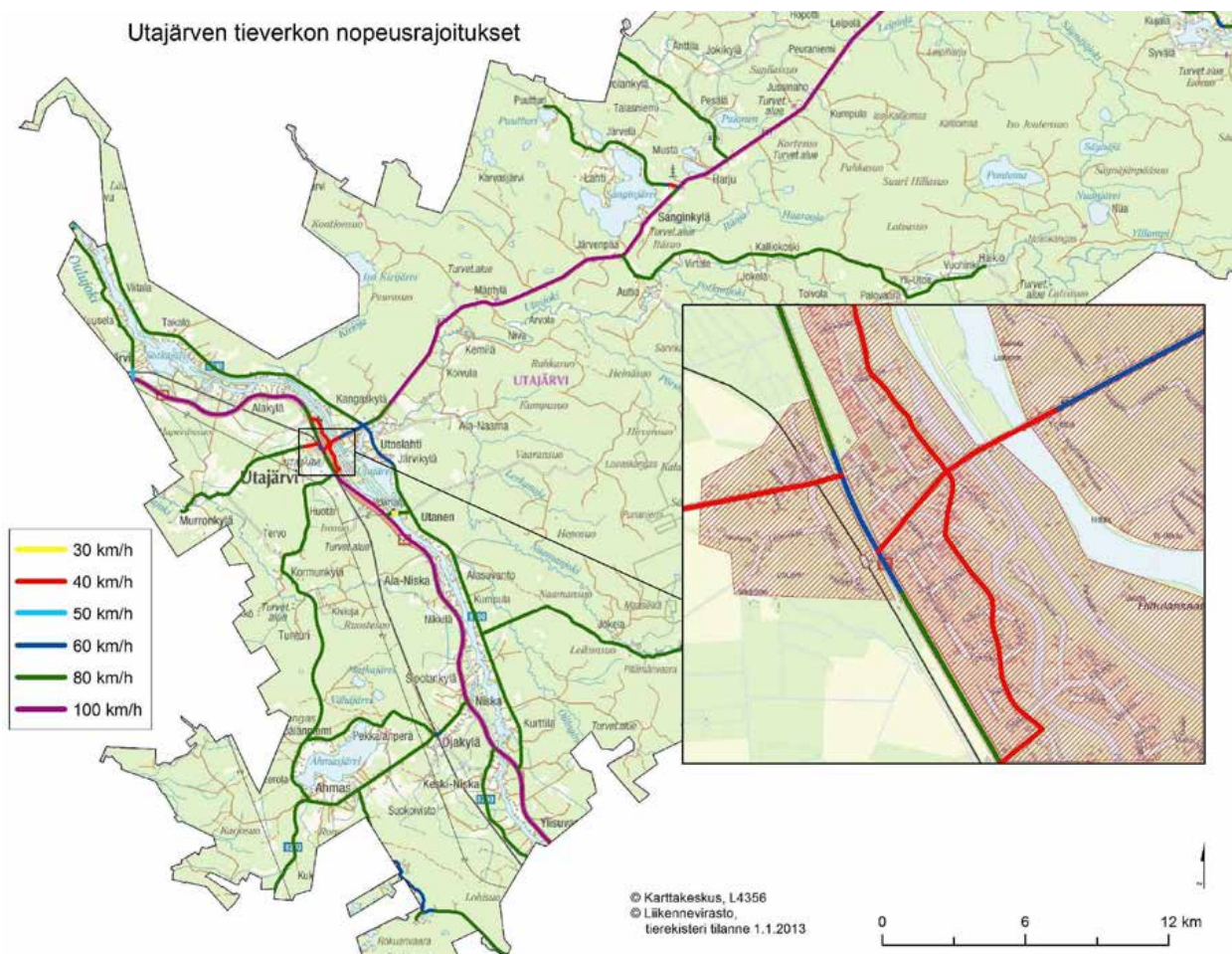
Kuva 3. Ajoneuvomääriin suhteutettuna Puolangantiellä (Mt 837) ja Kajaanintielä (Vt 22) kulkee paljon raskasta liikennettä.

Kuva 4. Valaistus Utajärven kunnan alueella.

Kuva 5. Kevyen liikenteen väylät Utajärven kunnan alueella.

Kuva 6. Utajärven maanteiden nopeusrajoitukset.

Yhteenveto

- Katuvalaistuksen pituus 9,5 km.
- Maanteiden valaistuksen pituus 12,5 km.
- Yöaikaan sammutettavan valaistuksen pituus 3,3 km.
- Kunnan kevyen liikenteen väylien pituus 1,6 km.
- Pohjois-Pohjanmaan ELY –keskuksen kevyen liikenteen väylien pituus 3,2 km.

Liikenneturvallisuuden nykytila

Liikenneonnettomuudet

Onnettomuustarkastelu perustuu poliisin tietoon tulleisiin onnettomuuksiin. On arvioitu, että poliisin tietoon tulee vain osa kaikista liikenneonnettomuuksista. Kaikki kuolemaan johtaneet onnettomuudet ja yli puolet loukkaantumiseen johtavista onnettomuuksista tulevat poliisin tietoon, mutta pienistä omaisuusvahinkoihin johtaneista onnettomuuksista vain hyvin pieni osa päätyy tilastoihin. Onnettomuustarkastelu käsittää maanteillä, kaduilla ja yksityisteillä vuosina 2003–2012 tapahtuneet onnettomuudet. Onnettomuusaineisto saatiin Liikenneviraston onnettomuusrekisteristä Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kautta. Huomioon otettavaa on, että tiedot kaduilla ja yksityisteillä tapahtuneista onnettomuuksista ovat osassa onnettomuuksista sijaintitiedoiltaan puutteellisia.

Utajärven kunnan alueella tapahtui vuosina 2003–2012 yhteensä 257 onnettomuutta, joista maanteillä tapahtui 224 sekä kaduilla ja yksityisteillä 33. Henkilövahinkoon johtaneita onnettomuuksia tapahtui 58 (22,6 % kaikista onnettomuuksista), joista maanteillä tapahtui 48 sekä kaduilla ja yksityisteillä 10. Kuolemaan johtaneita onnettomuuksia tapahtui yksitoista, joista kahdeksan tapahtui maanteillä ja kolme kaduilla ja yksityisteillä. Tapahtuneissa onnettomuuksissa kuoli 13 ja loukkaantui 62 henkilöä. Eniten onnettomuuksia tapahtui valtatiellä 22 sekä seututeillä 837. Suurin osa vahingoista oli omaisuusvahinkoon johtaneita hirvi- tai yksittäisonnettomuuksia. Utajärven kunnan alueella ei ole kantateitä lainkaan (Taulukko 1).

Taulukko 1. Utajärven teillä vuosina 2003–2012 tapahtuneet onnettomuudet.

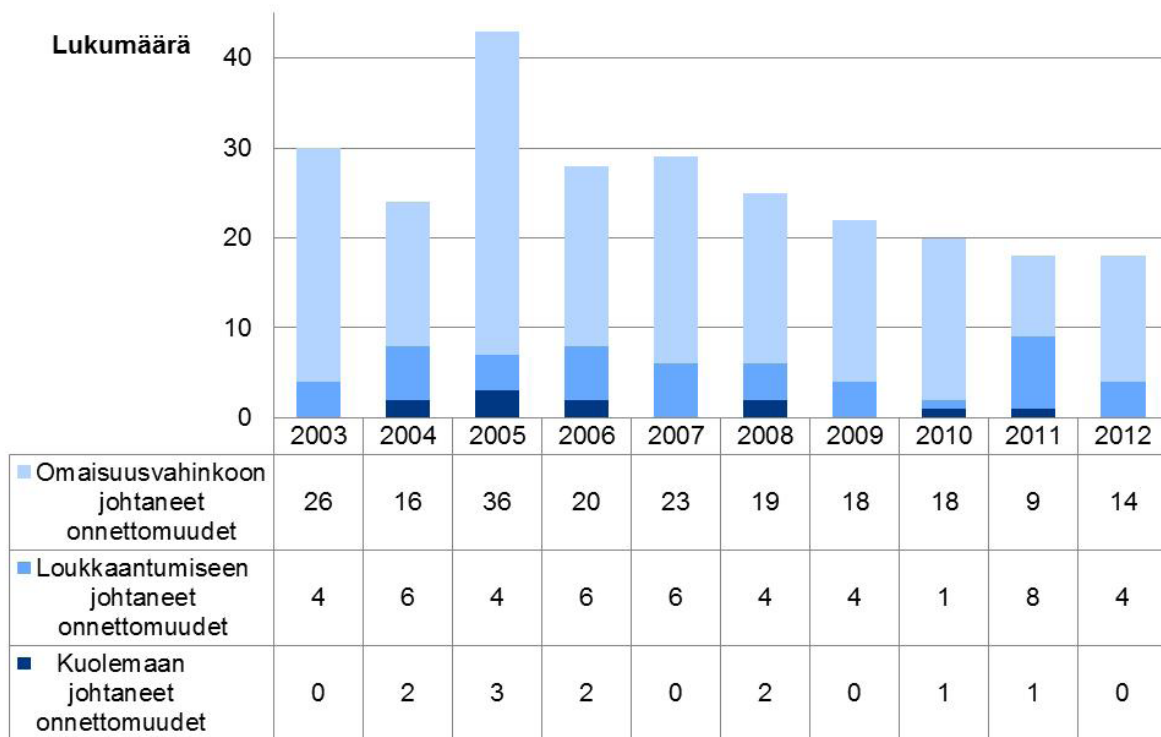
	Omaisuusvahinkoon johtaneet onnettomuudet			Loukkaantumiseen johtaneet onnettomuudet			Kuolemaan johtaneet onnettomuudet			Kaikki onnettomuudet yhteensä		
	Ilman alkoholia -onn.	Alkoholionn.	Yht.	Ilman alkoholia -onn.	Alkoholionn.	Yht.	Ilman alkoholia -onn.	Alkoholionn.	Yht.	Ilman alkoholia -onn.	Alkoholionn.	Yht.
Valtatiet	66	3	69	13	0	13	4	0	4	83	3	86
Seututiet	64	6	70	12	4	16	2	0	2	78	10	88
Yhdystiet	26	11	37	6	5	11	2	0	2	34	16	50
Kadut ja yksityistiet	20	3	23	5	2	7	3	0	3	28	5	33
Yhteensä	176	23	199	36	11	47	11	0	11	223	34	257

Vuosien 2003–2012 ajanjaksona onnettomuuksien määrä on vaihdellut vuosittain. Lievästi laskeva suuntaus on havaittavissa (Kuva 7).

Kuljettaja oli juopunut (alkoholionnettomuudet) yhteensä 34 onnettomuudessa (13,2 %). Maanteillä tapahtuneista onnettomuuksista kuljettaja oli juopunut 29 onnettomuudessa (12,9 %) sekä kaduilla ja yksityisteillä tapahtuneista onnettomuuksista 5 onnettomuudessa (15,1 %). Alkoholionnettomuuksista henkilövahinkoon johtaneita onnettomuuksia oli 11, joista molemmat johtivat loukkaantumiseen (Taulukko 1).

Asukaslukuun suhteutettuna Utajärven maanteillä vuosina 2003–2012 tapahtuneissa onnettomuuksissa loukkaantui keskimäärin 1,15 ja kuoli keskimäärin 0,05 henkilöä vuodessa tuhatta asukasta kohti. Vastaavat luvut olivat vuosina 2003–2012 Pohjois-Pohjanmaalla ja Kainuussa keskimäärin 1,00 ja 0,06 ja valtakunnallisesti keskimäärin 0,96 ja 0,06.

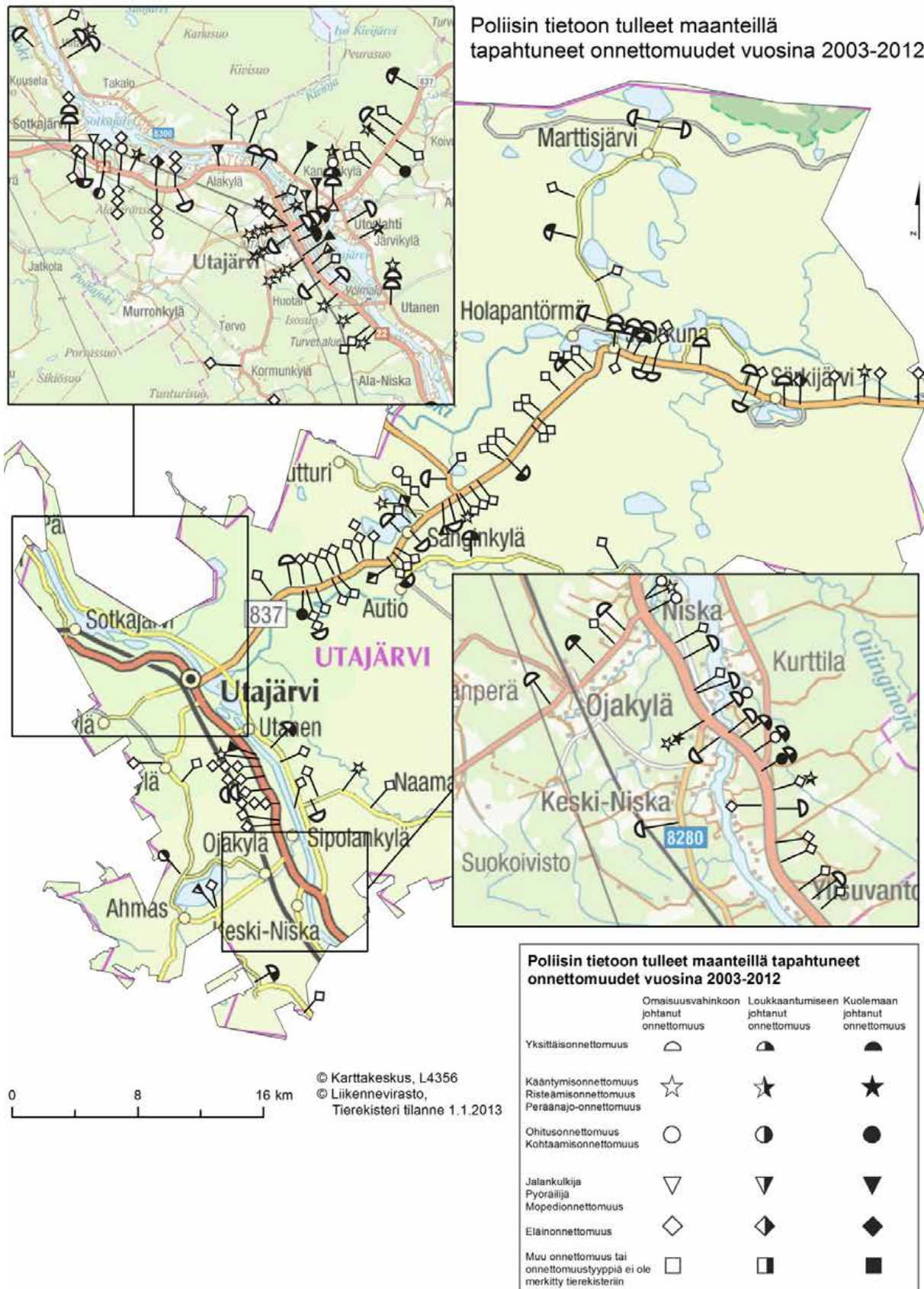
Maanteistä eniten onnettomuuksia tapahtui valtatiellä 22. Liikennemääriltään hiljaisemmilla yhdysteillä suurin osa onnettomuuksista oli yksittäisonnettomuuksia (Kuva 9).

Kuva 7. Utajärven teillä vuosina 2003–2012 tapahtuneet liikenneonnettomuudet.

Kuva 8. Suurin osa omaisuusvahinkoon johtavista liikenneonnettomuuksista Utajärven kunnan alueella on hirvionnettomuuksia. (lähde: Liikenneturva 2013)

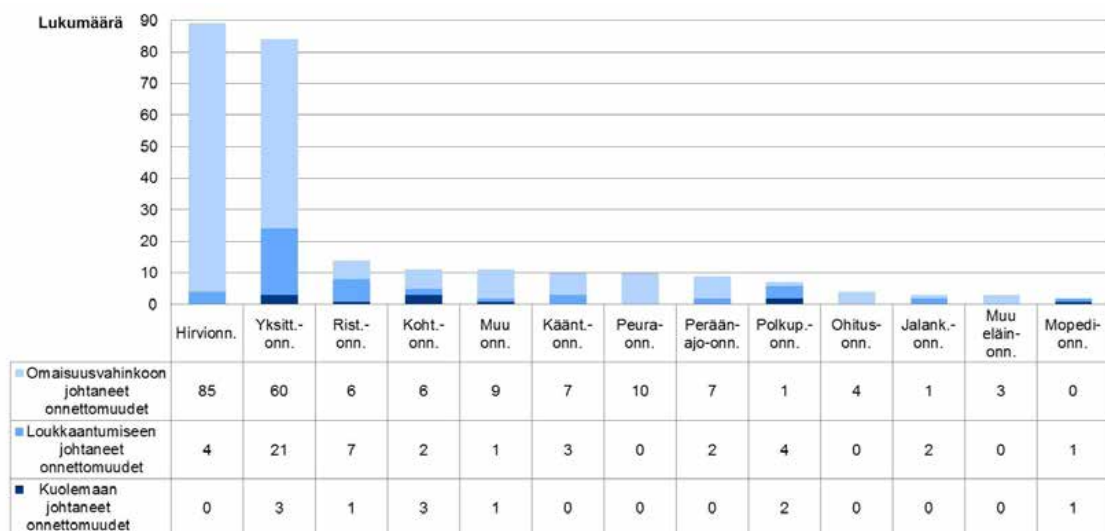

Kuva 9. Utajärven teillä vuosina 2003–2012 tapahtuneet liikenneonnettomuudet.

Onnettomuusluokat

Utajärvellä tapahtuneista kaikista onnettomuuksista suurin osa oli hirvionnettomuuksia. Hirvionnettomuuksia tapahtui 89, mikä oli noin 26 % kaikista onnettomuuksista. Onnettomuusluokan muu onnettomuus suuri osuus johtuu siitä, että kaduilla ja yksityisteillä tapahtuneissa onnettomuuksissa suuri osa onnettomuuksista on kirjattu ko. luokkaan (Kuva 10)(Taulukko 2).

Henkilövahinkoon johtaneista onnettomuuksista tapahtui eniten yksittäisonnettomuuksia (21 onnettomuutta) ja risteämisonnettomuuksia (7 onnettomuutta). Muissa onnettomuusluokissa tapahtui 0-4 henkilövahinkoon johtanutta onnettomuutta kussakin onnettomuusluokassa. Suhteellisesti eniten henkilövahinkoon johtaneita onnettomuuksia tapahtui jalankulkija- ja polkupyöräonnettomuuksissa. (Kuva 10)(Taulukko 2).

Kuva 10. Utajärven teillä vuosina 2003–2012 tapahtuneet onnettomuudet onnettomuusluokittain.

Taulukko 2. Utajärven teillä vuosina 2003–2012 tapahtuneet onnettomuudet onnettomuusluokittain.

Onnettomuusluokka	Kaikki onnettomuudet	Henkilövahinkoon johtaneet onnettomuudet		Kuolleet	Omaisuuksivahinkoon johtaneet onnettomuudet	Kuolemaan johtaneet onnettomuudet	Onnettomuuksissa loukkaantuneet	Loukkaantumiseen johtaneet onnettomuudet
Hirvionn.	89	4	4 %	0	85	0	4	4
Yksittäisonn.	84	24	29 %	5	60	3	29	21
Risteämisonn.	14	8	57 %	1	6	1	10	7
Kohtaamisonn.	11	5	45 %	3	6	3	5	2
Muu onn.	11	2	18 %	1	9	1	2	1
Kääntymisonn.	10	3	30 %	0	7	0	3	3
Peuraonn.	10	0	0 %	0	10	0	0	0
Peräänajo-onn.	9	2	22 %	0	7	0	2	2
Polkupyöräonn.	7	6	86 %	2	1	2	4	4
Ohitusonn.	4	0	0 %	0	4	0	0	0
Jalankulkijaonn.	3	2	67 %	0	1	0	2	2
Muu eläinonn.	3	0	0 %	0	3	0	0	0
Mopo-onn.	2	2	100 %	1	0	1	1	1
Yhteensä	257	58	23 %	13	199	11	62	47

Hirvi-, peura- ja muut eläinonnettomuudet

Utajärvellä tapahtui hirvi- ja peuraonnettomuuksia yhteensä 89 sekä muita eläinonnettomuuksia kolme. Kaikki em. eläinonnettomuudet tapahtuivat maanteillä. Eniten eläinonnettomuuksia tapahtui maantiellä 837. Hirvionnettomuusmääriin ovat vaikuttaneet erityisesti hirvikannan vuosittainen vaihtelu. (Kuva 10).

Onnettomuuksien kasaumapisteet

Maanteiden sekä katujen ja yksityisteiden onnettomuuksia tarkasteltiin myös kasaumapisteittäin. Kasaumapisteessä on tapahtunut vähintään viisi onnettomuutta tai vähintään kaksi henkilövahinkoon johtanutta onnettomuutta tien linjaosuudella enintään 400 metrin etäisyydellä toisistaan sekä liittymässä enintään 200 metrin säteellä liittymästä. Jokaiselle kasaumapisteelle laskettiin riskiluku, jotta kasaumapisteitä voitaisiin verrata keskenään. Riskiluku on kasaumapisteessä tapahtuneiden onnettomuuksien lukumäärän summa painottaen henkilövahinkoon johtaneita onnettomuuksia kertoimella viisi ja omaisuusvahinkoon johtaneita onnettomuuksia kertoimella yksi. Kertoimilla painotettiin henkilövahinkoon johtaneita onnettomuuksia omaisuusvahinkoon johtaneisiin onnettomuuksiin nähden. Katuverkon osalta kaikkien onnettomuuksien tapahtumapaikkaa ei voitu puutteellisten tietojen vuoksi tarkasti paikantaa.

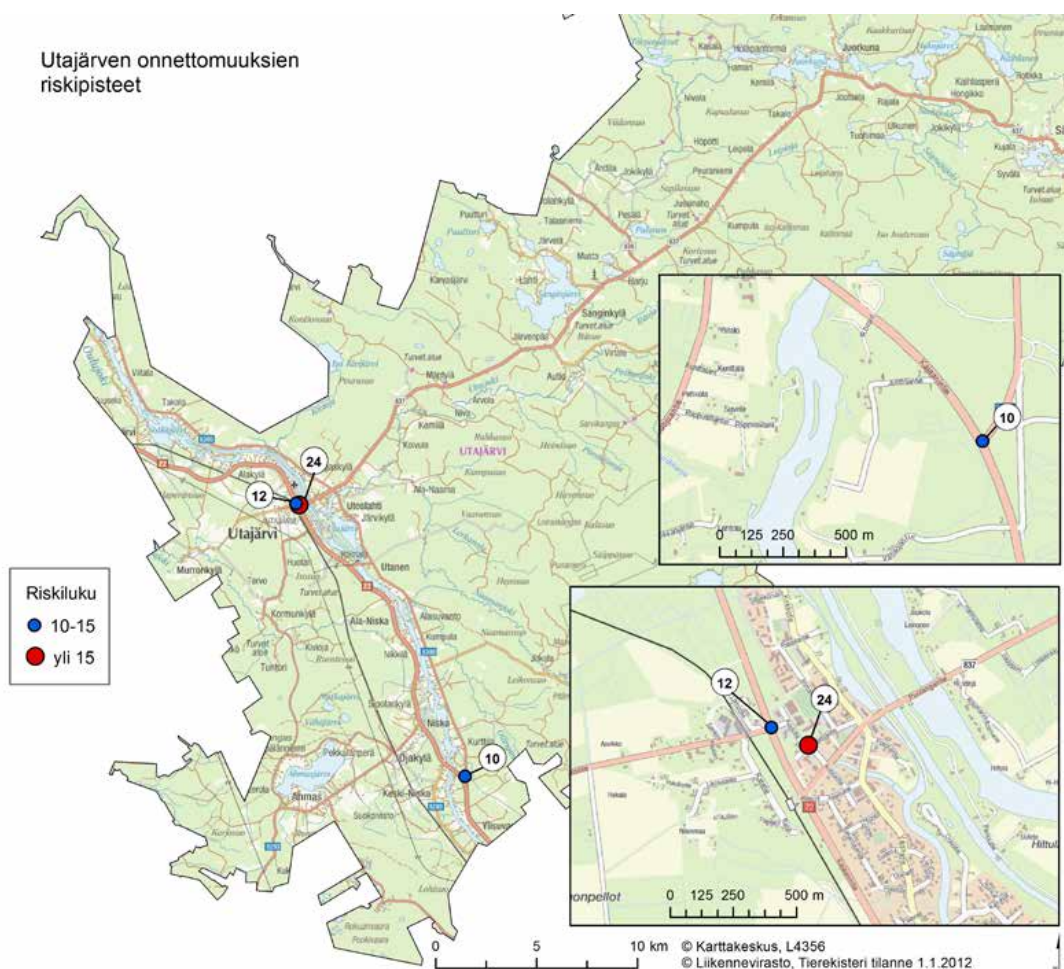
Alkoholionnettomuudet on jätetty kasaumapistetarkastelun ulkopuolelle, koska on katsottu, että kuljettajan juopumus vaikuttaa onnettomuuksiin liikenneympäristöä enemmän. Tähän oletukseen perustuen alkoholionnettomuudet poistettiin aineistosta, jotta liikenneympäristön vaikutus onnettomuuksien tapahtumiseen saataisiin paremmin selville. Riskiluvultaan suurin onnettomuuksien kasaumapiste sijaitsi Koulutien ja Laitilantien liittymässä (riskiluku 24). Liittymässä tapahtui 8 onnettomuutta, joista henkilövahinkoon johti neljä. Nykyisellään Koulutien ja Laitilantien risteys on katkaistu, vanha risteysalue on päällystetty suurimmaksi osaksi nurmiverhoilulla ja alue on tarkoitettu kevyen liikenteen käyttöön.

Kuva 11. Kuva Koulutien ja Laitilantien muuttuneista liikennejärjestelyistä sekä Koulutien ja Kajaanintien (Vt 22) nykytilasta.

Taulukko 3. Utajärven teillä vuosina 2003-2012 tapahtuneiden onnettomuuksien kasaumapisteet ja riskiluvut (aineistosta on poistettu hirvi- ja peuraonnettomuudet).

Nro	Paikka	Kaikkien onnettomuuksien määrä	Henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien määrä	Riskiluku	Huom.
1	Koulutie, Laitilantie	8	4	24	Suistumisonn. 2 kpl, risteämisonn. 2 kpl, kääntymisonn. 1 kpl, jalankulkijaonn. 1 kpl, muita onn. 2 kpl
2	Vt 22 Ouluntien/Kajaanintien, mt 18643 Murrontien ja Koulutien liittymä	4	2	12	Peräänajoonn. 2 kpl, kääntymisonn. 1 kpl, risteämisonn. 1 kpl
3	Vt 22 Kajaanintien ja mt 8300 Niskakyläntien liittymä	2	2	10	Suistumisonn. 1 kpl, kohtaamisonn. 1 kpl

Kuva 12. Utajärven teillä vuosina 2003–2012 tapahtuneiden onnettomuuksien kasaumapisteet ja riskiluvut (aineistosta on poistettu hirvi- ja peuraonnettomuudet).

Onnettomuuskustannukset

Utajärvellä liikenneonnettomuuksista yhteiskunnalle aiheutuneet kustannukset olivat keskimäärin 3,6 milj. € vuodessa. Tästä kunnan osuudeksi on arvioitu 15–25 %. Vuosittaiset kustannukset 20 % mukaan laskettuna ovat olleet noin 720 000 €. Asukaslukuun suhteutettuna se tarkoittaa noin 240 €/asukas. Todellisuudessa onnettomuuksista aiheutuneet kustannukset ovat vielä suuremmat, koska suuri osa erityisesti kevyen liikenteen loukkaantumiseen johtaneista onnettomuuksista ei tule poliisin tietoon ja sitä kautta viralliseen onnettomuustilastoon. Näiden tilaston ulkopuolelle jääneiden onnettomuuksien kustannukset eivät ole em. kustannuksissa mukana.

Yhteenveto

- Utajärven kunnan alueella tapahtui onnettomuuksia vuosina 2003–2012 yhteensä 257.
- Onnettomuuksissa loukkaantui 47 ja kuoli kahdeksan henkilöä.
- Eniten onnettomuuksia tapahtui valtatiellä 22.
- Eniten tapahtui hirvi- ja yksittäisonnettomuuksia.
- Kunnan alueella tapahtuneista poliisin tietoon tulleista liikenneonnettomuuksista yhteiskunnalle aiheutuneet kustannukset olivat keskimäärin 3,6 milj. € vuodessa.
- Kustannukset asukasluvuun suhteutettuna 240 €/kuntalainen.

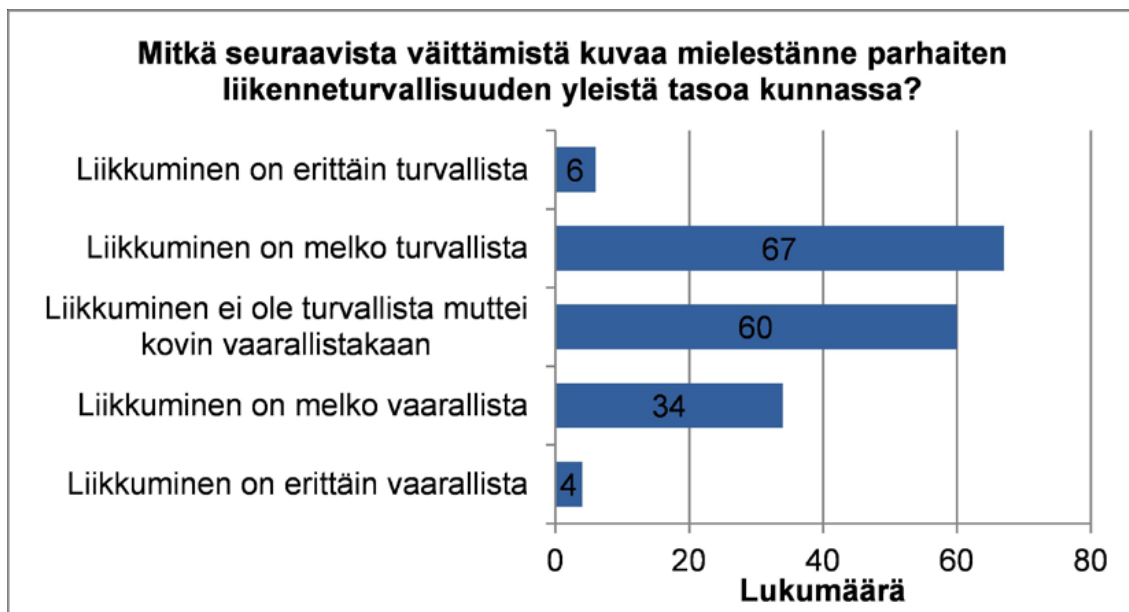
Liikenneturvallisuuskyselyt

Utajärven liikenneturvallisuusongelmia kartoitettiin kevään 2013 aikana tehdyillä asukas- ja koululaiskyselyillä. Asukkaat vastasivat kyselyyn internetissä ja tai paperilomakkeilla ja koululaiset internetissä. Asukaskyselystä tiedotettiin paikallisissa lehdissä sekä kuntien internetsivuilla.

Työn aikana pidettiin myös yleisötilaisuus elokuussa kivi- ja hyvinvointimessujen yhteydessä. Tilaisuudessa esiteltiin kyselyissä ja onnettomuusanalyysissä esille tulleita ongelmakohteita sekä ehdotuksia liikenneympäristön parantamistoimenpiteiksi. Toimenpide-ehdotukset pidettiin myös nähtävillä kunnan internetsivuilla.

Asukaskysely

Asukaskyselyyn saatiin yhteensä 172 vastausta. Vastaajista 68 % oli naisia ja 32 % miehiä. Vastaajista 72 % oli täysipäiväisesti työssäkäyviä tai yrittäjiä. Suuri osa vastaajista, noin 43 % piti Utajärven liikenneturvallisuuden tasoa turvallisena tai melko turvallisena. vastaavasti noin 22 % piti liikenneturvallisuuden tasoa melko tai erittäin vaarallisena.

Kuva 13. Liikenneturvallisuustilanne Utajärvellä asukaskyselyn mukaan.

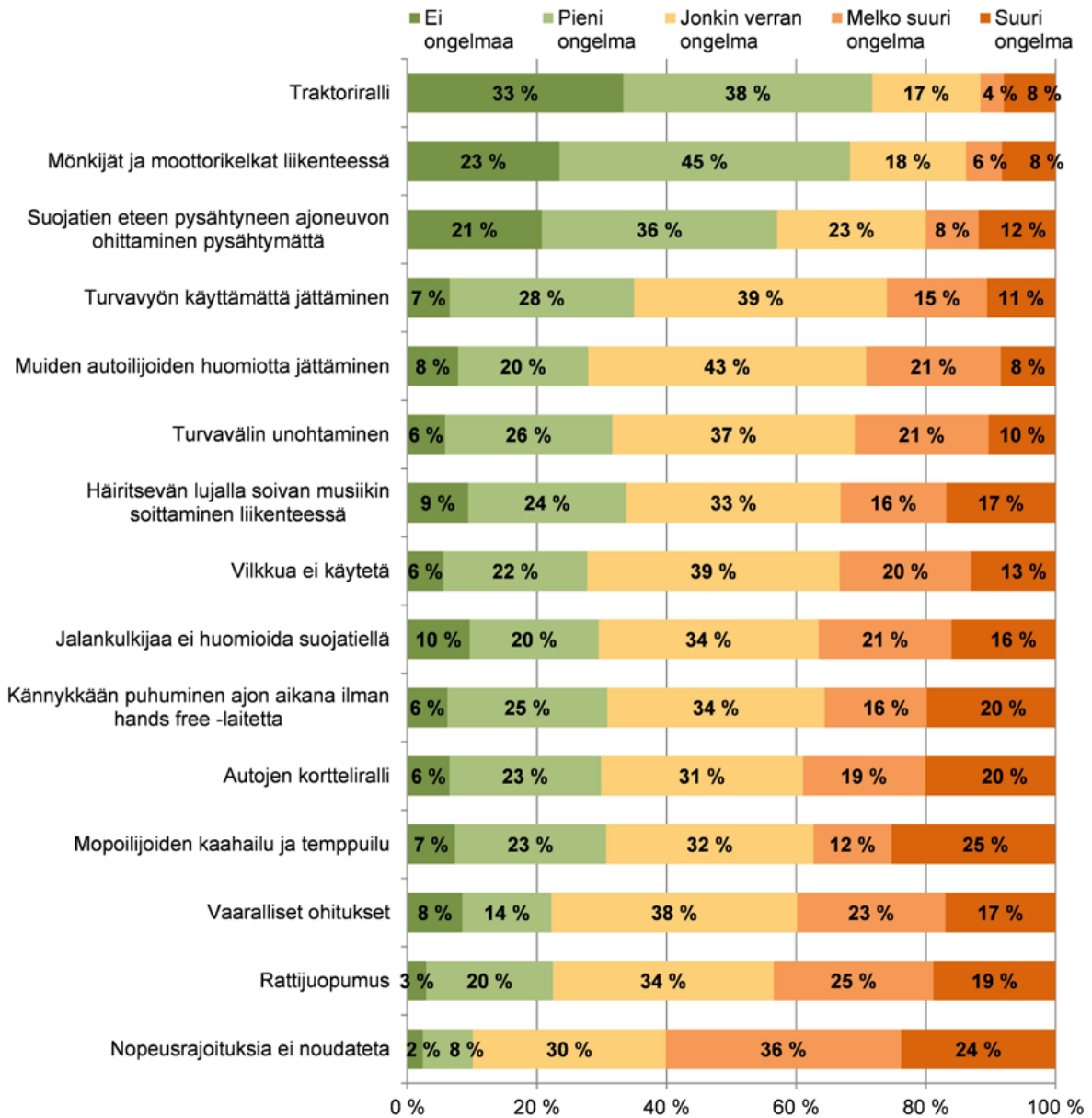
Suurimpina asenteisiin ja liikennesääntöihin liittyvinä liikenneturvallisuusongelmina pidettiin nopeusrajoituksen noudattamatta jättämistä, vaarallisia ohituksia sekä rattijuopumusta (Kuva 15). Liikenneympäristöön liittyvinä suurimpina ongelmina pidettiin kevyen liikenteen väylien puutetta tai sijaintia sekä teiden, katujen ja kevyen liikenteen väylien heikkoa kuntoa (Kuva 17).

Turvavälineistä vastaajat käyttivät eniten kypärää moottoripyörällä ajaessa sekä autoillessa turvavyötä. Erityisesti pyöräilykypärän ja hands free -laitteen käyttöasteet ovat alhaisia, etenkin kun huomioidaan, että laki velvoittaa niiden käytön (Kuva 14).

Kuva 14. Tuloksista kävi ilmi, että hands free -laitteen sekä pyöräilykypärän käyttö liikenteessä on vähäistä. (lähde: Liikenneturva 2013)

Arvioikaa seuraavia asenteisiin ja liikennesääntöihin liittyviä ongelmia kunnan alueella

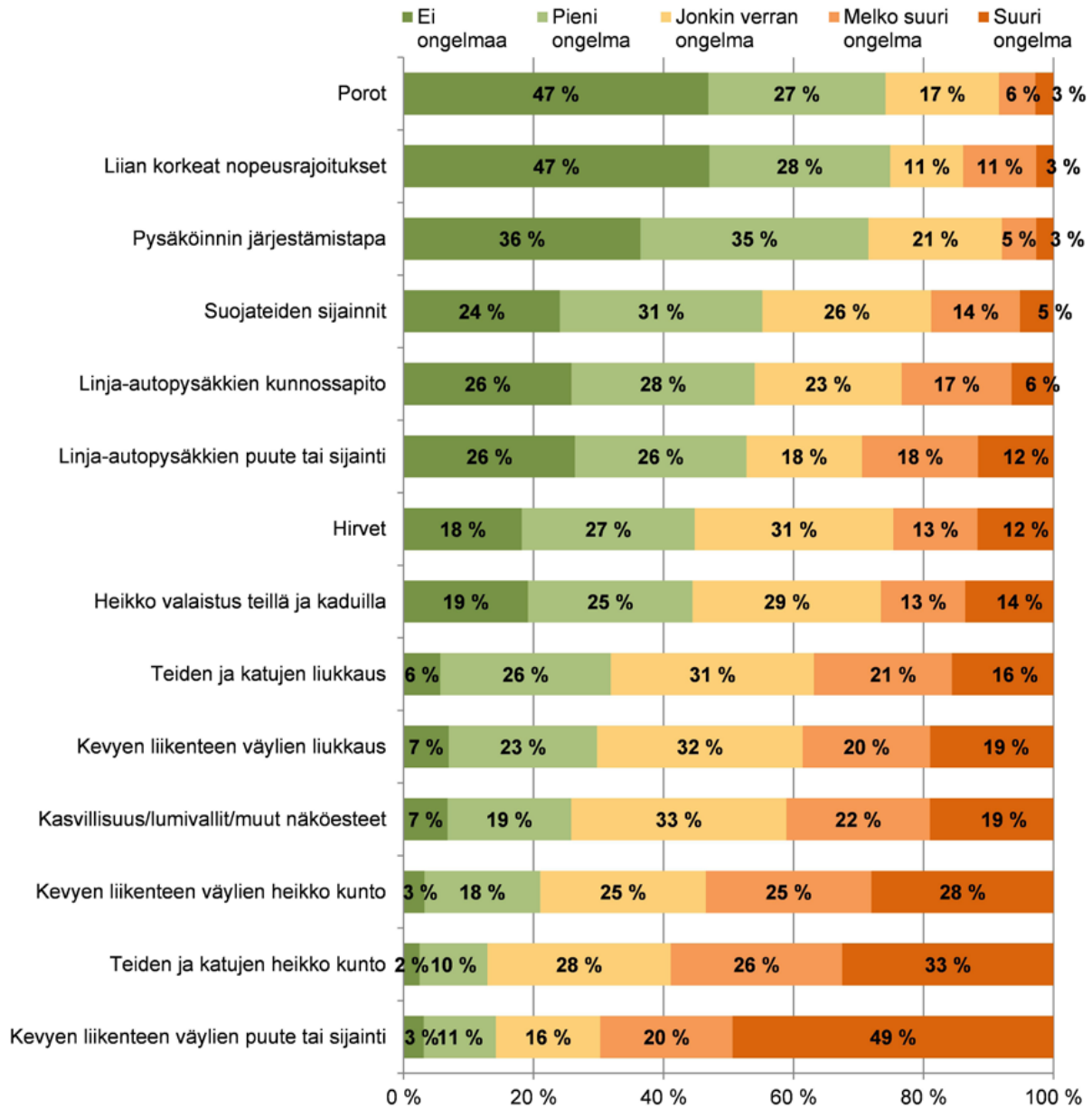

Kuva 15. Asenteisiin ja liikennesääntöihin liittyvät ongelmat Utajärven asukaskyselyn mukaan.

Kuva 16. Mönkijöitä ei mielletä kunnan alueella ongelmaksi liikenteessä toisin kuin vaarallisia ohituksia sekä suuria ajonopeuksia. (lähde: Liikenneturva 2013)

Arvioikaa seuraavia liikenneympäristöön liittyviä ongelmia kunnan alueella

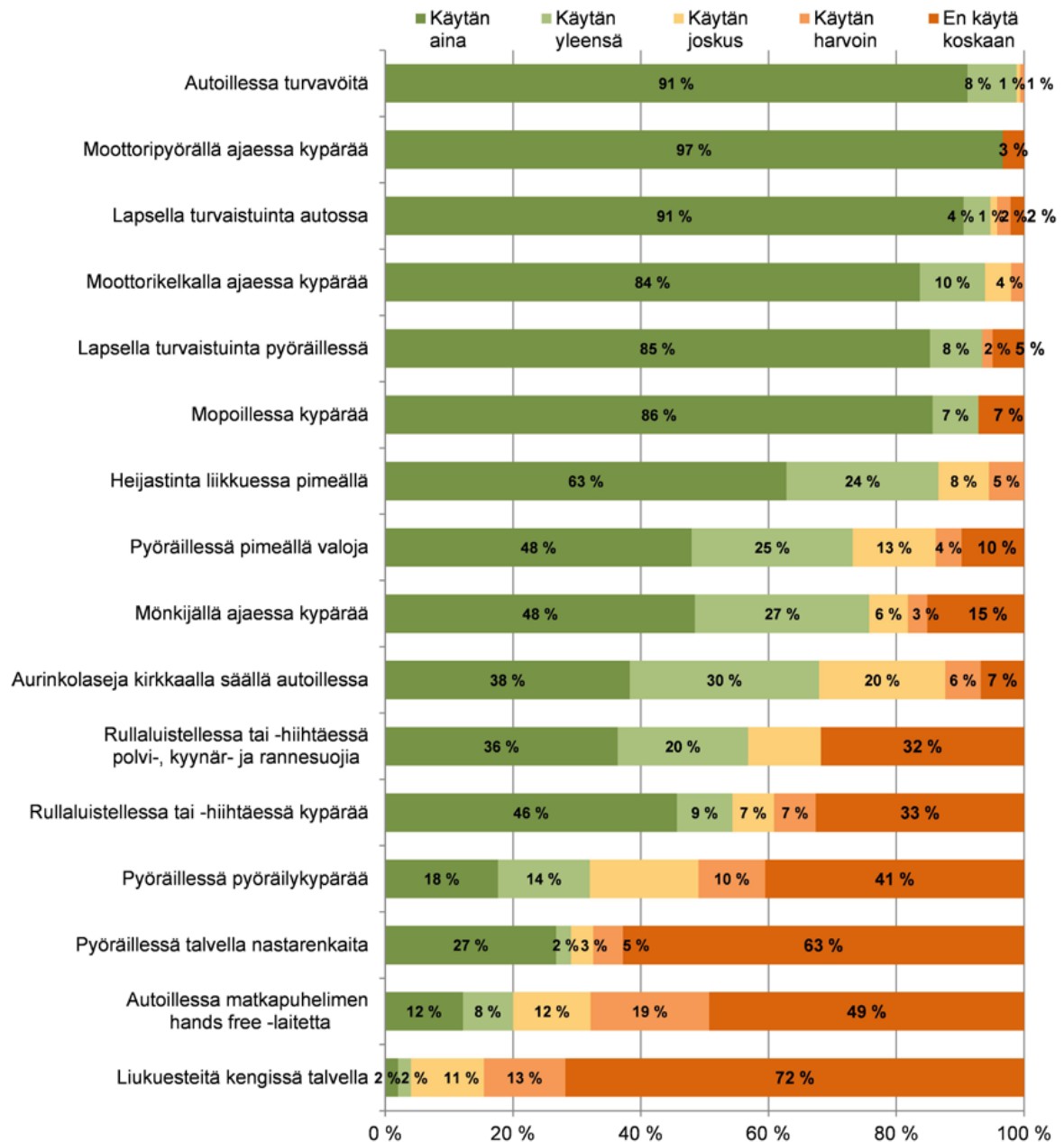

Kuva 17. Liikenneympäristöön liittyvät ongelmat Utajärven asukaskyselyn mukaan.

Kuva 18. Kuntalaiset ovat tyytyväisiä suojateiden sijaintiin kunnan alueella. Teiden huono kunto sai paljon palautetta kyselyissä.

Arvioikaa kuinka usein käytätte seuraavia turvavälineitä

Kuva 19. Utajärven asukkaiden turvavälineiden käyttö asukaskyselyn mukaan.

Yhteenveto

- Suurimpina asenteisiin liittyvinä ongelmina pidettiin piittaamattomuutta nopeusrajoituksista, rattijuopumusta sekä vaarallisia ohituksia.
- Liikennenympäristöön liittyvistä ongelmista esille nousi kevyen liikenteen väylien puute ja sijainti, teiden, katujen ja kevyen liikenteen väylien heikko kunto.
- Turvavälineiden käytön lisäämistä kaivataan etenkin kenkien liukuesteiden, hands free-laitteiden, pyörärien nastarenkaiden sekä pyöräilykypärän käyttöön.

Mitä ovat mielestänne kolme tärkeintä keinoa liikenneturvallisuuden parantamiseksi?

Kuva 20. Tärkeimmiksi koetut keinot liikenneturvallisuuden parantamiseksi Utajärven asukaskyselyn mukaan.

Tärkeimmiksi keinoiksi liikenneturvallisuuden parantamiseksi nähtiin kävelyn ja pyöräilyolosuhteiden kehittäminen, asenteiden muuttaminen sekä talvikunnossapidon parantaminen (Kuva 20). Tärkeimpänä keinona esille nousi muu keino, jossa vaihtoehto oli sanallisesti esitetty noin 10 prosenttia vastauksista. Näissä vastauksissa esille nousi suurimpana kevyen liikenteen väylän puute.

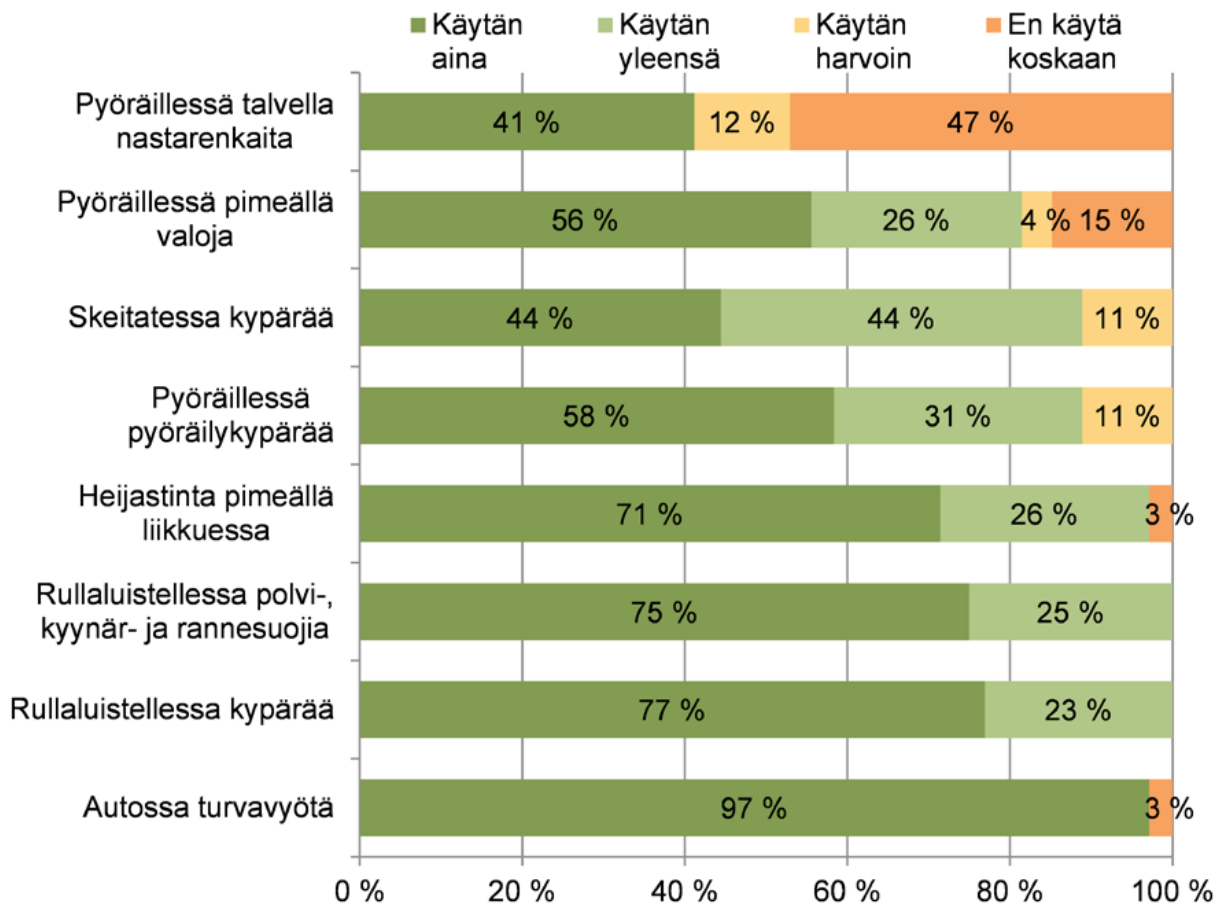
Esteettömyysongelmina Utajärvellä pidettiin talvikunnossapitoa. Kävely ja pyöräily valittaisiin useammin kulkumuodoksi lyhyillä matkoilla jos kevyen liikenteen väyliä olisi enemmän ja liikenneväylien kunto olisi parempi.

Vastajille oli tapahtunut läheltä piti -tilanteita liikenteessä mm. hirvien kanssa ja liittymissä väistämisvelvollisuuden noudattamatta jättämisen takia. Lisäksi läheltä piti -tilanteita on tapahtunut jalankulkijoille ja pyöräilijöille autoliikenteen kanssa.

Koululaiskysely

Koululaiskyselyyn saatiin yhteensä 36 kpl vastauksia. Kysely oli suunnattu 0 - 5 luokkien oppilaille. Kyselyssä kysyttiin mm. koululaisten turvavälineiden käyttöä. Eniten käytetyimpiä turvavälineitä olivat turvavyö autossa ja rullaluistellessa kypärän käyttö. Heijastintakin käytti pimeällä liikuttaessa yleensä lähes 97% vastanneista. Pyöräilykypärän käyttö myös kyselyyn vastanneiden koululaisten keskuudessa on kohtalaisen aktiivista (Kuva 21).

Koululaisten turvavälineiden käyttö

Kuva 21. Utajärven koululaisten turvavälineiden käyttöosuudet.

Kuva 22. Pyöräilykypärän käyttö koululaisten keskuudessa on kohtalaisen aktiivista.

Asukas- ja koululaiskyselyssä esille nousseet ongelmakohteet

Asukaskyselyssä asukkaat saivat merkitä liikenneturvallisuuden kannalta ongelmallisia paikkoja kartalle kartta-palautejärjestelmän kautta. Myös koululaiset saivat kyselyssä mainita koulumatkan vaarallisia paikkoja. Kyselyjen tulokset analysoitiin yhdessä ongelmakohdekokonaisuuden selvittämiseksi. Asukas- ja koululaiskyselyissä luokiteltiin sellaiset kohteet, jotka kyselyyn vastanneet mainitsivat vähintään kolme kertaa (Taulukko 4)(Kuva 24, 25). Myös vähemmän mainintoja saaneet kohteet sekä kuntalaisten tekemät aloitteet käytiin läpi työn aikana.

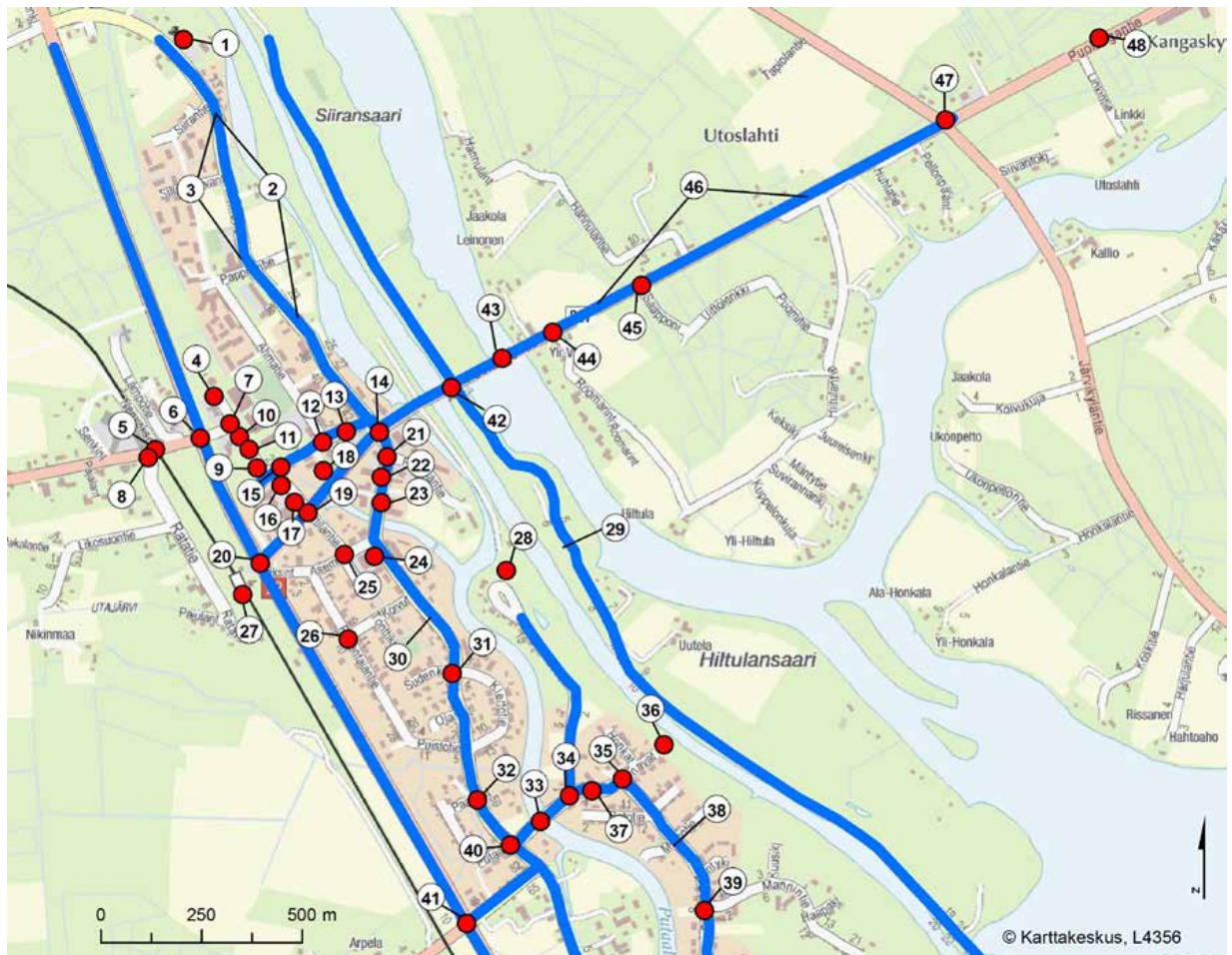
Kuva 23. Junaradan ylittäminen on aina vaarallista.

Taulukko 4. Kuntalaisten esiin tuomat ongelmakohteet.

Vaaranpaikat Utajärvi				
Nro	Kohde	Maininnat		Ongelmat
		Asukas- kysely	Koululais- kysely	
1	Mt 18642 Kirkkotie: Kirkon edusta	1		Suojatien puuttuminen kirkon edestä.
2	Mt 18642 Utajärvi: Kirkkotie-Vanhatie	7	1	Liian korkeat ajonopeudet (jopa 60-80km/h), hidasteiden puuttuminen, tie on kapea ja valaistus huono, pyörätien osittainen puuttuminen, huono tienpinta, kevyen liikenteen väylä pitäisi saada koko Kirkkotie-Vanhatie osuudelle.
3	Sillankorvantie - Siirantie - Pappilantie -osuus	3	1	Huono tienpinta ja valaistus, kevyen liikenteen väylän puuttuminen, vesi kerääntyy painanteisiin.
4	Koulutien pohjoisosa	1		Toivomus, että jäähalli-leipomon välinen ajorata muutettaisiin yksisuuntaiseksi.
5	Neuvoksentie - Mt 18643 Murrunkylä -liittymä	1		Vaarallinen rautatien ylitys. Lasten on vaikea hahmottaa milloin on turvallis- ta mennä rautatien yli, kun puomeissa on häiriövika (puomit jääneet alas). Valtatiellä on vilkas liikenne. Turvallisempaa olisi kulkea esim. alikulun kautta.
6	Vt 22 Oulu-Kajaani - Mt 18643 Murrunkylä -liittymä	12	2	Näkyvyyttä Vaalan suuntaan heikentävät Seon ja Murrunkylän kyltit, nä- kyvyyttä Oulun suuntaan heikentävät valaisinpylväät. Kääntymiskaistojen puuttuminen. Suojatien puuttuminen Vt 22:n puolella. Vilkaasti liikennöity, raskasliikenne, hankalaa päästä kääntymään Vt 22:lle ruuhka-aikaan. Kier- toliittymän puuttuminen, liian korkeat nopeusrajoitukset. Vt 22 vaarallinen ylittää kävelen ja pyörällä.
7	Koulutien t-liittymä	1		Nuorisotalolta päin tullessa huono näkyvyys liittymässä.
8	Ratatie - Mt 18643 Murrunkylä -liittymä	1		Huono näkyvyys Murron suuntaan.
9	Koulutie: Salen edusta	1		Vaarallinen paikka.
10	Koulutie: T-liittymän eteläpuoli	3		Hidasteen puuttuminen, puut ja pensaat estävät näkyvyyttä.
11	Koulutie: Salen pohjoispuoli	1		Keväällä tähän kerääntyy suuri rapakko.
12	Laitilantie - Ahmatie -liittymä	2		Vaarallinen suojatienkohta, pensaat estävät näkyvyyden.
13	Laitilantie	1	1	Laitilantien kevyen liikenteen väylän puuttuminen. Keskustan moporalli. Autoilla liian korkeat ajonopeudet.
14	Mt 837 Utajärvi-Puolanka - Mt 18642 Kirkkotie -liittymä	6	3	Näkyvyyttä heikentävät kesällä puut ja talvella lumikinokset. Kiertoliittymän ja liikennevalojen puuttuminen. Vilkaasti liikennöity. Raskasliikenne. Lapsia liikkuu paljon, ja liittymä on heille vaarallinen.
15	Laitilantie - Anttilantie -liittymä: Laitilantien puoli	1		Koululaisten vanhemmat tulevat nuorisotalolla olevia nuoria hakemaan koulun portilta, vaikka oikea paikka olisi nuorisotalon piha.
16	Laitilantie - Anttilantie -liittymä: Anttilantien puoli	2		Tiessä suuri kuoppa. K-kaupan ja kirjaston väliltä puuttuu kävelytie.
17	Anttilantie: Utajärven kirjaston edusta	1	1	Suojatien puuttuminen kirjaston edustalta.
18	Mt 837 Utajärvi-Puolanka: Uta- järven kunnanviraston edusta		4	Autoilijoilla liian kovat ajonopeudet. Alikulun ja liikennevalojen puuttuminen.
19	Anttilantie - Mt 837 Utajärvi- Puolanka -liittymä	3	1	Suojateiden paikat ongelmalliset, liikennevalojen ja hidasteiden puuttumi- nen, autot ajavat liian kovaa.
20	Vt 22 Oulu-Kajaani – Mt 837 Utajärvi-Puolanka -liittymä	12		Suojatien, Kääntymiskaistojen ja liikenteenjakajan puuttuminen, suuret ajonopeudet, kiertoliittymän ja liikennevalojen puuttuminen.
21	Mt 18642 Utajärvi - Postilantie -liittymä		1	Tiessä ja kevyen liikenteen väylässä mutka, jossa kapea kohta.
22	Mt 18642 Utajärvi: Utajärven tori		2	Torin parkkialueelle ei ole selkeää pyörätietä, joten vaarallinen kulkea.
23	Mt 18642 Utajärvi: Osuuspankin edusta		2	Vanhantien ylittäminen.
24	Mt 18642 Utajärvi - Asematie -liittymä: Kaupan parkkialue		1	K-Kaupan parkkialueella ajetaan liikennesääntöjä noudattamatta, Vanhalti- tieltä nousu kaupalle todella huonossa kunnossa.
25	Asematie - Anttilantie –liittymä	2		Kevyen liikenteen väylän puuttuminen, huono näkyvyys.
26	Rakentajantie - Koivutie – liittymä	1		-
27	Utajärven rautatieasema	1		Suojatien puuttuminen Vt 22:n yli.
28	Oravatien pohjoispuoli	3		Poiku menee liian läheltä asutusta, saareen toinen tie tänne alueelle, kevy- en liikenteen väylän puuttuminen Postilantielle Oravatieltä.
29	Penkkatie	1		Valaistuksen, päällysteen ja kunnossapidon puuttuminen.

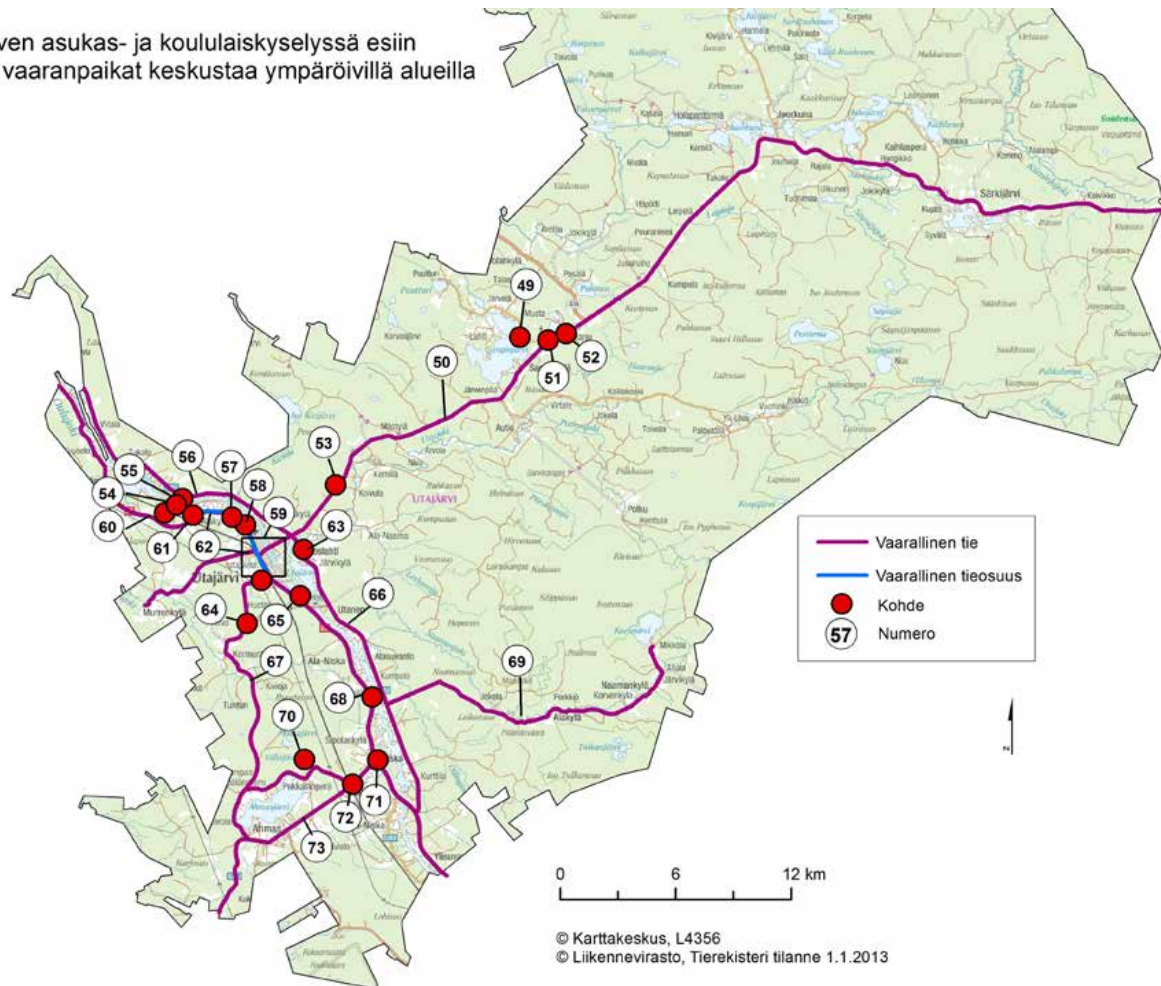
30	Mt 18642 Utajärvi: Vanhatie	11	1	Autotie ja kevyen liikenteen väylä huonokuntoinen, päällystevaurioita, kevyen liikenteen väylä puuttuu paikoittain, lahonneita koivuja tien varrella, valaistus liian heikko.
31	Sudenkuja - Mt 18642 Utajärvi - Kiertotie -liittymä	3	1	Sateiden aikaan paikalle kertyy suuri rapakko, viemäri ei vedä joten vettä kertyy keväällä ja tie jäässä talvella, näkyvyys huono.
32	Paavontie - Mt 18642 Utajärvi -liittymä	1		Lapsia -tiemerkin puuttuminen, maalatun suojatien ja hidasteen puuttuminen.
33	Saaritie : Putaanjoen ylityskohta	4		Sillasta puuttuu kevyenliikenteen kaista, päällystevaurioita, epävirallinen moottorikelkkareitti menee kyseisellä kohdalla ja näkyvyys on todella huono.
34	Saaritie - Oravatie -liittymä	4		Hidasteen puuttuminen, suojatie väärässä kohdassa, väistämismahdollisuudet ajajilla hukassa, nopeusrajoitus- ja suojatiemerkinnot ja merkit puuttuvat.
35	Saaritie - Kanavatie -liittymä	2		Kärkikolmion puuttuminen, liikennesääntöjen noudattamatta jättäminen, päällystevauriot.
36	Kanavatie: Oulujoen ylitys	1		Kevyenliikenteen silta.
37	Saaritie - Oravatie -liittymän itäpuoli: mutka	3		Liian kapea tie mutkan kohdalta, ei kaidetta, vaarallinen.
38	Saaritie	1		Kauttaaltaan liian kapea tie.
39	Saaritie - Mannintie -liittymä	1		Vaarallinen risteys pyörätien päättyessä tähän.
40	Saaritie - Mt 18642 Utajärvi -liittymä	2		Näkyvyys huono, vilkas liikenne saareen päin.
41	Mt 18642 Kormunliittymä Utajärvi - Vt 22 Oulu-Kajaani -liittymä	7		Kiertoliittymän puuttuminen, Oulusta päin tulevat eivät noudata nopeusrajoituksia, kääntymiskaistojen puuttuminen, vaarallinen ylitys kevyelle liikenteelle.
42	Mt 837 Utajärvi-Puolanka - Penkkatie -liittymä	1		Huono näkyvyys Penkkatieltä tultaessa.
43	Mt 837 Utajärvi-Puolanka: Oulujoen ylityskohta, Uimarannan liittymä	1		Tien ylitys vaarallinen. Paljon lapsia liikenteessä. Hidasteiden puuttuminen.
44	Mt 837 Utajärvi-Puolanka-Roomarintie -liittymä	1		Kevyen liikenteen väylän päättymisen.
45	Mt 837 Utajärvi-Puolanka-Saapponi -liittymä		1	Puolangantien ylitys vaarallista tässä kohtaa.
46	Mt 837 Utajärvi-Puolanka: Vt 22 Oulu-Kajaani - Mt 8300 Oulu-Utajärvi osuus	30	12	Kevyen liikenteen väylän rakentaminen koko osuudelle, lapsille vaarallinen osuus, raskasliikenne.
47	Mt 837 Utajärvi-Puolanka - Mt 8300 Oulu Utajärvi -liittymä	2	1	Katuvalot loppuvat.
48	Mt 837 Utajärvi-Puolanka: Lintukintien liittymän pohjoispuoli	1		
49	Puutturintie: Sangin hautausmaan ympäristö	2		Tie kapea ja parkkialueen puuttuminen.
50	Mt 837 Utajärvi-Puolanka			Risteysalueet vaarallisia ja tie on kapea ja pimeä.
51	Puutturintie - Mt 837 Utajärvi-Puolanka -liittymä	1		Huono näkyvyys liittymässä.
52	Mt 837 Utajärvi-Puolanka: Valkeaisjärven eteläpuolella olevan kioskin liittymä ja sen ympäristö	3		Kapeat liittymät kioskille.
53	Mt 837 Utajärvi-Puolanka: Ylä-Roininen	1		Vaarallinen tienylitys.
54	Savinielementie	1		Huonokuntoinen ja kapea tie.
55	Alakylä: Joen ylitys	1		Riippusilta pitäisi saada valmiiksi.
56	Mt 8300: Sotkantie	2		Routavauriot, huono hiekoitus talvisin, kevyen liikenteen väylän puuttuminen.
57	Vt 22 Oulu-Kajaani - Vuorelantie -liittymä	1		Kevyelle liikenteelle turvaton tienylityskohta, kieltoviivasta huolimatta ohituksia tapahtuu tällä alueella, nopeusrajoitus liian korkea.
58	Vt 22 Oulu-Kajaani - Komulantie - Kirkkotie -liittymä	5		Vt 22:n ylitys vaarallista, suojatien ja kääntymiskaistojen puuttuminen, liian korkeat nopeusrajoitukset.
59	Utajärven keskusta	4		Tiet ja pyörätiet huonossa kunnossa, kylärällailijat aiheuttavat ongelmia ja häiritsevät.
60	Simintie - Alakyläntie -liittymä	1		Pikavuoropysäkin puuttuminen alueelta.
61	Kormuntie: Nurmipellontie - Vt 22 -osuus	2		Valaistuksen puuttuminen junarata - Nurmipellontie väliltä.

62	Vt 22 Oulu-Kajaani: Alakylä - Utajärven keskusta osuus	12	8	Kevyen liikenteen väylän puuttuminen Alakylän ja keskustan väliltä, liian korkeat ajonopeudet autoilla, tien ylittäminen vaarallista, raskasliikenne, talvisin piennar olematon joten kävelijät ja pyöräilijät autojen seassa.
63	Mt 8300 Oulu-Utajärvi, Utosjoen ylityskohdan alue molemmin puolin	1		Vilkkaasti liikennöity.
64	Mt 18606 Kormuntie: Likasuon eteläpuoli	1		Rummun kohdalle tulee keväisin notko.
65	Mustikkakankaantie-Vt 22 Oulu-Kajaani -liittymä	2		Kajaanista päin tulevien kääntymiskaista Putaalantielle puuttuu. Risteys kapea ja hankala. Kanavointi
66	Mt 8300 Oulu-Utajärvi	11	3	Tie huonokuntoinen ja kapea, kevyen liikenteen väylän puuttuminen, valaistuksen puuttuminen, raskasliikenne.
67	Mt 18606 Kormuntie	4		Sepeliosuudet täynnä kuramonttuja, suosittu lenkkeilyreitti jonka varrelta puuttuu kevyenliikenteenväylä ja valaistus, kapea tie.
68	Vt 22 Oulu-Kajaani: Villa Tettak-sen pohjoispuoli	1		Opastetaulu varsinaista info-taulua huomattavasti suurempi.
69	Mt 18607 Naamantie	1		Keväisin tie todella huonossa kunnossa.
70	Vähäjärven uimaranta	1		Opastus uimarannalle puuttuu.
71	Vt 22 Oulu-Kajaani – mt 8293 Ahmastie -liittymä			Risteys liian ahdas kääntyville ajoneuvoille ja liian pimeä puiden takia. Kajaanista päin tuleville väistötia ja Oulusta päin tuleville kääntymiskaista. Puustoa raivattava, kanavointi vt 22:lle.
72	Mt 8293 Ahmastie – mt 18604 Ahmasjärventie -liittymä	1		Näkemien parantaminen, puustoa raivattava.
73	Mt 8293 Ahmastie – mt 18604 Ahmasjärventie	3		Tie liian kapea ja heikossa kunnossa. Tien leventäminen ja tien rakenteen vahventaminen. Tien alitus rumpujen vaihtaminen. Ahmasjärventie epätasainen.
74	Mt 1865 Yli-Utoksentie	1		Huono kunto
75	Mt 837 Puolangantie, Juorkuna	1		Talo tien välittämässä läheisyydessä, vaarallinen sijainti

Kuva 24. Asukas- ja koululaiskyselyssä esiin nousseet ongelmakohteet keskustassa Utajärvellä.

Utajärven asukas- ja koululaiskyselyssä esiin tulleet vaaranpaikat keskustaa ympäröivillä alueilla

Kuva 25. Asukas- ja koululaiskyselyssä esiin nousseet ongelmakohteet haja-asutusalueilla Utajärvellä.

Yhteenveto

- Asukaskyselyyn saatiin 172 vastausta ja koululaiskyselyyn 36 vastausta.
- Suurimpina asenteisiin ja liikennesääntöihin liittyvänä liikenneturvallisuusongelmina pidettiin nopeusrajoituksen noudattamatta jättämistä, vaarallisia ohituksia sekä rattijuopumusta.
- Liikennenympäristön suurimpina liikenneturvallisuusongelmina pidettiin kevyen liikenteen väylien puutetta tai sijaintia sekä teiden, katujen ja kevyen liikenteen väylien heikkoa kuntoa.
- Suurimpina ongelmakohteina pidettiin valtatie 22 (Ouluntie) liittymiä maanteille 837 (Puolangantie) sekä 18643 (Murrontie)

Kuva 26. Vt 22 Ouluntien - Mt 837 Puolangantien ja Vt 22 Ouluntien – Mt 18642 Murrontien liittymät koettiin kyselyissä suurimpina ongelmakohtina.

Liikenneturvallisuustavoitteet

Tavoiteasettelun taustaa

Liikenneturvallisuustilanteen kehitykselle asetettavat määrälliset tavoitteet asetettiin Utajärven kunnalle liikenneturvallisuustyöryhmässä. Ne johdettiin osittain valtakunnallisista tieliikenteen turvallisuussuunnitelman vuoteen 2014 sekä Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan liikenneturvallisuussuunnitelman tavoitteista. Toiminnalliset tavoitteet asetettiin nykytila-analyysin sekä alueen erityispiirteiden pohjalta ohjausryhmässä.

Valtakunnalliset tavoitteet

Tavoitteet todeksi – Liikenne- ja viestintäministeriön Tieliikenteen turvallisuussuunnitelma vuoteen 2014 linjaa valtakunnallisen liikenneturvallisuustyön suuntaviivat ja määrittelee toimenpiteet tuleville vuosille. Suunnitelmaan on kirjattu turvallisuusvisio ja -tavoite, pitkän aikavälin suunnitelmaa tukevat strategiset linjaukset sekä toimenpiteet. Valtakunnallinen suunnitelma toimii pohjana alueellisen liikenneturvallisuustyön tavoiteasetannalle ja toimenpiteiden suunnittelulle.

Turvallisuusvisio: Kenenkään ei tarvitse kuolla tai loukkaantua vakavasti liikenteessä.

Turvallisuustavoite: Liikennekuolemien määrä puolitetaan ja loukkaantumisten määrää vähennetään neljänneksellä vuoteen 2020 mennessä (2010 tasosta).

Suunnitelma asettaa tavoitteeksi liikenneturvallisuuden jatkuvan parantumisen siten, että

- vuonna 2014 tieliikennekuolemia on enintään 218 eli enintään 40 kuolemaa miljoonaa asukasta kohti.
- vuonna 2020 tieliikennekuolemia on enintään 136 eli enintään 24 kuolemaa miljoonaa asukasta kohti.
- vuonna 2020 tieliikenteessä loukkaantuneiden määrä on enintään 5750.

Tavoitteiden saavuttamiseksi on esitetty seuraavat kuusi keskeistä toimenpidekokonaisuutta:

Ajokunto

1. Rattijuopumuksen vähentäminen
2. Ajoterveyden arviointi

Liikennekäyttäytyminen

3. Nopeusrajoitusten noudattaminen ja turvalaitteiden käyttö
4. Nuorten liikennekäyttäytymiseen vaikuttaminen

Taajamien liikenneturvallisuuden kehittäminen

5. Taajamaliikenteen rauhoittaminen.

Maanteiden turvallisuuden parantaminen

6. Kuolemien torjunta pääteillä

Kaikille toimenpidekokonaisuuksille on määritetty tarkemmat keskeiset toimet, vastuutaho(t) ja etenemispolku.

Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan tavoitteet ja toimintamalli

Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun liikenneturvallisuuksuunnitelma on laadittu vuosille 2011 - 2014. Suunnitelman visiossa Pohjois-Pohjanmaa ja Kainuu ovat vastuullisten liikkujien maakuntia. Visiota tukevat toiminnalliset tavoitteet:

- Liikenneturvallisuuksuustyön toimijamallia kehitetään ja malli jalkautetaan koskemaan kaikkia kuntia.
- Alan tutkimustoimintaa edistetään alueella.

Määrällisiksi tavoitteiksi on asetettu:

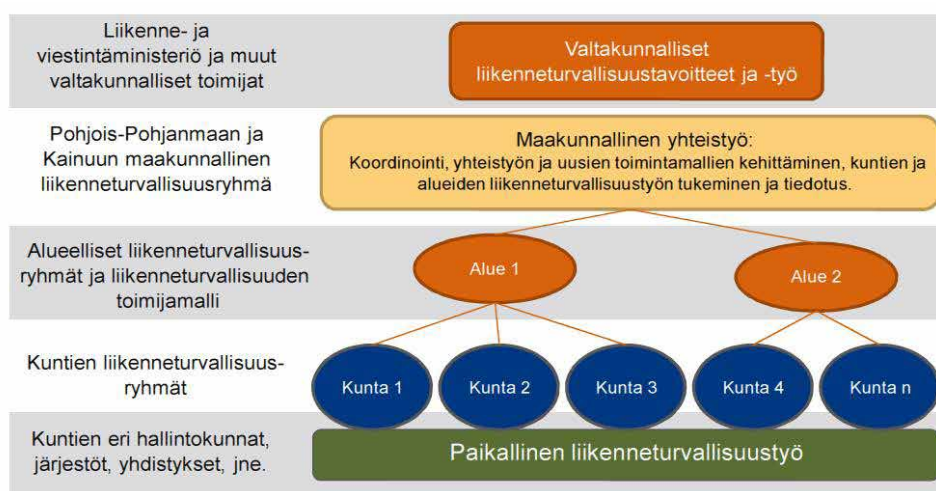
- Vuonna 2014 tieliikennekuolemia on enintään 19
- Vuonna 2020 tieliikennekuolemia on enintään 12
- Vuonna 2020 tieliikenteessä loukkaantuneiden määrä on enintään 506

Työn tekemisen seuraavasti:

- ”Tukea on tarjolla”: Viranomaisten ja liikenneturvallisuuksuustoimijan kautta paikalliselle liikenneturvallisuuksuustyölle tarjotaan osaamista ja tukea liikenneturvallisuuksuutta edistävien prosessien eteenpäin viemiseen.
- ”Yhdessä uusia avauksia”: Sektorijajottelu ei ole tehokasta, on poikkihallinnollisen ja innovatiivisen yhteistyön aika.
- ”Pienistä virroista kasvaa suuri joki”: Liikenneturvallisuuksuuden kehittäminen on pitkäjänteinen prosessi. Alueellisessa liikenneturvallisuuksuustyössä pyritään synnyttämään erillisten tapahtumien ja toimien sijaan pysyviä rakenteita ja toimintamalleja, joilla liikenneturvallisuuksuusvalistus jalkautuu molempien maakuntien alueella kaikkiin väestöryhmiin.
- ”Laajalla rintamalla”: Liikenneturvallisuuksuudesta ovat vastuussa kaikki tielläliikkuajat. Tavoitteena on saada mukaan liikenneturvallisuuksuustyöhön laajalla rintamalla kansalaiset, yhteisöt, yritykset ja julkiset toimijat.

Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun liikenneturvallisuuksuyhteistyön erityiseksi kohderyhmäksi on vuosille 2011-2014 valittu nuoret ja iäkkäät henkilöt.

Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun maakunnissa merkittävimmät liikenneturvallisuuksuustoimijat ovat alueen kunnat ja kaupungit, viranomaiset (Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, Liikenneturva poliisi, pelastuslaitokset, maakuntien liitot), Liikenneturva ja erilaiset vapaaehtoiset organisaatiot ja järjestöt. Alueellisen liikenneturvallisuuksuustyön ytimessä on kuntien eri hallinnonalojen sekä muiden paikallisten toimijoiden tekemä liikenneturvallisuuksuustyö. Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun liikenneturvallisuuksuustyön toimintamallissa maakunnallinen, alueellinen ja paikallinen liikenneturvallisuuksuustyö kytkeytyvät toisiinsa toimivaksi kokonaisuudeksi.

Kuva 27. Liikenneturvallisuuksuustyön toimintamalli. (lähde: Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun liikenneturvallisuuksuunnitelma 2011 - 2014)

Utajärven kunnan liikenneturvallisuustavoitteet

Määrälliset tavoitteet

Utajärven kunnan liikenneturvallisuustavoitteeksi asetettiin valtakunnan ja maakunnan tavoitteiden mukaisesti nollavisio: Kenenkään ei tarvitse kuolla tai loukkaantua vakavasti liikenteessä. Muita määrällisiä tavoitteita ei asetettu, vaan aktiivisella ja ennakoivalla liikenneturvallisuustyöllä pyritään liikenneonnettomuuksien ehkäisyyn. Onnettomuustilastojen perusteella liikenneturvallisuustyötä kohdistetaan havaittujen ongelmakohteiden liikenneturvallisuuden parantamiseen.

Toiminnalliset tavoitteet

Toiminnalliset liikenneturvallisuustavoitteet asetettiin nykytilan selvityksessä esille nousseiden ongelmien pohjalta varmistaen, että ne ovat linjassa valtakunnallisten ja Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan maakuntien liikenneturvallisuustavoitteiden kanssa. Asetetut tavoitteet ohjasivat suunnitelmassa esitettyjen liikenneympäristön parantamistoimenpiteiden sekä liikenneturvallisuustyön toimenpiteiden suunnittelua.

Utajärven liikenneturvallisuutta tarkastellaan ja arvioidaan valtuustokausittain tehtävässä sähköisessä Hyvinvointikertomuksessa. Liikenneturvallisuussuunnitelmassa asetetut tavoitteet kirjataan Hyvinvointikertomukseen, johon kaikki hallintokunnat tekevät toimenpiteitä yhteisiin tavoitteisiin pääsemiseksi. Tarvittaessa tavoitteita, toimenpiteitä, resursointia ja mittareita tarkennetaan Hyvinvointikertomuksen vuosittaisessa raportoinnissa hyödyntäen erityisesti kunnan omaa hyvinvointitietoa ja indikaattoreiden antamaa tietoa.

Toiminnalliset liikenneturvallisuustavoitteet

- Liikenneturvallisuustyö on jatkuvaa, koordinoitua ja vaikuttavaa. Yritykset, järjestöt ja muut paikalliset yhteisöt sitoutuvat mukaan liikenneturvallisuustyöhön. Toiminnan tukena käytetään alueellista liikenneturvallisuustoimijaa.
- Rattijuopumukseen, ylinopeuksiin ja turvavälineiden käyttämättömyyteen puututaan monipuolisella keinovalikoimalla, erityisesti asennekasvatuksen keinoin.
- Nuorten liikennekäyttäytymiseen sekä iäkkäiden liikkumisen turvallisuuteen ja esteettömyyteen vaikuttaminen ovat lähivuosien toiminnan painopistealueita.
- Liikenneympäristön parantamisessa painottuu taajamaliikenteen rauhoittaminen, koulumatkojen liikenneturvallisuus, pääteiden pistemäisten ongelmakohteiden parantaminen sekä rautateiden tasoristeysten turvallisuuden parantaminen. Talvikunnossapidon täsmäparantamisen mahdollisuudet kartoitetaan.

Liikenneympäristön parantamistoimenpiteet

Suunnittelun lähtökohdat

Kyselyjen ja haastattelujen, onnettomuusanalyysien, aloitteiden, nähtävillä olon ja yleisötilaisuuden sekä maastokäyntien perusteella esiin nousseet ongelmakohteet toimivat lähtökohtana liikenneympäristön parantamistoimenpiteiden suunnittelussa. Lisäksi parantamistoimenpiteiden suunnittelua ohjasivat työn aikana määritellyt tavoitteet.

Suunnittelun painopistealueena olivat Utajärven kuntakeskus ja koulun ympäristö. Toimenpiteiden suunnittelussa painotettiin pieniä, mutta tehokkaita toimenpiteitä. Toimenpiteiden valintaa vaikutti niiden tehokkuus ja vaikuttavuus eri käyttäjäryhmien, esim. lasten ja nuorten sekä ikääntyneiden kannalta.

Toimenpiteet on esitetty ongelmakohteittain sisältäen rakenteelliset ja liikenteenohjauksen toimenpiteet. Lisäksi on esitetty kunnossapitoon, esteettömyyteen ja joukkoliikenteeseen liittyviä toimenpiteitä. Kartoissa esitetty toimenpidenumerointi viittaa liitteenä oleviin taulukoihin.

Toimenpiteet on esitetty tarkemmin raportin liitteenä 1 olevissa toimenpidekartoissa ja -taulukoissa. Liitetäulukoissa on esitetty lisäksi toimenpiteiden kustannusarviot, kiireellisyysluokka ja vastuutahot. Toimenpiteet jaettiin ilman erillistä suunnittelua nopeasti toteutettavissa oleviin ns. pikatoimenpiteisiin sekä kolmeen ohjeelliseen kiireellisyysluokkaan (2014 - 2017, 2018 - 2021, 2022-). Taulukoissa esitetty toimenpiteiden kustannusjako on ohjeellinen ja siitä neuvotellaan aina tarkemman suunnittelun aikana tapauskohtaisesti.

Tässä suunnitelmassa esitetyt toimenpiteet ovatkin pääosin edellä mainittuja pieniä liikenneturvallisuustoimenpiteitä, joiden toteuttaminen jaettiin eri kiireellisyysluokkiin tukemaan juuri kunnan ja ELY:n vuosikohtaista suunnittelua ja budjetointia. Toimenpiteiden osalta on huomioitavaa, että suuria valtateiden ja ratojen parantamishankkeita sekä nykyisin myös keskisuuria, esim. kiertoliittymätyyppisiä hankkeita ei pystytä juurikaan rahoittamaan perusväylänpidon rahoituksella. Suurten tie- ja ratahankkeiden toteuttamisesta päätetään tapauskohtaisesti Liikenneviraston päätöksillä ja niiden edistämistä tehdään niin kunta-, seutu-, kuin myös maakuntatasolla. Kunnan kannalta on tärkeää edistää erillisrahoitettavista kohteista mm. valtatein 22 parantamista taajaman kohdalla sekä Oulu - Kontiomäki radan edelleen parantamista.

Toimenpiteiden kirjaamisessa kiinnitettiin huomiota suunnitelman päivitettävyyteen. Toimenpide-ehdotusten taulukot toimitettiin erillisinä tiedostoina tilaajalle päivittämistä varten. Toimenpiteitä on helppo poistaa tai lisätä taulukoihin. Lisäksi taulukoissa on seurantasarake, johon lisätään merkintä, kun toimenpide on toteutettu.

Liikenneturvallisuuden yhteisiä periaatteita

Työssä on huomioitu yleisiä liikenneturvallisuus- ja esteettömyysperiaatteita ohjaamaan sekä yksittäisten toimenpiteiden muodostamista että määrittelemään toimintalinjoja koskien esim. asuinalueiden nopeusrajoitusjärjestelmiä. Seuraavassa on esitetty asiakohdittain määriteltyjen periaatteiden sisältö. Periaatteita sovellettiin toimenpiteiden suunnittelussa. Yksittäisiä pieniä toimenpidekohteita ei ole kuitenkaan lueteltu erikseen. Esim. suojateiden liikenteenjakajien tehostevarsien lisääminen tapahtuu kunnan ja osin ELY-keskuksen päivittäisen ja vuosittaisen pienten toimenpiteiden suunnittelun ja mm. alueurakoiden kautta. Esteettömyyttä koskevat periaatteet on esitetty omissa luvussa.

Nopeusrajoitusjärjestelmä

Utajärven kunnan taajamassa on nykyisin voimassa pääosin aluenopeusrajoitus 40 km/h. Viime aikoina on kuitenkin yhä useammassa kunnassa ja kaupungissa siirrytty käyttämään varsinkin asuinalueilla, mutta paikoin myös taajamien pääkaduilla 30 km/h nopeusrajoitusta. Rajoitukset tulee kuitenkin kokea ymmärrettäviksi, nopeusrajoitusjärjestelmän tulee olla selkeä ja liikenneympäristön tulee tukea nopeusrajoituksia. Nopeustasoja alentamalla olisi mahdollista selkeästi parantaa liikenneturvallisuutta; esim. koulun ympäristössä.

Asuinalueiden väistämisvelvollisuuskäytännöt

Asuinalueiden katuverkon väistämisvelvollisuuskäytännöt ovat selkeät. Utajärven asuinalueilla olevien tonttikatu-
tujen liittymät ovat tasa-arvoisia muutamia vaarallisia liittymiä lukuun ottamatta, joissa näkemät ovat erittäin huono-
not. Erityiskohteissa voidaan kuitenkin esim. näkemäsyistä käyttää Stop-merkkiä/kolmioita. Pääkadut säilytetään
tasa-arvoisina kokoojakatuihin ja kokoojakadut tonttikatuihin nähden. Jotta väistämisvelvollisuuskäytäntöjä
noudatetaan, tulee niiden olla selkeitä, ymmärrettäviä ja johdonmukaisia. Tällä tuetaan alhaisia ajonopeuksia.

Hidasteiden käyttöperiaatteet

Hidasteiden käytöllä pyritään tukemaan nopeusrajoitusten noudattamista ja rajoitusten ymmärrettävyyttä. Hidasteilla voidaan myös viestiä esim. taajama-alueelle tulosta ("taajamaportti") ja laajemmin liikkumisympäristön luonteesta.

Hidasteita, erityisesti korotettuja suojateitä ja liittymiä esitetään käytettäväksi koulureiteillä ja koulujen lähiympäristöissä sekä vilkkaissa kevyen liikenteen ylityspaikoissa, joissa on tarpeen hillitä ajonopeuksia ja turvata kevyen liikenteen ylityksiä. Korotuksille ja töyssyille vaihtoehtoisina ratkaisuin voidaan käyttää myös keskisaarekkeellisia suojateitä, kavennuksia, sivusiirtymiä ym., mikäli töyssyjen käyttö ei esim. melusta, tärinästä tai kohteen liikennemääristä johtuen ole mahdollista.

Hidasteiden käytössä tulee ottaa huomioon tien/kadun luonne (tontti-, kokooja- ja pääkadut ym.). Mitä vilkkaampi kohde on, sitä tarkemmin tulee selvittää hidastetyypin soveltuvuutta. Hidastetyypin valinnalla on myös suuri merkitys sen ajettavuudelle ja tätä kautta hyväksyttävyydelle.

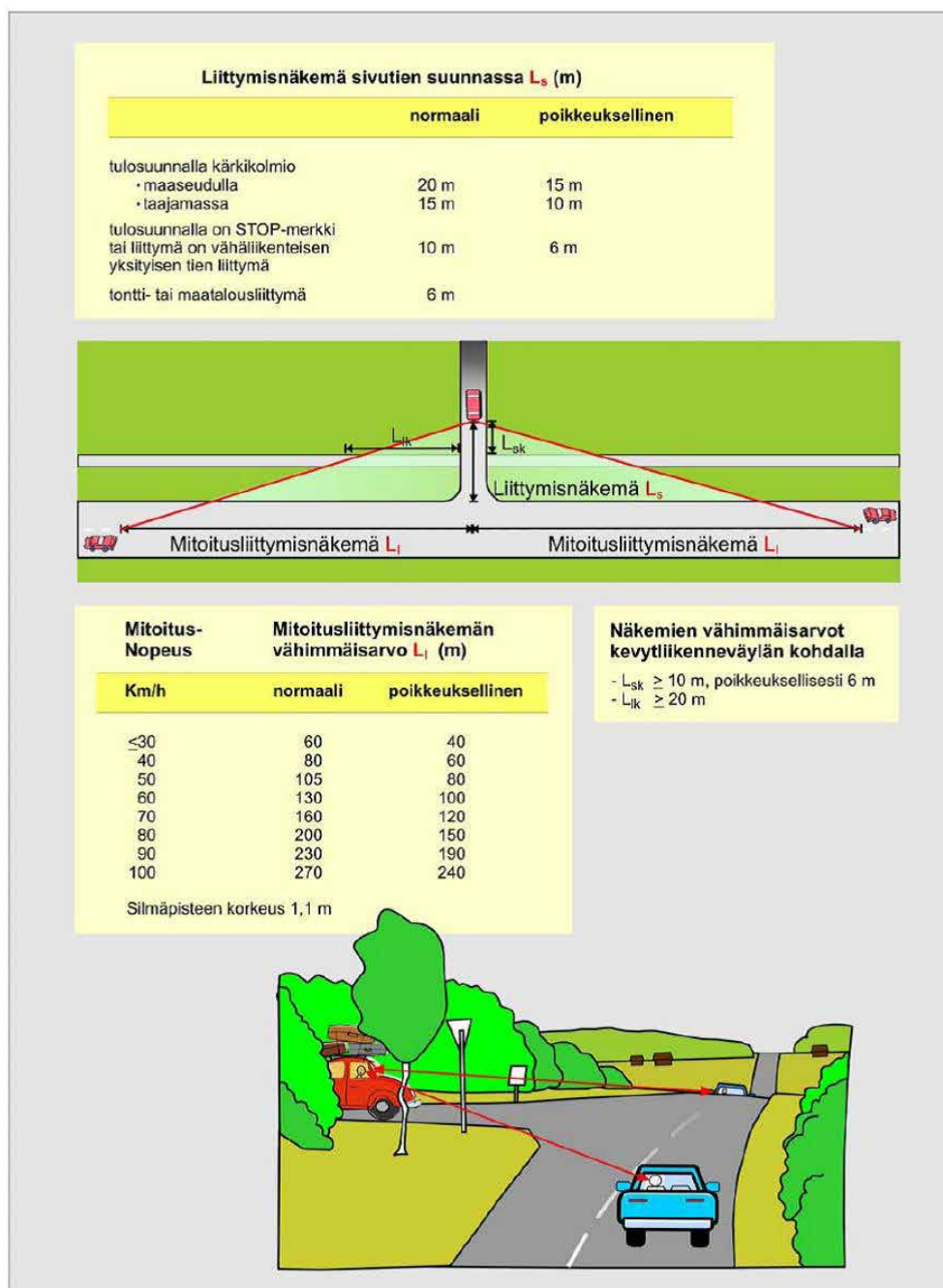
Nopeusrajoitusten ajoratamerkinnot

Nopeusrajoitusten ajoratamerkinnot esitetään käytettäväksi erityiskohteissa kuten koulujen ja päiväkotien ympäristöissä sekä paikoissa, joissa halutaan muuten kiinnittää huomiota nopeusrajoitukseen (nopeusrajoitusten muutoskohdat, taajama-/asuinalueelle saapuminen, taajaman kokoojakadut sekä pääväylät/taajamatiet).

Suojateiden havaittavuus

Suojateiden havaittavuuden parantaminen on tärkeää suojateiden liikenneturvallisuuden parantamiseksi. Keinona esitetään tehostevarsien asentamista tärkeimpien suojateiden liikenteenjakajiin ja suojatiemerkkeihin sekä pollareiden asentamista saarekkeiden kohdille. Myös suojatiemaalausten kunnossapitäminen on havaittavuuden kannalta tärkeää. Lisäksi suojateiden havaittavuutta voidaan parantaa valaistusta tehostamalla.

Tehostevarsia esitetään käytettäväksi lisäksi maanteiden liittymien keskisaarekkeissa olevissa liikenteenjakajissa.

Kuva 30. Yksityistieliittymien mitoituskäytännöt. (lähde: Yksityisteiden liittymät maanteihin, Lupa-asioiden käsittely, Tiehallinto 2007)

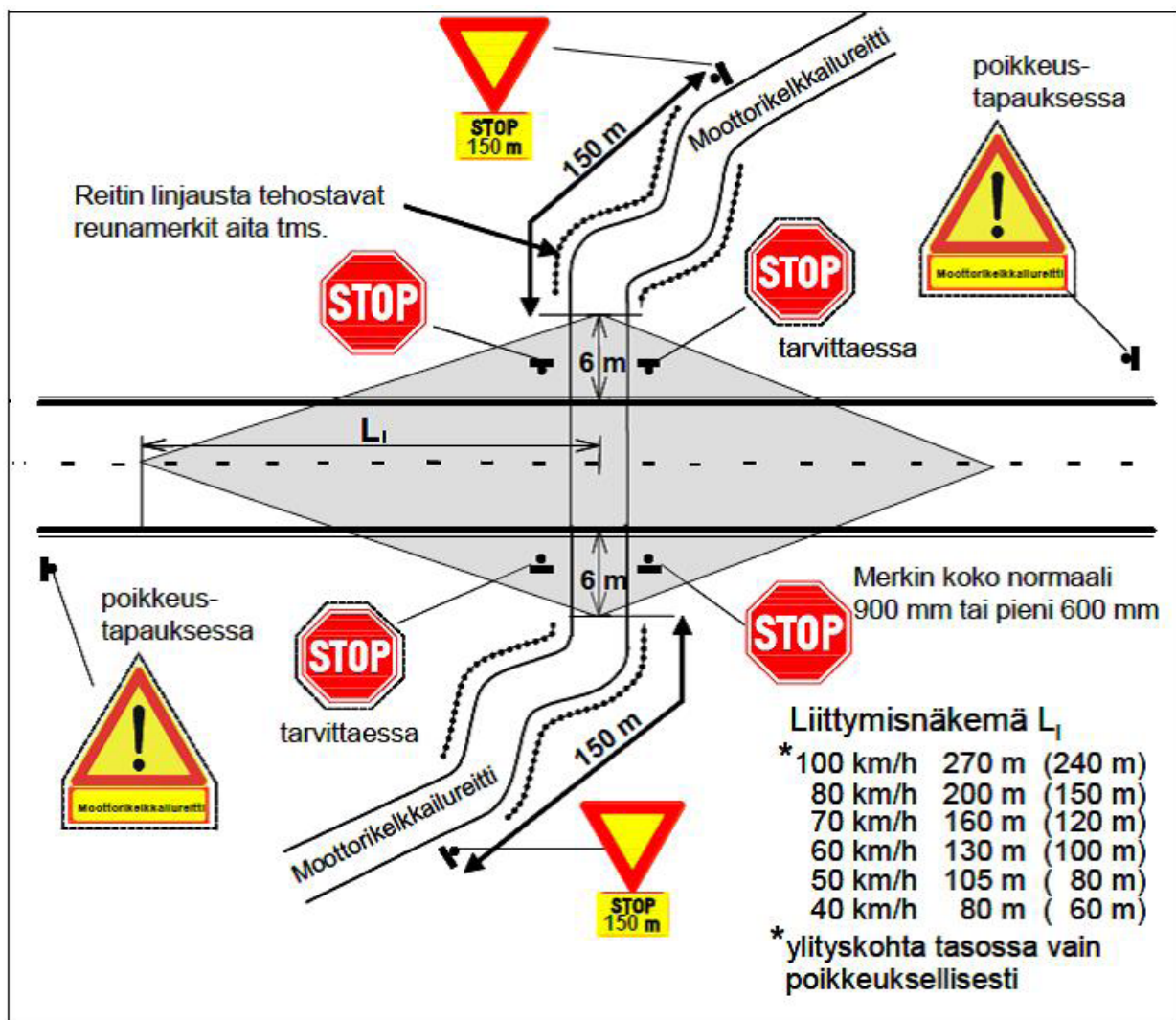
Maanteiden yksityistieliittymien näkemäraivausten suorittaminen kuuluu yksityisteiden tienkuntien vastuulle. Kunta voi tiedottaa asiasta tienkuntia sekä lähettää ohjekuvat näkemäraivausten tekemisestä (samalla, kun kunnat tiedottavat tienkuntia muista asioista).

Mopoilu kevyen liikenteen väylillä

Mopoilun sallimisessa/kieltämisessä kevyen liikenteen väylillä tulee pyrkiä selkeyteen ja jatkuvuuteen vähintään kuntatasolla. Lähtökohtaisesti taajama-alueella mopoilu kielletään kevyen liikenteen väylillä, mikäli tien nopeusrajoitus on enintään 50 km/h. Mikäli tien nopeusrajoitus on 60 km/h tai sen yli on mopoilun salliminen kevyen liikenteen väylillä harkittava tapauskohtaisesti. Mopoilun kieltäminen ei edellytä erillisten lisäkilpien asentamista (mopoilu kevyen liikenteen väylillä on kielletty, mikäli sitä ei ole erikseen tekstillisellä lisäkilvillä sallittu).

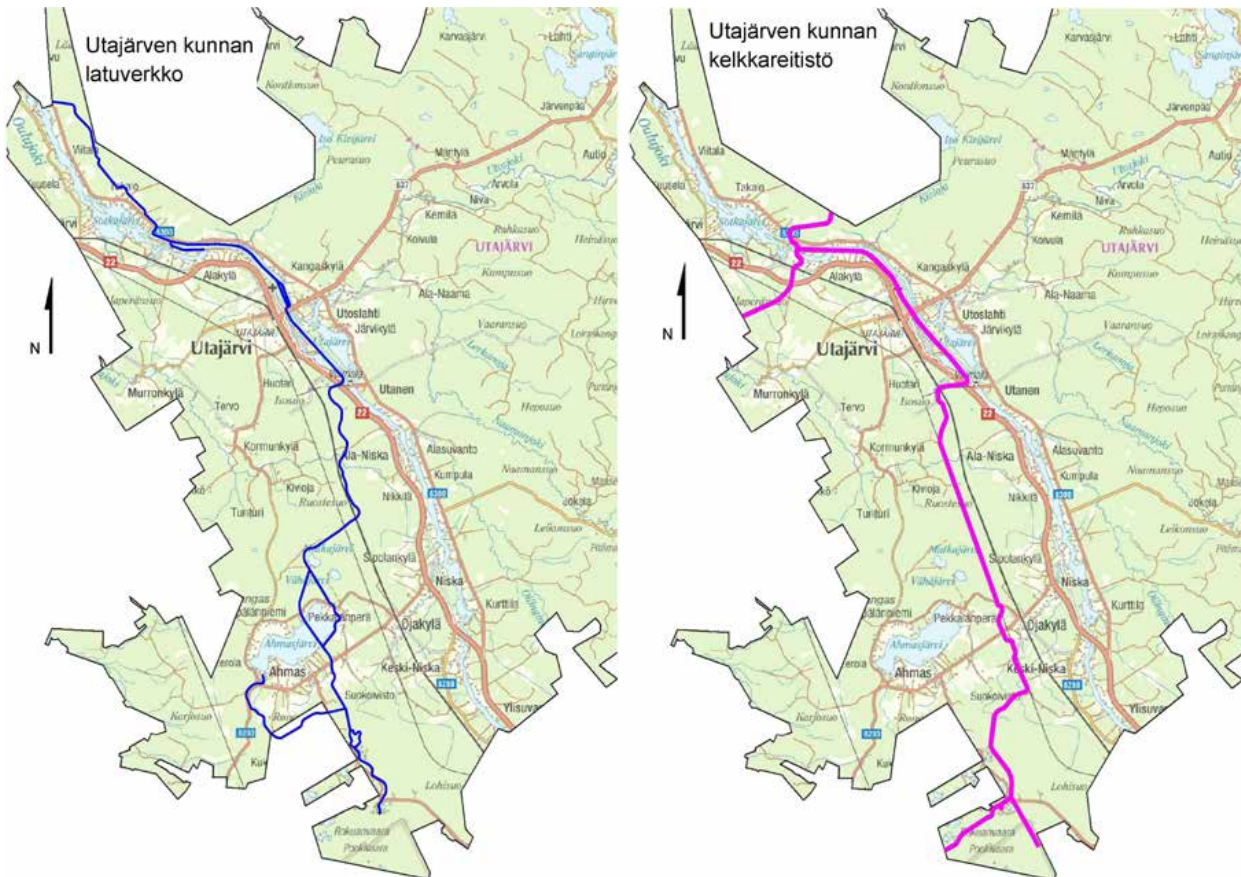
Moottorikelkkareittien ylityskohdat

Maastoliikennelaissa säädetyllä tavalla perustettujen moottorikelkkareittien johtaminen maantien yli vaatii aina luvan. Moottorikelkkailureitin ylityskohdasta ei saa aiheutua vaaraa liikenneturvallisuudelle eikä haittaa tien kunnossapidolle. Reittien ylläpitäjien on huolehdittava ylityskohtien näkemistä sekä reitillä ylityskohdan oikeanlaisesta merkitsemisestä. Erityistä huomiota tulee kiinnittää siihen, että moottorikelkkareittiä käyttävät kelkkailijat havaitsevat tulevan ylityskohdan riittävän hyvin. Kuntien alueella olevien reittien ylityskohtien turvallisuus tulee käydä jatkossa säännöllisesti läpi.

Kuva 31. Esimerkki moottorikelkkailureitin ja maantien risteämiskohdassa edellytettävistä näkemistä sekä käytettävistä liikenne-merkeistä. (lähde: Yksityisteiden liittymät maanteihin - Lupa-asioiden käsittely, Tiehallinto 2007)

Utajärven kunnan alueella on noin 53 km latuverkosta. Kunnan aluetta halkova latuverkko kuuluu osana Oulusta lähtevään Oulujokivarren Tervareitistöön. Utajärven moottorikelkkareitistö kuuluu osaksi Oulujokivarren moottorikelkkareitistöä ja sen pituus kunnan alueella on noin 38 km. Reitistöltä on yhteydet niin Ouluun, Ylikiiminkiin kuin Vaalaan. Reitistön talvikunnossapidon hoitaa moottorikelkkapooli. Poolissa on mukana Oulujokilaakson viiden kunnan (Oulu, Utajärvi, Muhos, Tyrnävä ja Kempele) lisäksi Pudasjärven pooli. Kelkkareitit ja hiihtoreitit ovat esitettyinä kuvassa 32.

Kuva 32. Utajärven kunnan alueella sijaitsevat latuverkostot ja moottorikelkkareitit.

Maankäytön ja liikenteen suunnittelun yhteensovittaminen sekä hajarakentamisen hallinta

Kaavojen laatimisvaiheessa sekä uusien maankäyttöhankkeiden suunnittelun yhteydessä tulee maankäytön suunnittelu sovittaa vuorovaikutteisesti yhteen liikennesuunnittelun kanssa, varmistaa ratkaisujen liikenneturvallisuusvaikutukset sekä laajemmin myös vaikutukset liikkumis- ja kuljetustarpeisiin, kävelyn, pyöräilyn ja joukko-liikenteen olosuhteisiin sekä ko. kulkumuotojen houkuttelevuuden parantamiseen.

Myös hajarakentamisen hallinnan merkitys korostuu jatkuvasti, sillä hallitsematon hajarakentaminen aiheuttaa liikenneturvallisuusongelmia ja tulee välillisten kustannusten myötä kunnalle kalliiksi. Kunnan tulee määrittellä periaatteet suhtautumisessa hajarakentamiseen sekä tuoda esille jo uusien rakennuslupien myöntämisvaiheessa, että alueelle ei tulla järjestämään esim. kevyen liikenteen väyliä tai valaistusta.

Tienvarsiraivaukset

Säännöllisesti tehdyillä (noin 3-5 vuoden välein) tienvarsiraivauksilla on todettu olevan vaikutusta eritoten hirvi-onnettomuusmääriin sekä myös ajomukavuuteen. Raivausten yhteydessä tulee tiealueelta poistaa myös runkopuut. Raivausten kustannustehokas toteuttaminen on usein haasteellista. Raivauksia esitetään toteutettavaksi jatkossa normaalin kunnossapitokierron yhteydessä sekä eri osapuolten yhteistyöhankkeina.

Koulujen jättöliikennejärjestelyjen kehittäminen

Koulujen ja päiväkotien jättöliikennejärjestelyjä tulee kehittää järjestelmällisesti selkein periaattein. Järjestetyn jättöliikenteen ja vanhempien jättöliikenteen selkeä erottelu koulun piha-alueesta, peruuttamistarpeen poistaminen, selkeät kevyen liikenteen yhteydet sekä pysäköintipaikkojen sijoittaminen jättöliikenteestä ja piha-alueesta erotettuna sekä huoltoliikenteen tarpeet huomioituna ovat lähtökohtia, jotka tulee ottaa pihajärjestelyjä suunniteltaessa huomioon.

Utajärven vanhan torin kehittäminen koululaisten jättöliikenteeseen on yksi tärkeimmistä koulumatkojen turvallisuuden parantamishankkeista. Myös nykyinen Koulutien puolelle, Nuoriso- ja liikuntatalon pihalle, tapahtuva jättöliikenne vaatii lisää ohjeistusta vanhemmille. Muuta koululaisten koulumatkaliikenteen parantamisessa huomioitavaa on pyöräkatosten ja -telineiden lisäys koulun pihan tai sen välittömään läheisyyteen.

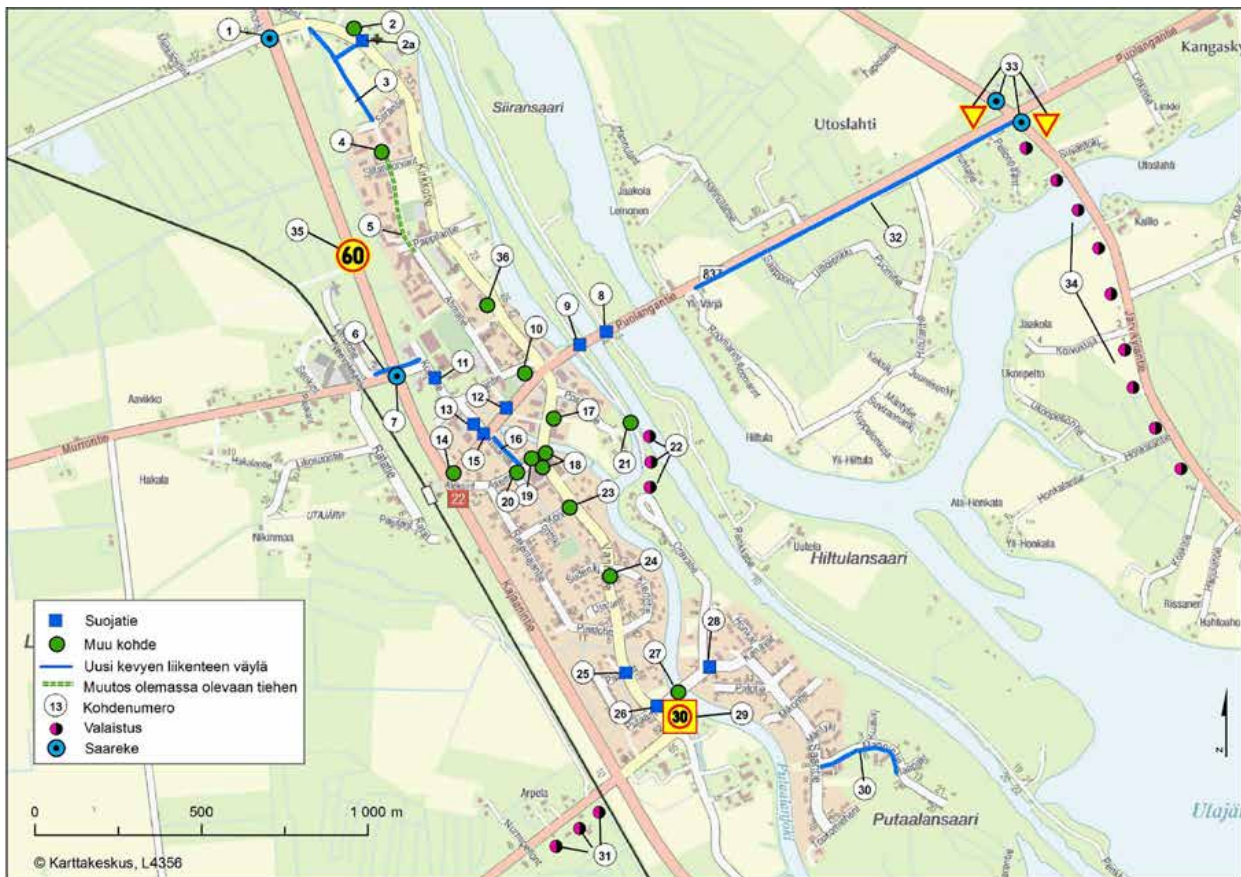
Kuva 33. Polkupyörien säilyttämiseen tarvitaan lisää telineitä ja katoksia koululaisille.

Toimenpiteet

Utajärven kunnan alueelle esitettävät toimenpiteet painottuvat keskusta-alueelle ja sen läheisyyteen. Utajärven haja-asutuksen rakenteesta johtuen kunnan alueella on useita sivukylä. Toimenpiteiden suunnittelussa on otettu huomioon yleiset liikenneturvallisuus- ja esteettömyysperiaatteet sekä tiedossa olevien kaava-/maankäyttöhankkeiden lähivuosina edellyttämät toimenpiteet.

Keskusta alue

Keskusta alueelle esitetään toimenpiteitä erityisesti kevyen liikenteen olosuhteiden, koulureittien sekä vaarallisten liittymien parantamiseksi ja piha-alueiden selkeyttämiseksi sekä ajonopeuksien hillitsemiseksi.

Toimenpiteet Utajärven taajamassa

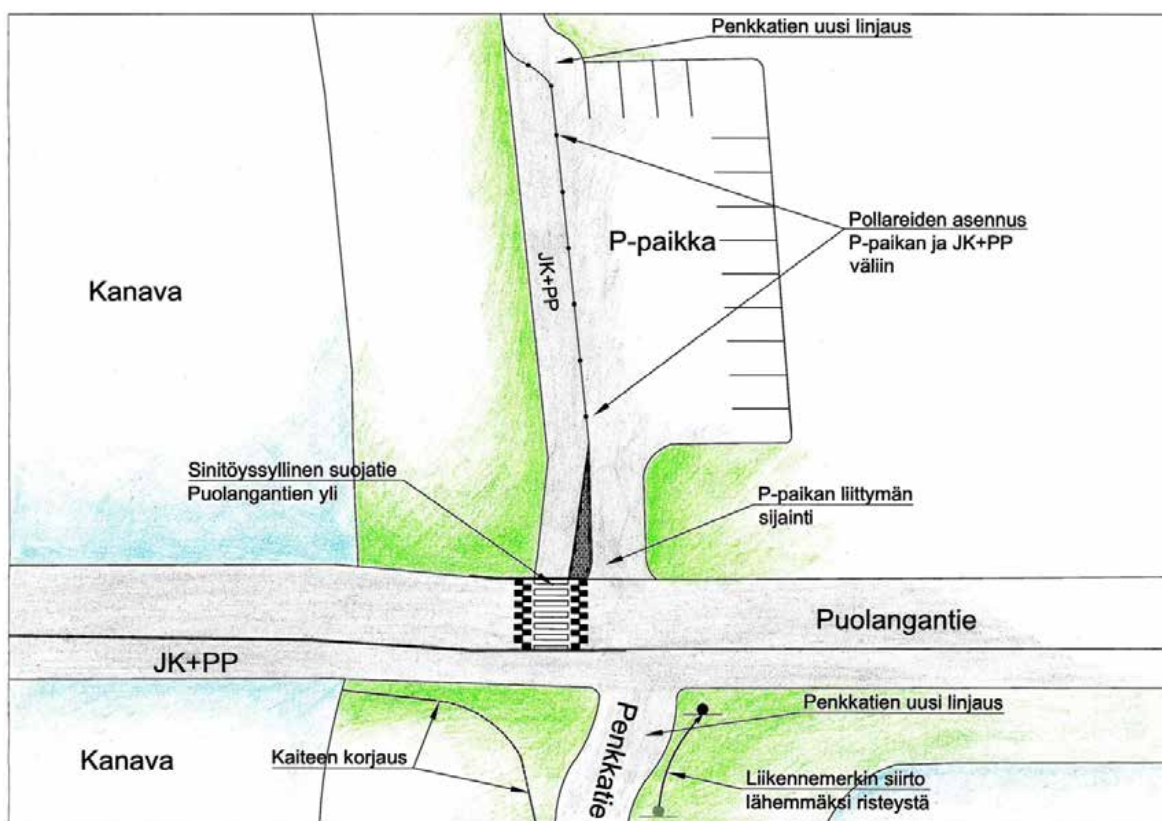
1 Saarekkeen parantaminen	19 Päälysteen ja kuivatuksen parantaminen
2 Liittymän selkeyttäminen, pysäköintijärjestelyt	20 Kevyen liikenteen väylän korjaaminen, suojatiejärjestelyt
2a Suojatiehidaste kirkon kohdalle	21 Kevyen liikenteen silta
3 Uusi kevyen liikenteen väylä	22 Valaistus
4 Siltapilareiden korjaus, puiden poisto	23 Korotettu suojatie, suojatiejärjestelyt
5 Väylän muuttaminen pihakaduksi	24 Kuivatuksen parantaminen
6 Kevyen liikenteen yhteys ja ylityksen turvaaminen	25 Suojatiejärjestelyt
7 Keski- ja etusaareke	26 Suojatiejärjestelyt, liikennemerkkien muutos
8 Suojatie- ja pysäköintijärjestelyt, kaiteen korjaus	27 Sillan levittäminen, kevyen liikenteen yhteys
9 Suojatiejärjestelyt	28 Suojatien parantaminen ja siirtäminen
10 Vanhan torialueen kehittäminen	29 Alueellinen nopeusrajoitus 30 km/h
11 Kuivatuksen parantaminen	30 Kevyen liikenteen väylän rakentaminen
12 Suojatien kehittäminen, Mt 837 ylitys	31 Valaistuksen jatkaminen
13 Korotettu suojatie, Kirjaston kohta	32 Uusi kevyen liikenteen väylä
14 Kanavointi, Vt 22	33 Saarekkeiden lisäys, liikennemerkkien muutos
15 Suojatien parantaminen, Mt 837 ylitys	34 Uusi valaistus
16 Korotettu kevyen liikenteen väylä, suojatiejärjestelyt	35 Nopeusrajoituksen 60 km/h jatkaminen
17 Taajamatiejakson kehittäminen	36 Terveyskeskuksen piha-alueen kehittäminen
18 Mt 18642 Vanhantien parantaminen	

Kuva 34. Utajärven keskusta-alueelle esitetyt toimenpiteet.

Hidasteet/töyssyt

Keskusta-alueelle hidasteita on esitetty mm. kylää halkovan Puolangantien (mt 837) ylittäviin suojateihin (toimenpiteet 12 ja 15) sekä Anttilantiellä sijaitsevaan kirjaston liittymään (toimenpide 13). Puolangantielle (mt 837) kunnanviraston kohdalle esitetään hidasteiden toteutusta tyynytyössyillä pollarein ja tehostevarsin varustettuna ja tarvittaessa korotettuna suojatienä.

Puolangantielle (mt 837) esitetään sinitöyssyllisten suojateiden lisäämistä ennen ja jälkeen alakanavan sillan hillitsemään keskustan lävitse menevää ajoneuvoliikenteen nopeuksia. Kylän puoleinen suojatie esitetään parannettavaksi nykyiselle paikalle ja kanavan toisella puolen sijaitsevan Penkkatien liittymää muutetaan niin, että tien nykyiselle kohdalle voidaan rakentaa töyssyllinen suojatie. Suojatiekohtien ylitse kulkee mm. paljon koulu-laisia kunnan uimarannalle sekä ulkoilualueelle (toimenpide 8 ja 9) (Kuva 35).

Kuva 35. Esimerkkikuva virkistysalueen liittymän ja kevyen liikenteen turvallisuuden parantamistoimenpiteistä.

Mt 18642 Vanhalletielle esitetään korotettua aluetta uuden torin kohdalla sijaitsevien suojateiden väliselle matkalle ja korotettua suojatietä Vanhantien (mt 18642) ja Postilantien risteykseen (toimenpide 17). Suojateiden ylitse kulkee paljon kevyttä liikennettä, jonka ylitystarpeita korotuksilla turvataan. Vanhantien ajonopeuksia hillitsemään, palvelujen välittömässä läheisyydessä, esitetään myös sinitöyssyllisen suojatien lisäämistä Vanhantien (mt 18642) ja Koivutien risteykseen (toimenpide 23).

Laitilantien ja Ahmatien liittymään esitetään korotettua liittymäaluetta tai vaihtoehtoisesti muuta rakenteellista hidastetta ajonopeuksien hillitsemiseksi. Toimenpiteet tulee suunnitella samassa yhteydessä, kun vanhan torin ja Laitilantien liikennejärjestelyjä suunnitellaan (toimenpide 10).

Kevyen liikenteen yhteydet

Mt 837 Puolangantiellä on kevyen liikenteen väylä valtatie 22 liittymästä Oulujoen ylittävän sillan koillispuolella sijaitsevan Roomarintien alkuun. Roomarintieltä Puolangan suuntaan kevyt liikenne joutuu kulkemaan pientareella. Toimenpiteeksi esitetään kevyen liikenteen väylän jatkamista Järvikyläntien (mt 8300) liittymään saakka (toimenpide 32).

Koulutien loppupäästä, liikuntahallilta valtatie 22 liittymään, katualueelta uupuu kevyen liikenteen väylä. Kohteen Koulutien kevyen liikenteen väylä välillä Koulutie valtatie 22 sekä parannustoimenpiteet kevyen liikenteen valtatie 22 ylitykseen on suunnitteilla ja se toteutetaan erillisen suunnitelman mukaisesti. Samoin kevyen liikenteen väylän jatkamista valtatie 22 länsipuolella sijaitsevalle Murrontielle (mt 18643) esitetään toteutettavaksi valtatie 22 kehittämishankkeen yhteydessä Lämpötien liittymään saakka (toimenpide 6).

Saaritien kevyen liikenteen väylälle esitetään jatkoa tien loppuosassa sijaitsevan Mannintien risteyksestä aina Mannintien päähän asti (toimenpide 32). Saaritien alkupäässä kevyen liikenteen yhteydessä syntyy katkos Putaanjoen ylittävän sillan kohdalla ja kevyt liikenne joutuu ylittämään sillan ajorataa pitkin. Toimenpiteeksi esitetään Putaanjoen sillan leventämistä ja kevyen liikenteen väylän rakentamista levennykseen (toimenpide 27) (Kuva 36).

Kuva 36. Puuttuva kevyen liikenteen väylä Putaanjoen ylittävässä sillassa.

Lisäksi kunnan katuverkolle uutta kevyen liikenteen väylää esitetään rakennettavaksi Anttilantielle Puolangan tien (mt 837) ja Asematien väliselle jaksolle (toimenpide 16). Suunnitellun, valtatie 22 suuntaisesti kulkevan kevyen liikenteen väylä, välillä Alakylä Kirkkotie (mt 18642) jatkoksi esitetään Kirkkotieltä Siirantielle rakennettavaa kevyen liikenteen väylää (toimenpide 3). Toimenpide-esitykseen sisältyy myös kevyen liikenteen yhteys kirkolle. Kevyen liikenteen väylän yhteyden ylitykseen kirkon kohdalle esitetään myös korotettua suojatieylitystä Kirkkotien (mt 18642) ylitse (toimenpide 2a).

Ahmaticien loppuosaa vällä Pappilantie Sillankorvantie esitetään muutettavaksi pihakaduksi (toimenpide 5). Toimenpide-esitys tulee vaatimaan kaavamuutoksen toteutuakseen.

Liittymät

Vanhantien (mt 18642) ja Asematien liittymä on liikennejärjestelyt hyvin vaikeasti hahmotettavissa Asematien liittymän laajuudesta johtuen. Parantamistoimenpiteeksi esitetään Asematien tien reunojen R-arvojen pienentämistä katumaisemmiksi ja kevyen liikenteen ylityksen turvallisuuden parantamista risteysalueella (toimenpide 18) (Kuva 37).

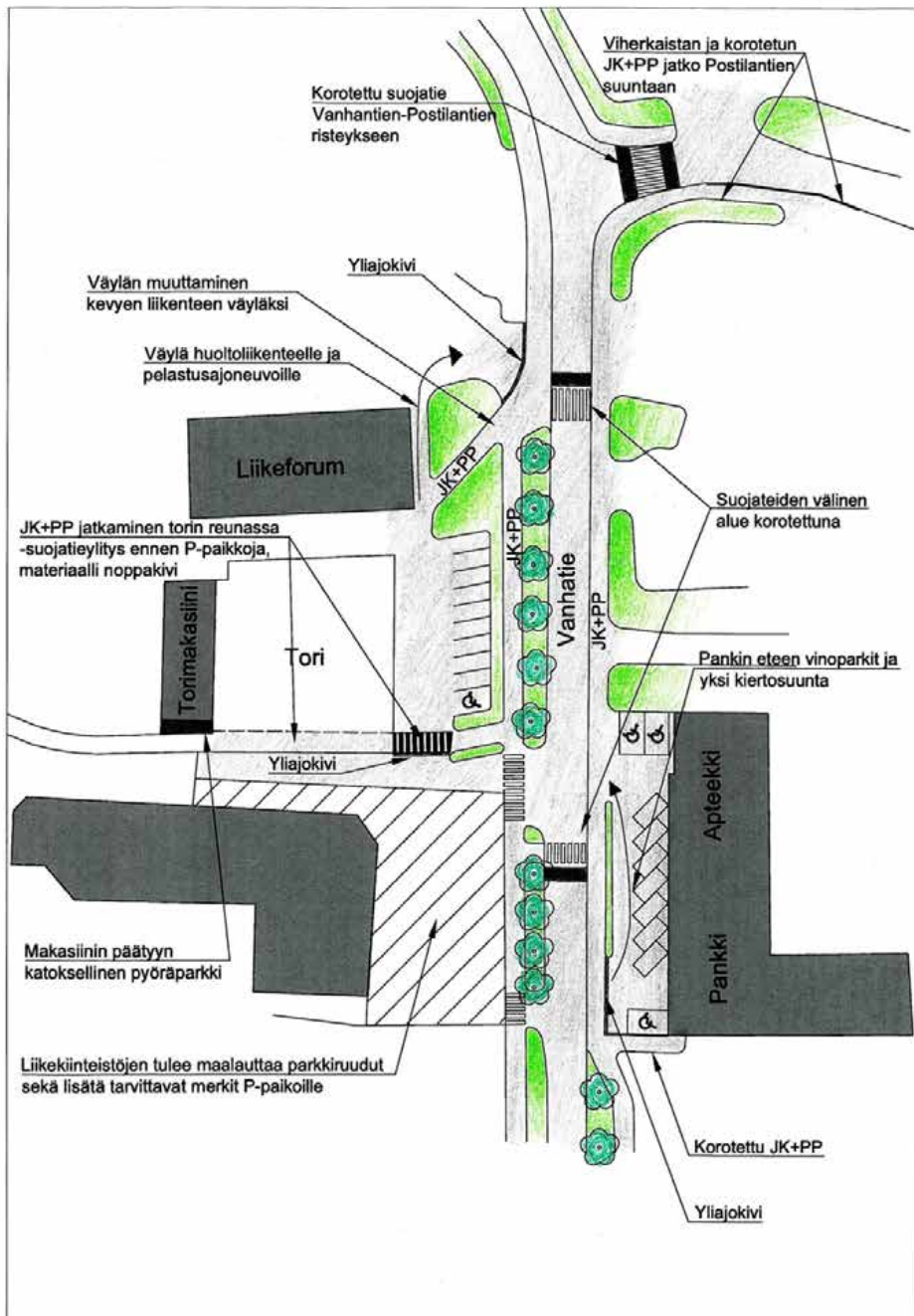

Kuva 37. Vanhantien ja Asematien liittymä.

Liikekiinteistöjen liikennejärjestelyt ja pysäköintialueet

Liikekiinteistöjen pysäköintialueiden ja liikennejärjestelyjä esitetään muutettavaksi uuden torin ja liikekiinteistöjen välittömässä läheisyydessä. Tämän hetkisessä ratkaisussa liikekiinteistöjen pysäköinti on heikosti järjestetty eikä selviä parkkipaikkoja moottoriajoneuvoille ole. Myös kevyen liikenteen väylät tarvitsevat paremman jäsentelyn alueella. Uuden torin koillispuolella nykyinen parkkipaikalle tuleva ajorata esitetään muutettavaksi kevyen liikenteen väyläksi. Torin ja liikekiinteistön välistä tuleva kevyen liikenteen väylä esitetään erotettavaksi selkeästi muusta ympäristöstä ja kevyen liikenteen väylän jatkoksi noppakivistä rakennettavaa suojatieyhtymästä. Torimakasiinin päätyyn esitetään rakennettavaksi torin yleisilmeeseen sopivaa pyöräkatosta.

Pankin ja Apteekin eteen esitetään vinoparkkeja ja parkkialueelle yhtä kiertosuuntaa. Kiinteistön molempiin päihin esitetään invapaikkoja sekä pankin puoleiseen päätyyn korotettua kevyen liikenteen yhteyttä kiinteistölle. Vastakkaisella puolella olevalle liikekiinteistölle esitetään parkkiruutujen maalaamista sekä vaadittavien liikennemerkkien lisäämistä pysäköintialueelle (toimenpide 17).

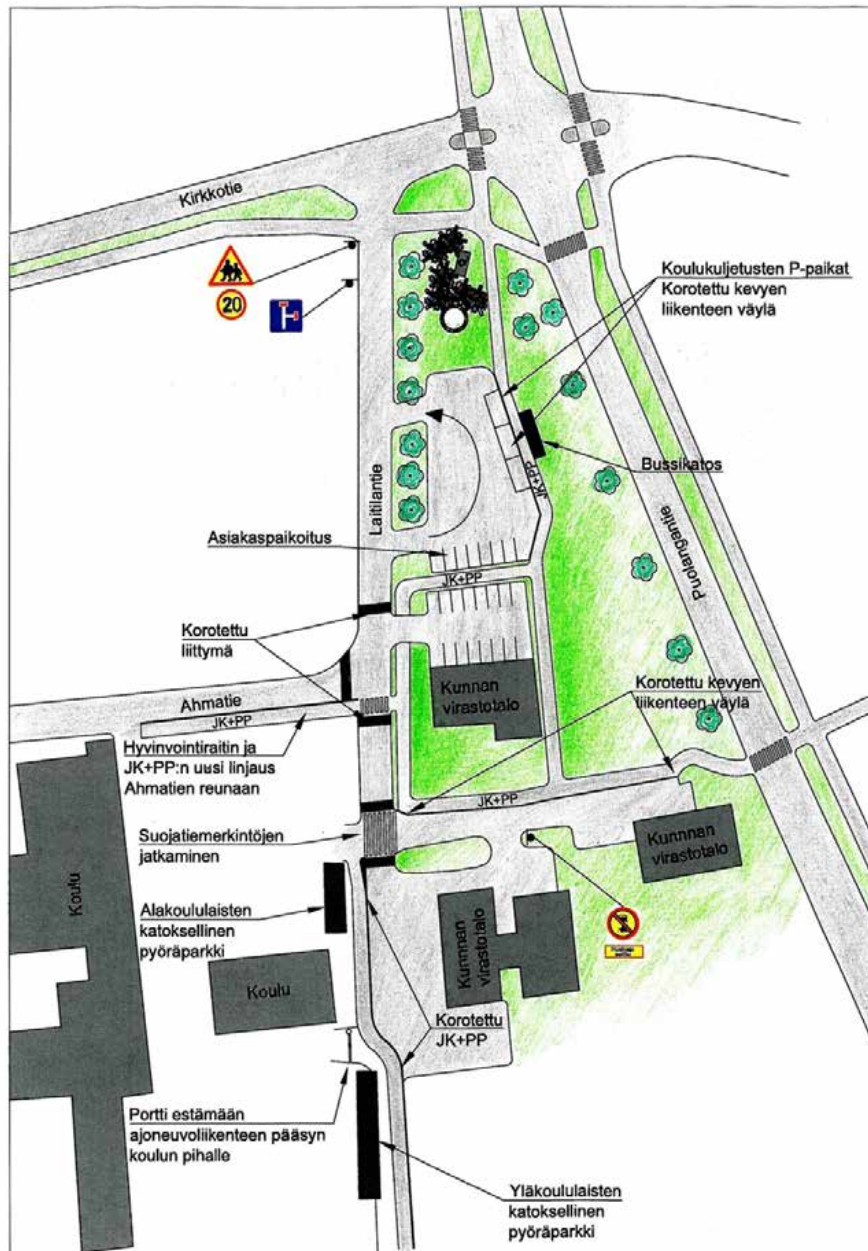

Kuva 38. Esimerkkikuva Vanhantien ja pysäköintialueiden parantamistoimenpiteistä torin kohdalla.

Koulun ympäristö

Utajärven koululle johtavalla Laitilantielle esitetään nopeusrajoitusta 20 km/h. Lisäksi esitetään koulukuljetuksien pysäkkipaikkojen merkitsemistä vanhan torialueen reunaan sekä bussikatoksen lisäämistä pysäköintipaikkojen välittömään läheisyyteen. Myös koululle tulevia kevyen liikenteen yhteyksiä esitetään parannettavaksi rakentamalla kevyen liikenteen yhteys Kirkkotieltä, vanhan torin reunaa myötäillen, koulun piha-alueelle sekä Anttilantien puolelta tulevan kevyen liikenteen väylän linjauksen muuttamista ja väylän havainnoitavuuden parantamista muuttamalla väylä korotetuksi. Kunnanvirastotalojen välistä menevä kevyen liikenteen väylä muutetaan korotetuksi ja väylän jatkoyhteys Laitilantien jälkeen esitetään jatkumaan korotettuna Ahmatien vasemmassa reunassa.

Koululaisten liikkumisturvallisuuden edistämiseksi esitetään nykyisen Laitilantien ylittävän suojatien laajentamista koko korotuksen matkalle sekä Laitilantien Ahmatien risteyksen rakentamista korotettuna. Korotuksen loppupäähän esitetään suojatien lisäämistä kevyen liikenteen väylän ylityskohtaan (toimenpide 10)(Kuva 39).

Kuva 39. Esimerkkikuva koulun ympäristön parantamistoimenpiteistä.

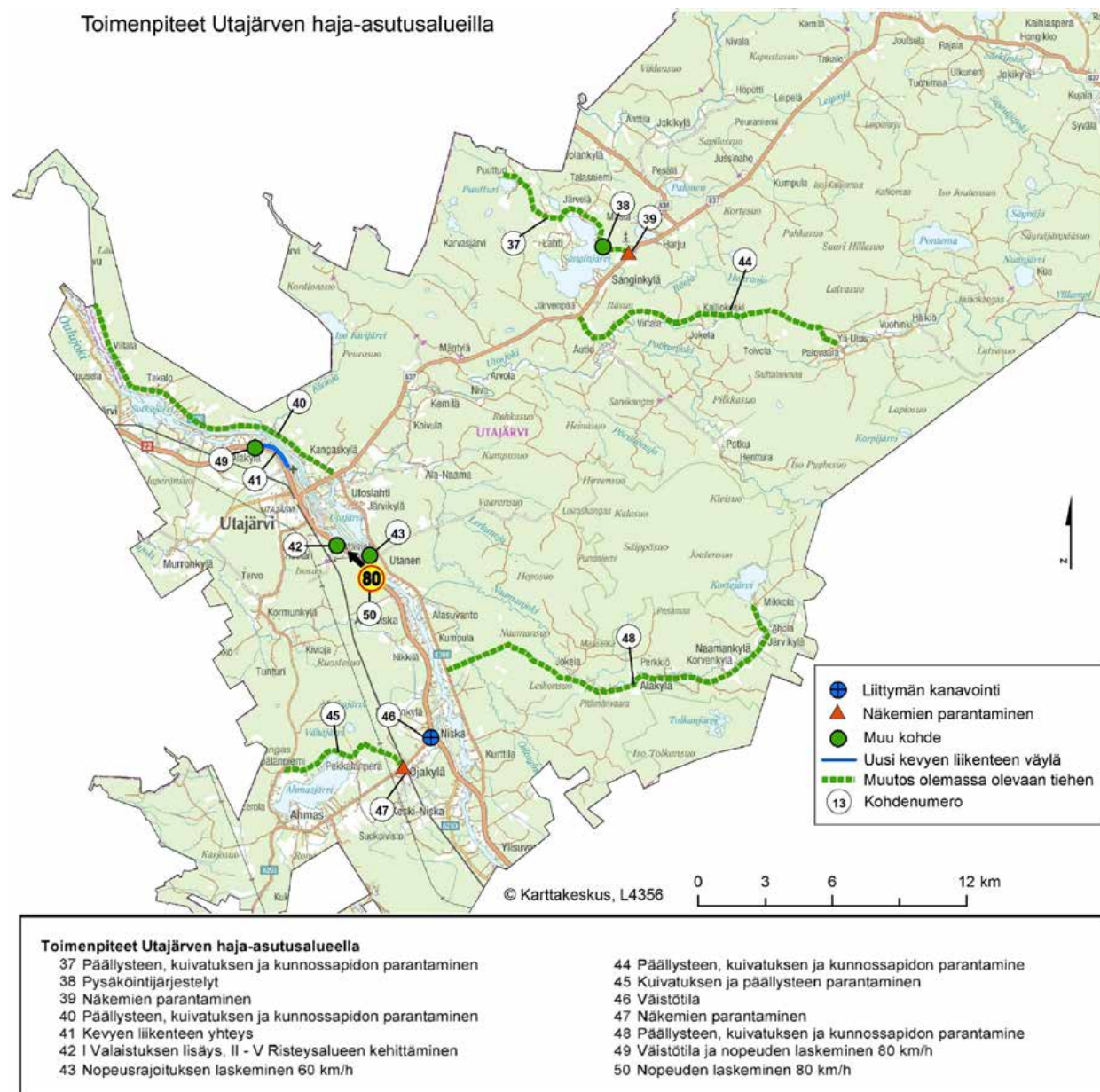
Muut toimenpiteet

Muita keskusta-alueelle esitettyjä toimenpiteitä ovat mm:

- Stop-merkkien vaihtamista käärikolmioihin Saarintien, Sotkankien ja Järvikyläntien (mt 8300) liittymiin.
- Valaistuksen lisäämistä Järvikyläntielle (mt 8300), Kormuntielle (mt 18606) sekä Oravien päästä lähtevälle ulkoilureitille.
- Saarintien aluonopeusrajoituksen alentamista 30 km/h.
- 60 km/h nopeusrajoituksen siirtämistä valtatie 22:lla alkamaan noin 100 metriä aikaisemmin Oulusta päin tultaessa.
- Päällysteiden ja reunatukien korjaamista koko Vanhantien (mt 18642) matkalta.
- Suojateiden ja huomiolaitteiden lisääminen Paavontien ja Putaantien kevyen liikenteen väylän ylityksiin.
- Sillankorvantien ja Siirantien välisen kevyen liikenteen väylän sillan siltapilareiden korjaamista.
- Penkkatien liittymän sekä virkistysalueen parkkipaikan liikennejärjestelyjen parantamista.

Haja-asutusalue

Haja-asutusalueen toimenpiteet käsittävät pääosin tiestön ja näkemien parantamisia sekä nopeusrajoitusten alentamista.

Kuva 40. Utajärven haja-asutusalueelle esitetyt toimenpiteet.

Kevyen liikenteen väylät

Alakylästä Utajärven keskustan suuntaan kevyt liikenne joutuu kulkemaan valtatie 22:n pientareella. Liikkuminen on varsin vaarallista valtatie 22:n liikennemääristä ja nopeusrajoituksesta johtuen. Kevyen liikenteen väylän Alakylä Utajärven keskusta kohteen suunnittelu on käynnissä ja se toteutetaan erillisen suunnitelman mukaisesti (toimenpide 41).

Puutturintie (mt 18655), Yli-Utoksentie (mt 18657), Naamantie (18607), Ahmasjärventie (mt 18604) ja Sotkatie (mt 8300)

Sorapäälysteiset Puutturintie, Yli-Utoksentie ja Naamantie kärsivät keväisen pahoista kelirikko-ongelmista. Teiden varsille on paljon asutusta sekä elinvoimaisia kyläyhteisöjä, joten tiet ovat ympäri vuoden suurella käytöllä. Toimenpiteiksi esitetään kuivatuksen parantamista sivuojia perkaamalla sekä parantamalla tien sivukaltevuuksia teiden höyläyksen yhteydessä. Tien rumpujen kunto tulee tarkastaa parannustöiden aikana ja korjata tai vaihtaa epäkunnossa olevat rummut. Myös urakoitsijoiden tulee panostaa teiden kunnossapitoon erityisellä tarkkuudella ympäri vuoden (toimenpide 37, 44 ja 48).

Ahmasjärventien ja Sotkantien päällysteessä on paljon routimisesta johtuvia päällystevaurioita. Ahmasjärventiehen esitetään kuivatuksen parantamista sivuojia syventämällä sekä päällysteen uusimista ja rakenteen vahventamista. Sotkantielle esitetään routavaurioista johtuvien päällystevaurioiden korjaamista sekä kuivatuksen parantamista (toimenpide 45 ja 40).

Mustikkakankaan liittymä

Mustikkakankaalla sijaitsee Utajärven kunnan alueen teollisuuden pääpaino. Liittymän ongelmaksi on havaittu päätien korkea ajonopeus ja valtatie 22:n pystygeometria, mitkä vaikeuttavat valtatielle liittymistä. Teollisuusalueen johdosta tiestöllä on paljon raskasta liikennettä, jotka omalta osaltaan vaativat erillissuunnittelua mietittäessä tulevia liikenneturvallisuutta parantavia toimenpiteitä.

Liittymä-alueen parantamistoimenpiteiksi esitetään 1. vaiheessa valaistuksen lisäämistä risteysalueelle sekä 80 km/h nopeusrajoituksen alkamista ennen risteysaluetta aina Utajärven kylälle saakka. Muut toimenpiteet VE2 – VE5 harkitaan laaditun selvityksen ”Mustikkakankaan teollisuusalueen liittymän parantamisvaihtoehdot ja vertailu, Utajärvi ” perusteella tulevassa teollisuusalueen laajennukseen liittyvässä kaavoitustyössä (toimenpide 42 ja 50).

Muut toimenpiteet

- Nopeusrajoituksen laskeminen 60 km/h Utasentiellä (mt 18616) voimalan ja valtatie 22 välillä.
- Näkemien parantaminen Ahmasjärventien (mt 18604) ja Puutturintien (18655) risteyksistä
- Sangin hautausmaan parkkipaikka-alueen suurentaminen
- Ahmastien (mt 8293) ja Alakyläntien liittymien kanavointi.
- Nopeusrajoituksen alentaminen 80 km/h välillä Alakyläntien liittymä Utajärven keskusta.

Toimenpideohjelma

Toimenpiteiden toteuttaminen on jaettu toimenpiteiden ohjelmointia varten kolmeen kiireellisyysluokkaan seuraavasti:

- kiireellisyysluokka 1 vuosina 2014 - 2017
- kiireellisyysluokka 2 vuosina 2018 - 2021
- kiireellisyysluokka 3 vuosina 2022 -

Lisäksi on määritelty erikseen ns. pikatoimenpiteet. Kiireellisyysluokitus on ohjeellinen. Seuraavassa taulukossa on esitetty toimenpiteiden kustannukset kiireellisyysluokittain ja vastuutahoittain. Yksittäisten toimenpiteiden kustannusarviot ja vastuutahot on esitetty liitteenä olevissa toimenpidetaulukoissa.

Toimenpiteiden toteuttamisen edistämiseksi kannattaa kilpailutettavaan kunnan aluetta koskevaan ELY-keskuksen alueurakkaan sisällyttää myös pienten liikenneturvallisuustoimenpiteiden toteuttamista.

Taulukko 5. Toteuttamisohjelma.

	Kiireellisyysluokka ja kustannukset [1000 €]				Onn. vähenemä (hvjo/v)
	1	2	3	YHT	
ELY	310	591	20	921	0,24503
Kunta	218,5	171	140	529,5	
ELY ja kunta yhdessä	315	1003		1318	0,10654
Yksityiset	10	10		20	
YHT	853,5	1775	160	2788,5	0,35157

Toimenpiteiden vaikutukset

Esitettyjen toimenpiteiden arvioidaan vähentävän Utajärven kunnan alueella yhteensä 0,35157 henkilövahinkoon johtanutta onnettomuutta vuodessa (Tarva MT 5,1 Web). Tehokkaimpia ovat liikenteen ohjauksen toimenpiteet ja erityisesti nopeusrajoituksen alentaminen. Katuverkolle suunniteltujen toimenpiteiden henkilövahinkoonnettomuusvähenemää ei voitu laskea onnettomuushistorian perusteella, koska katuverkolla tapahtuneita onnettomuuksia ei ole täysin paikannettu. Näin ollen todellinen henkilövahinkoonnettomuusvähenemä on selvästi edellä esitettyä arviota suurempi. Maanteiden toimenpiteiden myötä saatavaksi yhteiskuntataloudelliseksi onnettomuuskustannusten säästökseksi arvioidaan yhteensä noin 173 000 €/vuosi. Laskentaperusteena on käytetty alla esitettyä henkilövahinkoonnettomuuden yksikkökustannusarvoa. Tämän lisäksi katuverkolle tehtävistä toimenpiteistä saadaan merkittäviä kustannussäästöjä.

Onnettomuustyyppikohtaiset yksikköarvot vuonna 2010 (lähde: Tieliikenteen ajokustannusten laskenta 2010. Liikenneviraston ohjeita 22/2010):

- Kuolemaan johtanut onnettomuus 2 364 000 €
- Vammautumiseen johtanut onnettomuus 351 000 €
- Henkilövahinkoonnettomuus keskimäärin 493 000 €
- Pelkkä omaisuusvahinkoonnettomuus 2 950 €
- Tieliikenneonnettomuus keskimäärin 120 000 €

Laskennallisen henkilövahinkoonnettomuusvähenemän lisäksi suunnitelman toteuttamisella on paljon muita välittömiä ja välillisiä vaikutuksia, joille tulee antaa riittävä painoarvo toimenpiteitä priorisoitaessa. Liikenneturvallisuustyön vaikutukset realisoituvat pitkällä aikajänteellä liikenneasenteiden muutoksena ja edelleen onnettomuusvähenemänä, onnettomuusriskin pienenemisenä sekä kunnalle kohdistuvien kustannusten vähenemisenä.

Liikkumisen esteettömyys

Esteettömyyden nykytila

Esteettömyyden nykytilaa selvitettiin asukaskyselyllä sekä keskustajaamassa järjestetyllä esteettömyyskierroksella. Kyselyssä vastaajaa pyydettiin kirjaamaan esteettömyyteen liittyviä ongelmia. Esteettömyyskierroksilla puolestaan käveltiin yhdessä suunnittelijoiden kanssa läpi taajaman keskeisimmät reitit ja kirjattiin ylös erityisesti iäkkäiden ja liikkumisesteisten liikkumiseen liittyviä ongelmia ja parannustoimenpiteitä.

Suurimmat puutteet olivat liikkeiden ja palvelujen sisäänkäynneissä. Myös vaikeasti hahmotettavia ja jäsenymättömiä piha- ja risteysalueita oli joitakin. Kyselyssä suurimpana esteettömyysongelmina Utajärvellä pidettiin talvikunnossapitoa. Kävely ja pyöräily valittaisiin useammin kulkumuodoksi lyhyillä matkoilla jos kevyen liikenteen väyliä olisi enemmän ja liikenneväylien kunto olisi parempi.

Seuraavassa on esitetty yhteenveto esteettömyyskierrosten keskeisistä havainnoista ja toimenpideideoista. Esteettömyyskierroksen muistio kokonaisuudessaan on raportin liitteenä. Kierroksella käveltiin seuraava reitti: kunnanvirasto (Laitilantie 5) - Puolangantien ylitys – tori – Vanhatie (Puolangantien liittymä – K-market) – Asematie – Anttilantie (Puolangantien ylitys) – Laitilantie – Ahmatie – Kirkkotie (terveyskeskus) – hyvinvointitalo – kunnanvirasto (Laitilantie 5). Reitin varrelle sijoittuu taajaman tärkeimmät palvelut.

- Liikennejärjestelyjä tulisi selkeyttää kunnanviraston, K-marketin, Osuuspankin ja apteekin kiinteistön, Matkahuollon sekä kukkakaupan piha-alueilla. Piha-alueet tulisi suunnitella yhteistyössä kiinteistöjen omistajien kanssa katuymäristöä ja mm. nykyisiä kulkuväyliä (mm. reitit suojaiteille) tukeviksi sekä esteettömiksi.
- Puolangantien ylittävät suojaiteet ovat keskisaarekkeellisia. Puolangantiella ajetaan siitä huolimatta melko suurilla nopeuksilla ja ajoneuvojen kuljettajat eivät kunnioita suojaiteiden välistämisääntöä. Kunnanvirastolta torille kulkevan kevyen liikenteen väylän suojaite kaipaisi lisävalaistusta.
- Keskusta-alueella on paljon korkeita tai murtuneita reunakiviä sekä suojaiteilla että kevyen liikenteen väylillä. Myös päällyste on huonokuntoinen useassa kohdassa.
- Terveyskeskuksen edustalla on usein pysäköityjä autoja, vaikka kyseessä on pelastustie. Varsinainen pysäköintialue sijaitsee aivan vieressä.
- Pyöräilyn edistämiseksi pyöräpysäköintipaikkoja tulisi yleisesti olla keskusta-alueella enemmän ja ”vanhankaikaisia” telineitä, jotka vääntävät vanteet, ei tulisi käyttää lainkaan. Lisäksi katoksellisia pyöräpysäköintipaikkoja tulisi olla keskeisillä paikoilla (mm. koulut, nuorisotalo).
- Pyörätuolilla kulkevilla keskeisin ongelma on talvihoito. Väylät tulisi aurata aamulla ajoissa ja ajoradan ja kevyen liikenteen väylän auraus tulisi synkronoida nykyistä paremmin. Puutteellinen talvihoito aiheuttaa ongelmia myös muille liikkujille.
- INVA-pysäköintipaikkojen merkintä (sekä maalaus että kyltit) puuttuu useilta pysäköintipaikoilta. Samoin varsinaisten pysäköintiruutujen maalaukset ja alueiden P-merkinnät puuttuvat usein.
- Liikkeiden sisäänkäynneissä on melko paljon puutteita. Yleisin ongelma on painava ovi, jota on hankala tai mahdoton saada esim. yksin pyörätuolilla auki. Automaattiovet tai halvempaa vaihtoehtona soittokello olisi hyvä ratkaisu. Myös luiskien puute ja korkeat kynnykset ovat yleisiä ja kaiteita puuttuu paljon mm. luiskista.

Utajärvellä käynnissä oleva Green Care –hanke edistää osaltaan esteettömyyttä sekä viisasta liikkumista. Osana hanketta on ideoitu ns. hyvinvointiraitin toteuttamista, mikä olisi merkittävä toimenpide sekä esteettömyyden että kävelyn ja pyöräilyn edistämisen kannalta. Hyvinvointiraitti voisi alkaa Ahmatieltä ja jatkua kenties torille saakka. Reitti olisi houkutteleva ja eri-ikäisiä ihmisiä puoleensa vetävä. Reitin viihtyvyyteen panostettaisiin; reitin varrella olisi erilaisia kasveja, huvimaja sekä penkkejä, joille istahtaa ja kohdata muita. Reitin varrella voisi olla myös liikuntapaikkoja; hyvinvointitalon pihalla Areena, ikäihmisille suunniteltu monitoimirata ja kesällä 2013 valmistuva urheilupuisto.

Esteettömyyden toimintalinjat ja suunnittelun periaatteet

Esteettömyyteen liittyvät yksittäiset kehittämistoimenpiteet on otettu huomioon liikenneympäristön parantamistoimenpiteiden suunnittelussa. Lisäksi kunnassa esitetään jatkossa noudatettavaksi seuraavia esteettömyysperiaatteita:

Esteettömyystietouden lisääminen kaavoittajien, kunnallistekniikan suunnittelijoiden, suunnitteluttajien, rakennuttajien, urakoitsijoiden ja kunnossapitäjien keskuudessa:

- Esteettömyyskoulutusten järjestäminen, koulutus voidaan toteuttaa esim. osana liikenneturvallisuustoimijatyötä
- Tiedottaminen

Esteettömyyden huomioiminen kaavoituksessa:

- Esteettömyyden tavoitetason määrittäminen kaavoitusvaiheessa

Esteettömyyden huomioiminen liikkeiden sisäänkäynneissä ja sisätiloissa sekä pysäköintialueilla:

- Kunnan liikenneturvallisuusryhmä järjestää yhteistyössä esimerkiksi vammais- ja vanhusneuvostojen sekä eläkeläisjärjestöjen kanssa tilaisuuden, jossa käydään läpi ongelmia liikkumisesteiden näkökulmasta sekä annetaan vinkkejä edullisiksi parantamiskeinoiksi liikkeenharjoittajille. Käsiteltäviä asioita ovat mm. erilaiset sisäänkäyntiratkaisut, kuten toimiva luiska ja soittokello kalliiden automaattiovien sijaan, sisätilojen mitoitus myös pyörätuolilla liikkujille, ulkomainokset väylän reunaan, pysäköintialueiden selkeän jäsentelyn merkitys liikkumisesteiden ja liikenneturvallisuuden kannalta sekä invapysäköintipaikkojen (2 paikkaa / P-alue) riittävyys ja merkintä. Tilaisuudessa markkinoidaan esteettömyyttä liikkeenharjoittajille kilpailu- ja imagoetuna. Esteettömyyden huomioon ottaminen ja puutteiden korjaaminen lisäävät asiakkaita ja kohentavat yrityksen mainetta.
- Kunnan pysäköintialueilla varmistetaan invapysäköintipaikkojen riittävyys ja merkintä (sekä kyltit että maalaukset).

Esteettömyys liikenneympäristössä:

- Reunakivien järjestelmällinen madaltaminen (0-3 cm): Taajamien ydinkeskustoissa keskeisimpien kevyen liikenteen reittien suojateiden reunakivet madalletaan järjestelmällisesti 0-3 cm:n korkuiseksi. Työ tehdään kunnan ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen resurssien puitteissa.
- Vanhus- ja vammaisneuvostojen edustajat ja/tai avustajat otetaan mukaan sekä julkisten tilojen että tie- ja katuverkon suunnitteluhankkeisiin. Lisäksi huomioidaan suunnittelun esteettömyysohjeet. Näin varmistetaan, ettei tehdä enää uutta esteellistä ympäristöä.

Kunnossapidon tehostaminen:

- Käydään urakoitsijoiden kanssa läpi talvihoidon laatuvaatimukset ja hiekoitusperiaatteet sekä niiden toteutuminen taajamien ydinkeskustojen kevyen liikenteen väylillä. Tarvittaessa tarkennetaan ohjeistusta tai määritellään erityisiä täsmähoitokohteita.

Levähdysmahdollisuuksien tarjoaminen kevyen liikenteen reiteillä:

- Keskeisimmillä kevyen liikenteen reiteillä tulisi olla riittävästi levähdyspenkkejä. Levähdysmahdollisuudet parantavat omatoimista liikkumista erityisesti reiteillä, jolla liikkuu paljon ikääntyneitä sekä liikkumisesteisiä. Myös suuret korkeuserot lisäävät levähdyspenkkien tarvetta. Levähdyspenkkien riittävyys tarkistetaan kunnan alueella tienpitäjien toimesta ja penkkejä lisätään tarpeen mukaan. Ensisijaisina kohteina ovat kevyen liikenteen laatukäytävät ja ikääntyneiden reitit. Hyvinvointireitin suunnittelu ja toteuttaminen tukee hyvin tätä periaatetta.

Pyöräpysäköinnin kehittäminen:

- Kartoitetaan pyöräpysäköinnin riittävyys keskeisissä kohteissa (koulut, työpaikat toiminnot, kuten nuorisotalo) ja katoksien tarve ja laaditaan kehittämissuunnitelma, jota toteutetaan resurssien puitteissa.

Liikenneturvallisuussuunnitelmaan sisällytettävät yksittäiset toimenpiteet

- Terveyskeskuksen edustan merkitseminen pelastustieksi ja pysäköinnin kieltäminen edustalla. Ainoastaan INVA-paikat voidaan osoittaa oven viereen. Varsinaiselle pysäköintialueelle lisätään P-aluemerkit.
- Kunnanviraston piha-alueen liikenteen ja pysäköinnin suunnittelu kokonaisuutena.
- Lisätään suojateiden lisävalaistuksen suunnittelu liikenneturvallisuussuunnitelman jatkotoimenpiteenä.
- Osuuspankin ja apteekin piha-alueen suunnittelu sekä Vanhatien/Asemantien liittymän ja K-marketin kevyen liikenteen yhteyksien parantaminen.
- Anttilantien ja Asemantien risteyksen parantaminen (tämä ilmeisesti oli jo suunnitelmassa aiemminkin).
- Putken pään korjaaminen Vanhatien varressa olevalla väylällä Paavontien liittymän pohjoispuolella.

Liikennekasvatustyön kehittäminen

Liikennekasvatustyö on yhteistyötä

Yhteistyön kautta kunnan liikennekasvatustyöhön saadaan voimaa. Yhteistyötä tehdään sekä kunnan sisällä eri hallintokuntien välillä että kunnan ja muiden toimijoiden välillä.

Kodin ja vanhempien rooli erityisesti lasten ja nuorten liikennekasvatustyössä on luonnollisesti merkittävä ja vanhemmat kantavat päävastuun lasten liikennekasvattamisesta. Liikennekasvatus on osa yleistä hyvien tapojen, kuten toisten ihmisten huomioon ottaminen ja kohteliaisuus, opettamista. Ensimmäinen malli liikenteessä käyttäytymisestä sekä myös käsitys liikenteen vaaroista saadaan kotoa, vanhemmilta tai muilta läheisiltä. Varhaisessa vaiheessa mukaan tulevat myös päivähoito ja koulu. Lapsen liikennekasvatuksesta saadaan tehokainta kodin, päivähoiton ja koulun välisellä tiiviillä yhteistyöllä.

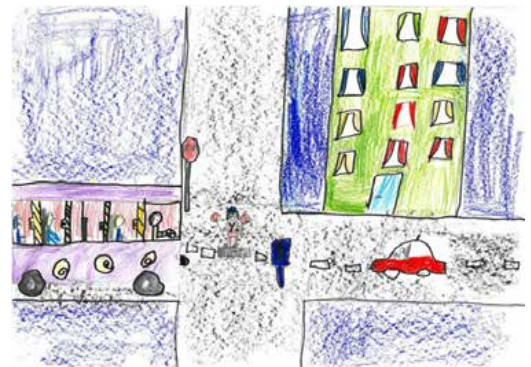
Viranomaiset (poliisi, palo- ja pelastusviranomaiset, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus) toimivat tärkeinä kumppaneina kunnan liikennekasvatustyössä. Viranomaistehtäviin sisältyy lakisääteisesti olennaisena osana liikenneturvallisuuden edistämiseen liittyviä tehtäviä. Poliisi sekä palo- ja pelastusviranomaiset osallistuvat usein mm. päiväkotien ja koulujen liikennekasvatustyöhön vieraillemalla laitoksissa. Heillä on siten olennainen rooli kunnan liikennekasvatustyössä.

Kunnan eri *hallintokunnissa* liikennekasvatustyön mahdollisuudet ovat moninaiset. Kunnan työntekijät tapaavat kuntalaisia elämän eri vaiheissa äitiysneuvolasta vanhustenhuoltoon, mikä luo hyvät edellytykset tehokkaalle ja järjestelmälliselle liikennekasvatustyölle. Kullekin ikä- ja kohderyhmälle voidaan suunnitella sopivat toimenpiteet, joita toteutetaan eri hallintokunnissa. Liikenneturvallisuusasioiden korostaminen tulisi omaksua osaksi jokapäiväistä työtä. Työntekijöiden lisäksi päättäjien ja kunnan johdon rooli liikennekasvatustyössä on tärkeä. Liikennekasvatustyölle ja liikenneturvallisuusryhmän toiminnalle tulee osoittaa resursseja ja toimivaltaa. Kunnan budjetissa tulee varautua liikennekasvatustyöstä aiheutuviin kuluihin (mm. materiaalihankinnat, koulutukset, tapahtumat, mahdolliset koululaisten kuljetukset ym.).

Liikenneturva toimii kuntien liikennekasvatustyön tukena huolehtimalla ennaltaehkäisevästä liikennevalistuksesta tiedottamalla, kampanjoimalla, tukemalla eri ikäryhmien liikennekasvatusta sekä järjestämällä koulutusta yhteistyössä alan viranomaisten ja järjestöjen kanssa. Liikenneturva tarjoaa myös monipuolista materiaalia kuntien liikennekasvatustyön tueksi.

Yrityksillä on hyvät mahdollisuudet edistää liikenneturvallisuusaatetta työpaikoilla ja esim. tukemalla työntekijöiden turvavälineiden käyttöä tai laatimalla yrityskohtainen liikenneturvallisuussuunnitelma, jolle on olemassa Liikenneturvan toimesta laadittu malli. Yrityksen saama hyöty liikennetapaturmien ehkäisytyössä konkretisoituu erityisesti lyhentyvinä työkyvyttömyysaikoina ja säästöinä työterveyshuollossa. Lisäksi liikenneturvallisuusasioiden huomioon ottaminen nostaa yrityksen imagoa. Yritysten kautta tehtävällä liikennekasvatustyöllä olisi mahdollista tavoittaa helposti suuri joukko aktiivi-ikäisiä työssäkäyviä kuntalaisia.

Aktiiviset yhdistykset ja järjestöt ovat erinomaisia yhteistyökumppaneita kunnan liikennekasvatustyössä. Järjestöjen ja yhdistysten kautta voidaan tavoittaa erilaisia käyttäjäryhmiä (lapset, nuoret, vanhukset jne.) ja tuoda liikenneturvallisuuden edistäminen osaksi järjestön toimintaa. Potentiaalisten järjestöjen kartoittaminen kunnassa on yleensä melko helppoa ja yhteistyötä on tehty usein jo aikaisemmin muiden asioiden puitteissa.

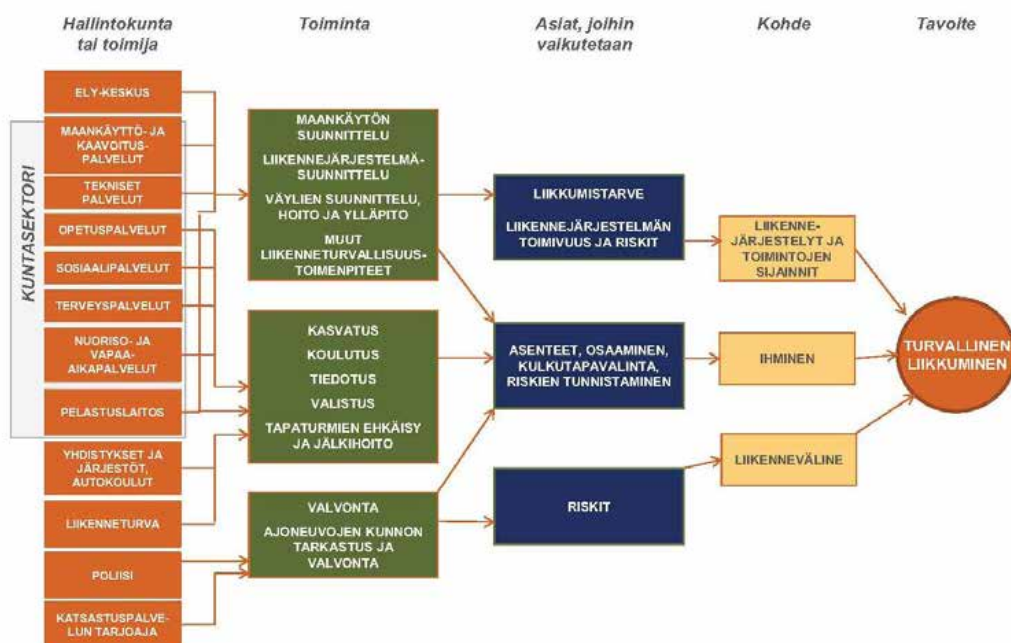

Viisaan liikkumisen edistäminen

Liikenneturvallisuuskasvatuksen ohella ns. viisaisiin liikkumisvalintoihin ohjaaminen on tärkeää. Lasten kuljettamisen lisääntyessä ja myös kansallisten terveys- sekä ympäristöhaasteiden edessä viisaan liikkumisen eli kävelyn, pyöräilyn, joukkoliikenteen sekä kimpakyytien edistäminen on katsottu valtakunnan tasolla tärkeäksi päämääräksi. Valtakunnallinen kävelyn ja pyöräilyn toimenpidesuunnitelma valmistui keväällä 2012 ja sen jalkauttaminen kuntatasolla on paikallisten toimijoiden tehtävä. Kunnassa kävelyn ja pyöräilyn edistäminen sopii hyvin liikenneturvallisuusryhmän tehtäviin.

Viisaiden liikkumisvalintojen edistäminen on luontevaa sisällyttää osaksi liikennekasvatusta ja puhua yleisesti viisaan ja turvallisen liikkumisen edistämisestä. Käytännössä se tarkoittaa, että turvallisuusasioiden rinnalla mm. kouluissa, järjestöissä, työpaikoilla ja vanhustaluuksissa jaetaan tietoa eri kulkumuodoista sekä niiden vaikutuksista ja kannustetaan kuntalaisia pohtimaan omaa liikkumista ja kulkumuodon merkitystä. Viisaan liikkumisen edistäminen on liikennekasvatus-työn tapaan pitkäjänteistä työtä ja vaatii jatkuvia toimia. Kyse on pohjimmiltaan ihmisten arvoista ja arkipäivän valinnoista.

Viisaita liikkumismuotoja voidaan tukea hyvin monin eri tavoin. Ensimmäisenä on tärkeää organisointia ja lisätä kunnan henkilökunnan tietämystä viisaista liikkumisvalinnoista ja niiden vaikutuksista. Sen myötä mm. liikenneturvallisuusryhmän jäsenet saavat riittävät valmiudet tehdä viisaan liikkumisen edistämistyötä. Kun edellytykset työlle on luotu, aloitetaan viisaan liikkumisen edistämisen periaatteiden ja toimenpiteiden suunnittelu, toteuttaminen ja seuranta.

Kuva 41. Paikallisen liikenneturvallisuustyön toimijat ja kohteet. (lähde: Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun liikenneturvallisuussuunnitelma 2011-2014).

Liikenneturvallisuusyhteistyön organisointi

Utajärven kuntaan nimettiin vuoden 2013 alussa It-suunnittelun tueksi It-työryhmä, jossa kunnan eri toiminnot on hyvin edustettuna. Liikenneturvallisuussuunnittelun aikana ryhmän toiminta oli aktiivista, joten suunnittelua varten nimetty It-ryhmä voisi jatkaa Utajärven kunnan liikenneturvallisuusryhmänä. Ryhmää voidaan laajentaa alueellisten sidosryhmien lisäksi aktiivisilla toimijoilla ja järjestöillä. Liikenneturvallisuusryhmän tehtävä on edistää kunnan liikenneturvallisuutta koordinoimalla kunnan It-työtä sekä ohjaamalla liikenneturvallisuustoimijan työtä.

Puheenjohtaja

- vastaa ryhmän koollekutsumisesta ja kokousten järjestämisestä
- välittää tietoa hallintoalojen vastuushenkilöille ja sidosryhmille (ryhmän jäsenet)
- vastaa ryhmän toiminnan tiedottamisesta sekä sisäisesti että ulkoisesti.

Ryhmän muut jäsenet

- toimivat oman hallinnonalansa tai organisaation edustajina ja välittävät tietoa ryhmässä käsitellyistä ja päätetyistä asioista omassa organisaatiossaan
- järjestävät oman hallinnon tai organisaation sisäisiä kokouksia, joissa suunnitellaan ja toteutetaan oman yksikön liikenneturvallisuustyötä toimintasuunnitelman mukaisesti.

Liikenneturvallisuusryhmä kokoontuu ainakin kaksi kertaa vuodessa. Ryhmän tehtäviä ovat:

- Liikenneturvallisuusyhteistyön suunnittelu ja toiminnan vastuuttaminen.
- Liikenneturvallisuustilanteen seuranta.
- Ajankohtaisten liikenneturvallisuusasioiden käsittely (mm. aloitteet).
- Liikenneturvallisuusasioista tiedottaminen.
- Tavoitteiden tarkistaminen ja liikenneturvallisuusteeman valinta vuosittain.
- Yhteydenpito yhteistyökumppaneiden kanssa ja verkostoituminen.

Liikenneturvallisuusryhmän säännöllinen kokoontuminen on olennaista liikennekasvatustyön koordinoimisen ja järjestelmällisyyden kannalta. Kokouksissa saadaan käsitys liikennekasvatustyön kokonaistilanteesta kunnassa seuraamalla suunnitelmien toteutumista ja keskustelemalla ajankohtaisista asioista. Kokoontuminen on välttämätöntä myös sovittaessa eri toimijoiden yhteisten toimenpiteiden käytännön toteutustavoista.

Utajärvi mukaan toimijamalliin

Liikenneturvallisuussuunnitelman aikana keskusteltiin Utajärven liittymisestä Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun alueella lähes kaikilla seuduilla käytössä olevaan toimijamalliin. Utajärven lähiseuduista Kainuussa toimijatyö on ollut käynnissä jo pitkään ja työ on vakaalla pohjalla. Oulun seudulla, johon Utajärvi luontevimmin sijaintinsa puolesta kuului, sen sijaan malli hakee vielä muotoaan. Tämän vuoksi Utajärven olisi luontevinta osallistua Kainuun toimijatyöhön, jonka kautta liikenneturvallisuusryhmän kokoontumiset ja perustyö saataisiin toimimaan säännöllisesti toimijan hoitaessa siihen liittyviä rutiinitehtäviä. Toimijamallin kautta aukeaa mahdollisuus osallistua myös suurempiin tapahtumiin ja kehittää uudentyyppisiä toimenpiteitä yhdessä muiden kuntien kanssa. Tarvittaessa yhteistyötä voidaan tehdä myös Oulun seudun toimijan kanssa työn käynnistyttyä. Jatkossa toimijatyöhön osallistumispäätöksen voi tehdä vuosi kerrallaan.

Toimijamalli tukee kunnan liikenneturvallisuustyötä seuraavasti:

- Toimija osallistuu kunnan liikenneturvallisuusryhmän kokouksiin kaksi kertaa vuodessa, avustaa puheenjohtajaa asialistan valmisteluissa ja toimii sihteerinä.
- Vuorovaikutuskanavat käyttöön (internet-sivut ja extranet-sivut)
- Toimija avustaa kuntakohtaisten tapahtumien järjestelyissä:
 - liikenneturvan kouluttajavierailuja tarpeen mukaan – mm. henkilökunnan koulutukset
 - tempaukset, yhteiset teemat ja kiertueet ym. kohderyhmittäin
- Suuremmat tapahtumat (esim. Turvaa tenaville): Utajärvi voi olla mukana joko Kainuun tai Oulun seudun tapahtumissa.
- Tukea tiedottamiseen toimijan valmiiden kanavat.
- Liikenneturvallisuussuunnitelman seuranta
- Viisaan liikkumisen ja esteettömyyden edistäminen liikenneturvallisuuden ohella.
- Toimijalta on saatavissa jatkuvaa asiantuntijatukea.

Liitteet

Liite 1. Liikenneturvallisuustoimenpidekartat ja -taulukot

Liite 2. Esimerkkejä liikennekasvatuksen ja viisaan liikkumisen edistämistoimenpiteistä

Utajärven keskusalan esitetyt parantamistoimenpiteet

LIITE 1

2(6)

Nro	Sijainti	Tieosoite	Pituus (m)	Toimenpide	Kustannukset (1000 €)	Onnettomuus vähenemä (hvjo/v)	Tehokkuus (hvjo/ME/v)	Kiireellisyysluokka	Vastuutaho	Toteutettu
1	Mt 18642 Kirkkote - Vt 22	18642/1/1		Olemassa olevan saarekkeen parantaminen sekä tuomovarsien lisääminen.	10	0,00097	0,097	1	Ely	
2	Kirkon P-paikka - Nahkurintie			Kirkon P-paikka yhteyks Nahkurintielle ja Nahkurintien liittymän levenittäminen. P-paikan pääsisäänulun siirtäminen pois tapulin kulmalla ja liittymän kaventaminen.	15			1	Kunta	
2a	Mt 18642, Kirkon portti	18642/1/300		Sinibysyyslinnan suojatietäyksen Kirkkoteen yllä kirkolle.	5	0,01339	2,678	2	Ely	
3	Sirrantie - Mt 18642 Kirkkote		480	Kevyen liikenteen väylän yhteys jatkamaan Siirrantietä Kirkkoteelle sekä kirkolle.	125			2	Kunta	
4	Sillankorvantie - Sirrantie			Sillan korjaus, kevyen liikenteen väylän varren läheisyyden puolen poisto.	5			1	Kunta	
5	Pappilantie - Sillankorvantie			Sillankorvantien muuttaminen pihakaduksi.	1			2	Kunta	
6	Koulutie - Vt 22 - Mt 18643 Murrantie	18643/1/15 - 40	25	Kevyen liikenteen väylä Koulutietä Vt 22:lle, kevyen liikenteen jatko Vt 22:ltä Lämpötie alkuun. Koulutien varren reunatukien korjaus.	25	0,00001	0,000	1	Ely, Kunta	
7	Koulutie - Vt 22 ylitys	22/12/9650		Keski- ja etusaareke.	25	0,00272	0,109	1	Ely	
8	Mt 837 Puolangantie - Penkkatie (P-paikka)	837/1/670	30	Sinibysyyslinnan suojatietäyksen Puolangantien JK+PP-ita P-paikalle. JK+PP lisääminen P-paikan reunaan ja erottaminen P-paikkaa pollareilla. Penkkatien linjauksen muuttaminen Puolangantien risteyksessä sekä P-paikan päässä. Penkkatien kaiteen korjaus sekä kääntösuojien siirtäminen lähemmäs risteystä.	20	0,04671	2,336	1	Kunta, Ely, (Fortum)	
9	Mt 837 Puolangantien suojatien ylitys ennen kanavaa	837/1/570		Sinibysyyslinnan suojatien lisäys. Suojatietä korostamaan pollarit sekä suojatienmerkkeihin tehostevarret.	6	0,02138	3,563	2	Ely	
10	Vanhan torin alue		335	Torin alueelle koulukujetuksille omat pysäkit ja pysäkkikatot. Korotettu JK+PP torin oikeaan reunaan, kunnan virastotalojen välillä. Laitilantien reunaan ja Ahmatien reunaan. Ajoneuvoväylä alustuksen kiertäminen Virastotalo nro. 2 eteen. Pyöräkatokset ylä- ja alakulmaisille. Korotettu liittymä ja suojat Ahmatien ja Laitilantien risteykseen. Olemassa olevan korotetun suojatien viivituksen jatkaminen. Laitilantietä 20km/h rajoitus.	140			1	Kunta	
11	Koulutie - Sale, suojatien ylitys			Kuivatukseen parantaminen ylityksessä ja sen läheisyydessä.	5			1	Kunta	
12	Mt 837 Puolangantien kevyenliikenteen ylitys kunnanviraston kohdalla	837/1/287		Suojatien ylitykseen suojatienmerkkeihin tehostevarret, pollarit ja hidasteet ennen suojatietä. Valaistuksen parantaminen suojatien molemmin puolin.	8	0,03208	4,010	1	Ely	
13	Anttilantie, Kirjaston kohta			Korotettu suojatie Anttilantien yllä Kirjastolle.	10			2	Kunta	
14	Vt 22 - Mt 837 Puolangantie	22/13/0		Liittymän kanavoitinta, kevyen liikenteen järjestelyt ja Puolangantien liittymän parantaminen. Toteutus 2015.	170	0,01451	0,085	1	Ely	
15	Mt 837 Puolangantie - Anttilantie, kevyen liikenteen ylitys, Anttilantien jakajat	837/1/200		Suojatien ylitykseen suojatienmerkkeihin tehostevarret, pollarit ja hidasteet ennen suojatietä. Valaistuksen parantaminen suojatien molemmin puolin. Puutuvien tehostevarrien ja merkkien 417 (jakaaja) lisäys Anttilantien liikenteenjakajin.	10	0,01280	1,280	1	Kunta, Ely	
16	Anttilantie välillä Mt 837 Puolangantie - Asematie		133	Anttilantien oikeaan reunaan korotettu kevyen liikenteen väylä. Puolangantien JK+PP:n tasauksen nosto.	20			3	Kunta	

Uttajärven keskustan esitetyt parantamistoimenpiteet

LIITE 1

3(6)

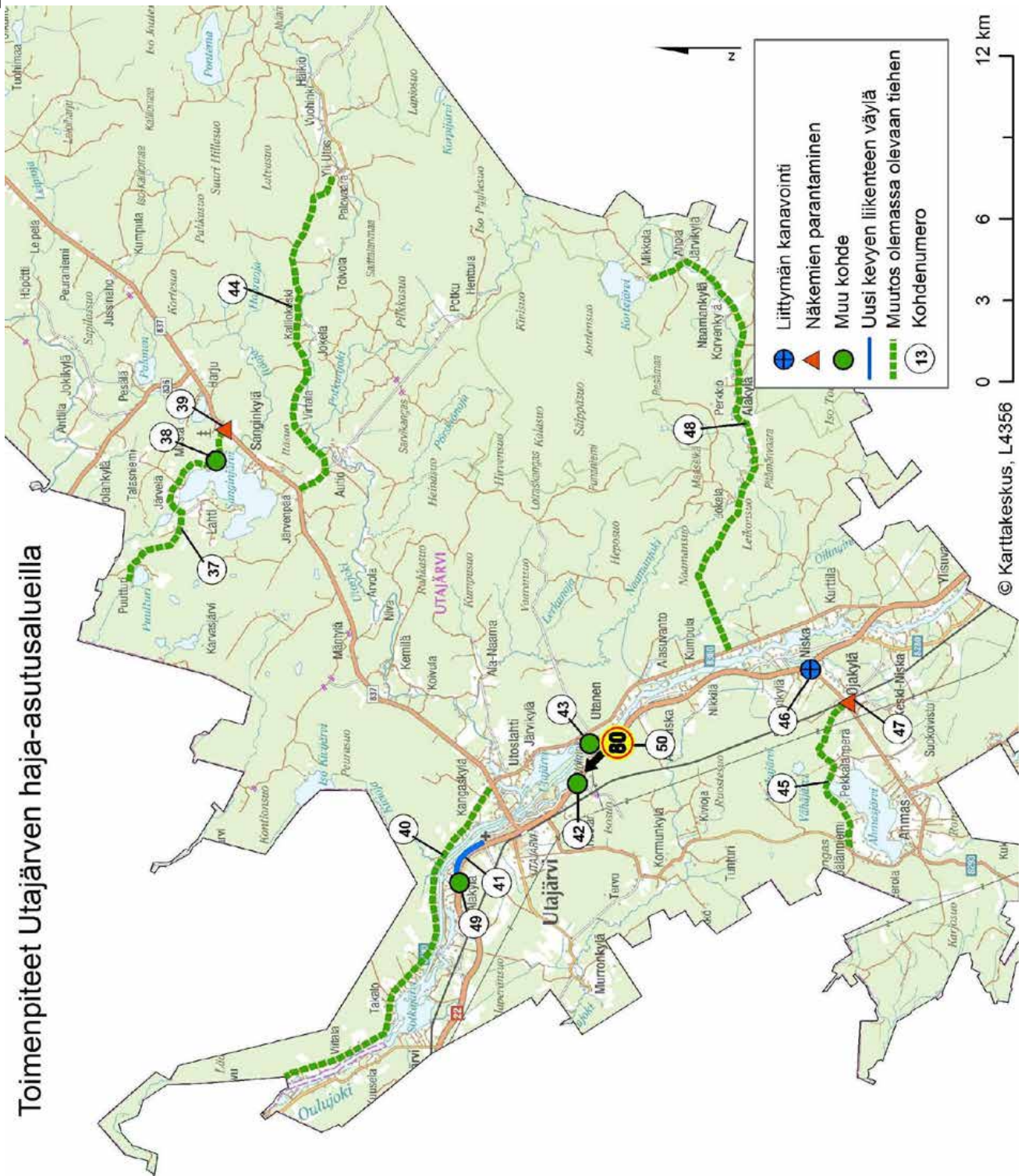
Nro	Sijainti	Tieosoite	Pituus (m)	Toimenpide	Kustannukset (1000 €)	Onnettomuus vähenemä (hvj/v)	Tehokkuus (hvj/ME/v)	Kiireellisyys-luokka	Vastuutaho	Toteutettu
17	Mt 18642 Vanhatie - Postilantie - Pankki - Tormakasiini	18642/1/1500 - 1663	163	<p>Paällysteen uusiminen, suojatiemerkintöjen parantaminen, reunatukien lasku 0-tasoon. Korotettu suojatie Postilantielle ja tien oikealle puolen sijaitsevan viherkaistan jatkaminen ja JK+PP jatkaminen korotettuna. Vanhantien suojateiden väli korotettuna sekä huoltamon suojatien siirto alkamaan viherkaistan reunasta. Torin reunaan JK+PP:n jatko ja noppakivetyksellinen suojatietäily. Pankin eteen vinoparkki ja invaparkki sekä yksikertasuunta. Pankille ja Apteekille korotettu JK+PP yhteys. Torin pohjoispäähän tulevan yhteyden muuttaminen kevyen liikenteen yhteydeksi ja viheralueen laajentaminen. Liiketurvassa edessä olevan väylän muuttaminen palvelumaan ainoastaan huolto- ja pelastusajoneuvoliikennettä. Tormakasiinin päätyn katokselinen pyöräparkki. Liikekiinteistöjen tulee maalauttaa P-palkat sekä lisätä tarvittavat liikennemerkkit</p>	100	0,00268	0,027	2	Kunta, Ely, Kiinteistöt	
18	Mt 18642 Vanhatie - Asematie	18642/1/1722		<p>Paällysteen uusiminen, suojatiemerkintöjen parantaminen, reunatukien korjaus ja laskeminen suojatien yhteyksissä 0-tasoon. Asematien risteuksen muuttaminen pienentämällä tien reunan R-anvoja katumaismmaksiksi.</p>	13	0,00328	0,252	2	Kunta, Ely	
19	Asematie, liikekiinteistöjen edustat			<p>Paällysteen ja kuivatuksen parantaminen liikekiinteistöjen edustoilta.</p>	10			1	Kiinteistö	
20	Anttilantie - Asematie			<p>Asematien päähän suojatietäily kaupalle sekä kaupan puoleisen JK+PP:lle paällysteen ja reunakivien uusiminen.</p>	10			2	Kunta	
21	Postilantie - Kanavan ylitys			<p>Kevyelle liikenteelle silta kanavan yli Postilantielta ulkoilureitille.</p>	50			1	Kunta	
22	Ulkouluireitti välillä Oravatie - suunniteltu sillan paikka		260	<p>Uusi valaistus.</p>	15			2	Kunta	
23	Mt 18642 Vanhatie - Koivutie	18642/1/1888		<p>Sinivärisyyllisen suojatien lisäys. Suojatietä korostamaan pollarit sekä suojatiemerkkeihin tehostevarret.</p>	5	0,01045	2,090	2	Ely	
24	Mt 18642 Vanhatie - Kiertotie	18642/1/2130		<p>Kuivatuksen parantaminen risteysalueelta syöksykaivolla.</p>	2			1	Ely	
25	Mt 18642 Vanhatie - Päävontie	18642/1/2440		<p>Suojatien lisäys. Suojatiemerkkeihin tehostevarret ja pollarit ennen suojatietä. Valaistuksen parantaminen suojatien alueella.</p>	4	0,02985	7,463	1	Ely	
26	Mt 18642 Vanhatie - Putaantie - Saartie	18642/1/2582		<p>Suojatien lisäys. Suojatiemerkkeihin tehostevarret ja pollarit ennen suojatietä. Valaistuksen parantaminen suojatien alueella. Saartien STOP-merkin vaihtokäikönoo</p>	5	0,03954	7,908	1	Kunta, Ely	
27	Saartie, Putaansaaren johtava silta			<p>Sillan levenyttäminen ja kevyen liikenteen väylän rakentaminen levennykseen.</p>	70			3	Kunta	
28	Saartie - Oravatie			<p>Suojatien siirtäminen Oravatien risteyksessä ja suojatien merkintöjen parantaminen.</p>	1			1	Kunta	
29	Putaalansaari			<p>Saareen 30 km/h aluerajoitus.</p>	0,5			1	Kunta	
30	Mannitie välillä Haapakuja - Saartie		290	<p>JK+PP:n rakentaminen Mannintien varteen.</p>	50			3	Kunta	
31	Mt 18606 Kormuntie	18606/1/100 - 400	300	<p>Valaistuksen lisääminen Kormuntien alkuun noin 300 metrin matkalle.</p>	20	0,00047	0,024	3	Ely	
32	Mt 837 Puolangantie välillä Mt 8300 Järvikyläntie - Oulujoen silta	837/1/1970 - 2050	1080	<p>Kevyen liikenteen väylä.</p>	255	0,00152	0,006	1	Kunta, Ely	

Utajärven keskustan esitetyt parantamistoimenpiteet

Nro	Sijainti	Tieosoite	Pituus (m)	Toimenpide	Kustannukset (1000 €)	Onnettomuus vähenemä (hvjo/v)	Tehokkuus (hvjo/M€v)	Kiireellisyys- luokka	Vastuutaho	Toteutettu
33	Mt 837 Puolangantie - Mt 8300 Järvikyläntie - Mt 8300 Sotkantie	837/2/0		Sotkantien ja Järvikyläntien liittymän liikenteen jakajat. Stop-merkkien vaihtaminen karkkolinjoihin.	26	0,05504	2,117	1	Ely	
34	Mt 8300 Järvikyläntie välillä Mt 837 Puolangantie - Järvi	8300/13/100 - 2450	2350	Uusi valaistus.	145	0,00698	0,048	2	Ely	
35	Vt 22	22/12/9450-9550		60 km/h nopeusrajoitus alkamaan 100 metriä aikaisemmin Oulusta päin tultaessa.	1	0,00127	1,270	1	Ely	
36	Terveyskeskuksen edusta			Terveyskeskuksen edustan merkittäminen pelastustieksi ja pysäköinnin kietäminen edustalla. Ainoastaan INVA-paikat voidaan osoittaa oven viereen. Varsinaiselle pysäköintialueelle lisätään P-aluemerkit	2			1	Kunta	

LITE 1 4(6)

Toimenpiteet Utajärven haja-asutusalueilla

Utajärven haja-asutusalueiden esitetyt parantamistoimenpiteet

Utajärven haja-asutusalueiden esitetyt parantamistoimenpiteet										
Nro	Sijainti	Tieosoite	Pituus (m)	Toimenpide	Kustannukset (1000 €)	Onnettomuus vähenemä (hvjp/v)	Tehokkuus (hvjp/M€v)	Kiireellisyys-luokka	Vastuutaho	Toteutettu
37	Mt 18655 Puuttuuntie	18655/1/20 - 7900		Paällysteen, kuivatuksen ja kunnossapidon parantaminen				1	Ely	
38	Sangin hautausmaa			Sangin hautausmaan parkkipaikka-alueen suurentaminen	10			2	Kunta	
39	Mt 837 Puolangantie - Mt 18655 Puuttuuntie	837/4/3710		Risteyksialueen näkemien parantaminen	0,5	0,00106	2,120	1	Ely	
40	Mt 8300 Sotkanatie	8300/9/2450 - 12/3900		Paällysteen, kuivatuksen ja talvikunnossapidon parantaminen.				1	Ely	
41	Mt 18642 Kirkkotie - Alakylä		3300	Kevyen liikenteen väylän yhteys	900			2	Kunta,Ely	
42	Vt 22 - Mustikkakankaantie	22/13/2670-3170	500	1.vaihe: Liittymään tievalaistus.	30	0,00345	0,115	1	Ely	
				2.vaihe - 5.vaihe: Harkitaan laaditun selvityksen "Mustikkakan kaan teollisuusalueen liittymän parantamisvaihtoehdot ja vertailu, Utajärvi" perusteella tulevassa teollisuusalueen laajennukseen liittyvässä kaavoitusyössä.				2, 3	Ely	
43	Mt 18616 Utasentie välillä Vt 22 - Voimala	18616/1/0 - 170		Nopeusrajoituksen lasku 80 km -> 60 km/h	0,5	0,00038	0,760	1	Ely	
44	Mt 18657 Yli-Utoksentie	18657/1/20 - 2/7900		Paällysteen, kuivatuksen ja kunnossapidon parantaminen				2	Ely	
45	Mt 18604 Ahmasjärventie	18604/1/0 - 6350	6350	Kuivatuksen ja päällysteen parantaminen	400			2	Ely	
46	Vt 22 - Mt 8293 Ahmastie	22/15/0		Liittymään väistötia	30	0,00613	0,204	2	Ely	
47	Mt 8293 Ahmastie - Mt 18604 Ahmasjärventie	8293/3/6190		Nakemien parantaminen	1	0,00060	0,600	1	Ely	
48	Mt 18607 Naamantie	18607/1/20 - 3/7420		Paällysteen, kuivatuksen ja kunnossapidon parantaminen				2	Ely	
49	Vt 22 - Alakyläntie, Vt 22	22/12/5320, 22/12/5020 - 12/7933		Vt 22 ja Alakyläntien liittymään väistötia. Nopeusrajoituksen laskeminen välillä 22/12/5020 - 12/7933 100 km/h -> 80 km/h.	31	0,01418	0,457	1	Ely	
50	Vt 22 välillä Mt 18616 Utasentie - Mt 18642 Vanhatie	22/13/1250 - 14/200		Nopeusrajoituksen lasku 100 km -> 80 km/h	1	0,03012	30,120	1	Ely	

Liite 2. Esimerkkejä liikennekasvatuksen ja viisaan liikkumisen edistämistoimenpiteistä

TEKNINEN TOIMI

Liikenneympäristön suunnittelu, ylläpito ja rakentaminen

- Liikenneturvallisuus ja esteettömyys otetaan huomioon fyysisen liikenneympäristön suunnittelussa seuraavien toimenpitein:
 - Nimetään kuntiin esteettömyysvastaavat.
 - Otetaan vanhus- ja vammaisneuvostot mukaan julkisten tilojen ja katujen suunnitteluhankkeisiin.
 - Suoritetaan suunnitelmien ja kaavojen liikenneturvallisuustarkastukset.
 - Lisätään liikenteen ja maankäytön suunnittelun yhteistyötä.
- Toteutetaan liikenneturvallisuussuunnitelmassa esitettyjä liikenneympäristön parantamistoimenpiteitä suunnitelman mukaisesti.
- Jaetaan liikenneturvallisuussuunnitelman yhteydessä koottua esteettömyyssuunnittelun materiaalipakettia yrityksille ja liikkeenharjoittajille.
- Hankitaan siirrettävä nopeusnäyttö ajonopeuksien hillitsemiseksi esimerkiksi seudun kuntien yhteisenä hankintana.
- Tehostetaan kunnossapitoa ja liukkaudentorjuntaa erityisesti esteettömyyskierroksella esiin nousseissa kohteissa ja taajamien pääreiteillä sekä linja-autopysäkeillä.

Tiedottaminen

- Tiedotetaan asukkaille toteutetuista toimenpiteistä, tulevista katutöistä ym. muutoksista liikenneympäristössä. Tehostetaan erityisesti internetin kautta tiedottamista.

Henkilökunnan koulutus

- Pidetään yllä teknisen toimen henkilökunnan liikenneturvallisuusosaamista koulutusten avulla.
- Varmistetaan, että maastotöitä ja mittauksia tekevillä on voimassa Tieturva-koulutus.

KOULUTOIMI

Oppilaat

- Pyritään toteuttamaan poliisivierailu joka luokka-asteella. Koulut lähettävät vierailupyynnön poliisille.
- Järjestetään pyöräilykypärätempaus.
- Järjestetään Tuunaa kypärä –kilpailu.
- Järjestetään luokkien välinen kilpailu kypärän käytössä ja palkitaan parhaat.
- Järjestetään mahdollisuus suorittaa pyöräilijän ajokortti alaluokilla (0-2-luokat).
- Järjestetään heijastintempauksia heijastimen käytön lisäämiseksi.
- Järjestetään teemapäivät liikenteestä, yhteistyökumppaneina Liikenneturva ja poliisi.
- Hyödynnetään liikenneturvallisuutta aiheena koululaisten näytelmissä. Esitetään näytelmiä muille oppilaille ja vanhemmille.
- Kerrotaan oppilaille jo alaluokista alkaen erilaisten kulkumuotojen terveys- ja ympäristövaikutuksista ja kannustetaan omatoimiseen sekä kestäväan liikkumiseen.

Koulukuljetukset ja koululaiskuljettajat

- Varmistetaan että kunnissa koulukuljetusopas jota jaetaan sekä kuljettajille että vanhemmille.
- Parannetaan tiedonkulkua koulukuljetusten hoitajien ja koulutoimen välillä järjestämällä liikennöitsijöille keskustelutilaisuus, jossa painotetaan tiedonvaihdon tärkeyttä ja sovitaan tiedottamisen pelisäännöistä. Samalla painotetaan kuljettajien roolia liikennekasvattajana.

Opettajat

- Järjestetään (esimerkiksi alueellinen) Veso-koulutus opettajille, mukaan kutsutaan liikennöitsijät ja koulutus hankitaan Liikenneturvasta.
- Kannustetaan opettajia perehtymään Liikenneturvan internet-aineistoihin ja materiaaleihin.
- Jaetaan opettajille tietoa ja materiaalia erilaisten kulkumuotojen terveys- ja ympäristövaikutuksista ja kannustetaan kestävään liikkumiseen. Käytetään tarvittaessa ulkopuolisia asiantuntijoita luennoitsijoina.

Vanhemmat

- Tehostetaan vanhempiin kohdistuvaa valistusta lisäämällä yhteistyötä.
- Painotetaan vanhempainilloissa liikenneturvallisuusasioita ja esimerkkinä olemista sekä yhteisen linjan tärkeyttä kodin ja koulun välillä liikennekasvatusasioissa.
- Jaetaan vanhemmille tietoa ja materiaalia erilaisten kulkumuotojen terveys- ja ympäristövaikutuksista ja kannustetaan kestävään liikkumiseen sekä lasten kuljettamisen vähentämiseen.

Koulut

- Perustetaan kouluihin omat liikenneturvallisuusryhmät.
- Laaditaan kouluille liikenneturvallisuussuunnitelma. Suunnitelmien sisältö suunnitellaan koulukohtaisesti ja painotetaan paikallisesti tärkeitä pidettäviä asioita. Hyödynnetään Liikenneturvan Koulun liikenneturvallisuussuunnitelma -aineistoa sekä tarvittaessa asiantuntija-apua. Otetaan oppilaat mukaan suunnitelman laadintaan.
- Jatketaan liikenneturvallisuussuunnitelman laadinnan yhteydessä aloitettua koulujen piha-alueiden suunnittelua yhdessä teknisen toimen kanssa.

SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI

Päivähoito

- Päivähoidon henkilöstö tutustuu ja perehtyy Liikenneturvan internetsivustoon ”Liikenneturvallisuusteemat päivähoidossa” ja ottaa käyttöön valmiit toimintamallit ja materiaalit.
- Järjestetään liikenneaiheisia leikkejä, lauluja, satuja, tehtäviä ja askarteluja Liikenneturvan aineistoja hyödyntäen.
- Järjestetään vanhemmille teemailta, jossa käydään yhdessä läpi esim. turvalaitteiden käyttöä käytännössä, tarkastellaan päiväkodin/perhepäivähoidon ympäristöä liikenneturvallisuuden kannalta sekä keskustellaan koko perheen turvallisesta ja kestävästä liikkumisesta (vanhempien malli) sekä jaetaan tietoa eri kulkumuotojen terveys- ja ympäristövaikutuksista ja kannustetaan lasten kuljettamisen vähentämiseen.
- Osallistutaan tapahtumiin ja kampanjoihin (mm. Turvaa tenaville –tapahtuma).
- Tehdään vanhempien turvavälineiden käytön seuranta.
- Jaetaan vanhemmille liikenneturvallisuuteen liittyvää ajankohtaista aineistoa, hyödynnetään muun muassa Liikenneturvan valmiita tietolehtisiä.

Neuvolat

- Neuvoloissa 4-5 -vuotistarkastusten yhteydessä jaetaan Liikenneturvan Kulkunen-kirja vanhemmille.
- Neuvolakäynneillä kerrotaan turvavyön käytöstä raskauden aikana ja lapsen turvallisesta kuljettamisesta eri ikävaiheissa autossa ja polkupyörässä. Kerrotaan vanhemmille myös turvavälineiden käytöstä ja malliesimerkkinä toimimisesta.
- Hoitaja kehottaa vanhempia käyttämään Liikenneturvan Turvapupu.net -sivustoa lasten kasvatuksessa.
- Pidetään esillä liikenneturvallisuuteen liittyvää ajankohtaista aineistoa, hyödynnetään muun muassa Liikenneturvan valmiita tietolehtisiä.

Aikuisväestö lääkärin ja terveydenhoitajan vastaanotoilla (terveyskeskukset)

- Kerrotaan alkoholin ja lääkkeiden käytön vaikutuksesta turvalliseen liikkumiseen. Käydään keskustelua hoitokontaktien yhteydessä.
- Tehdään lakisääteinen ajokyvyn arviointi lääkärin toimesta tai poliisin läheteestä.
- Opastetaan ja motivoidaan asiakkaita turvalaitteiden (heijastin, pyöräilykypärä, liukuesteet) käyttöön.
- Pidetään esillä liikenneturvallisuuteen liittyvää aineistoa, hyödynnetään muun muassa Liikenneturvan valmiita tietolehtisiä.
- Sovitaan yhteistyössä teknisen toimen kanssa riittävästä hiekoituksesta piha-alueella ja informoidaan mahdollisista puutteista kunnossapidossa.
- Pidetään sisätilat siistinä ja turvallisina.

Työterveyshuolto

- Terveystarkastusten yhteydessä ja vastaanottotilanteissa huomioidaan liikenneturvallisuus työikäistenvastaanotolla kävijöiden kanssa. Kohderyhmänä ovat erityisesti
 - vuorotyöläiset (väsyneenä liikkuminen)
 - työkseen liikenteessä ajavat (väsymys, kiire)
 - hoitoon ohjatut (alkoholin suurkuluttajat) ja
 - asiakkaat, joilla ajokykyyn vaikuttava lääkitys.
- Kaikkia työterveyshuollon asiakkaita motivoidaan turvavälineiden käyttöön sekä työmatkoilla että vapaa-aikana.
- Pidetään esillä liikenneturvallisuuteen liittyvää ajankohtaista aineistoa, hyödynnetään muun muassa Liikenneturvan valmiita tietolehtisiä.
- Jaetaan vastaanotoilla tietoa eri kulkumuotojen terveysvaikutuksista ja kannustetaan työmatkakävelyyn ja –pyöräilyyn.

Vanhustyö, kotipalvelu, palvelukeskukset ja vammaistyö

- Opastetaan turvavälineiden ja turvallisten jalkineiden käyttöön sekä liikkumiseen pimeällä ja liukkaalla keliällä.
- Varmistetaan, että iäkkäillä on asianmukaiset liikkumisen apuvälineet käytössään.
- Tarkkaillaan piha-alueiden hiekoituksen ja muiden järjestelyiden riittävyyttä ja ilmoitetaan tarvittaessa alueiden huollosta vastaavalle.
- Järjestetään yhteistyössä poliisin ja Liikenneturvan kanssa tietoiskuja sairauden, lääkityksen ja iän vaikutuksesta ajokykyyn.
- Hyvän lihaskunnon ja tasapainon ylläpitämiseksi rohkaistaan ja aktivoidaan ikääntyneitä liikkumaan.
- Ohjataan lihasvoiman vahvistamiseen kotioloissa ja kannustetaan osallistumista liikuntaryhmiin.
- Laitoshoidossa huomioidaan esteettömyys sisätiloissa ja ulkona; varmistetaan, että käytössä ovat toimivat luiskat, asiakkailla asianmukaiset jalkineet ja apuvälineet ulkona liikkueissaan ja että ulkona on riittävä määrä istuimia. Opastetaan myös omaisia.
- Toteutetaan vanhusten vaaranpaikkakartoituksia yhteistyössä vanhus- ja vammaisneuvostojen kanssa, hyödynnetään Liikenneturvan valmista mallia ja materiaalia ja tarvittaessa asiantuntija-apua.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen henkilökunta

- Ylläpidetään henkilöstön liikenneturvallisuustietoutta järjestämällä säännöllistä koulutusta. Yhteistyökumppanina Liikenneturva.
- Kannustetaan työkseen liikkuvia (mm. kotipalveluhoitajat) turvavälineiden käyttöön ja avustetaan mahdollisuuksien mukaan niiden hankinnassa.

NUORISO- JA VAPAA-AIKATOIMI

Nuorisotilatoiminta

- Keskustellaan nuorten kanssa liikenneasenteista, ylinopeuksien ja onnettomuuksien seurauksista.
- Keskustellaan ja tiedotetaan turvavälineiden käytöstä ja suojavaikutuksesta (kypärät, turvavyöt, heijastimet).
- Keskustellaan ja tiedotetaan eri kulkumuotojen terveys- ja ympäristövaikutuksista. Kannustetaan omatoimiseen liikkumiseen ja kestäviin (kävely, pyöräily ja joukkoliikenne) kulkumuotovalintoihin.
- Järjestetään tietoisu mopoilijoille, aiheena mm. turvallinen mopoilu, virittämisen seuraukset (yhteistyö poliisin kanssa), kypärän käyttö ja kiinnitys.
- Järjestetään tietoisu liikenteestä ja päihteistä.
- Pidetään esillä liikenneturvallisuuteen liittyvää ajankohtaista aineistoa, hyödynnetään muun muassa Liikenneturvan valmiita tietolehtisiä.

Matkat ja retket

- Tehdään tilannekohtaista asennekasvatusta yhdessä liikuttaessa.
- Edellytetään turvavälineiden käyttöä ja asiallista liikennekäyttäytymistä matkoilla ja retkillä.

Urheiluseurat ja järjestöt

- Pyydetään urheiluseurojen ja -järjestöjen edustajia mukaan kunnan liikenneturvallisuusryhmän toimintaan.
- Kannustetaan seuroja sopimaan mm. pyöräilykypärän käytöstä harrastusmatkoilla.
- Järjestetään turvavälinekampanjoita yhdessä seurojen kanssa jäsenille.
- Tiedotetaan seuroja liikenneturvallisuusasioista hyödyntämällä mm. Liikenneturvan valmiita tietolehtisiä.

Liikuntapaikat ja ulkoilureitit

- Suunnitellaan yhteistyössä teknisen toimen kanssa latu- ja kelkkareittien teiden ylitykset ja taajama-ajot turvallisiksi (harkittu reititys ja hyvät opasteet).
- Varmistetaan turvalliset liikenne- ja pysäköintijärjestelyt liikuntapaikoilla ja tapahtumien yhteydessä.

Nuoriso- ja vapaa-aikatoimen henkilöstö

- Tutustutaan ja otetaan käyttöön Liikenneturvan internet-sivuilla oleva nuoriso- ja vapaa-aikatoimen toimintoihin soveltuva laaja materiaali ja aineistot.
- Huolehditaan henkilöstön liikenneturvallisuustietämyksen ylläpitämisestä järjestämällä koulutuksia. Yhteistyökumppanina on Liikenneturva.

KESKUSHALLINTO JA TYÖSUOJELU

Työsuojelutoiminta

- Liitetään työmatkaliikenteen turvallisuus ja viisaan työmatkaliikkumisen edistäminen osaksi työsuojelutoimintaa. Viisaita kulkumuotovalintoja ovat kävely, pyöräily, joukkoliikenne ja kimpakyydit.
- Seurataan työmatkatapaturmia ja käydään ne säännöllisesti läpi yhdessä henkilöstön kanssa. Keskustellaan, kuinka tapaturmat olisi mahdollisesti voitu estää.
- Seurataan sattuneiden tapaturmien lisäksi myös läheltä piti -tilanteita kannustamalla työntekijöitä kertomaan työmatkalla sattuneista tilanteista (laaditaan esim. yksinkertainen ilmoituslomake läheltä piti -tilanteesta). Käydään tapaturmien yhteydessä läpi myös läheltä piti -tilanteet ja keskustellaan toimenpiteistä niiden välttämiseksi.
- Selvitetään työntekijöiden työmatkojen kulkumuodot, pituudet, poikkeamistarpeet sekä esteet työmatkakävelylle ja -pyöräilylle sekä joukkoliikenteen käytölle. laaditaan suunnitelma, kuinka työntekijöitä kannustetaan kestävään liikkumiseen.
- Järjestetään kampanjoita tai kilpailuja turvavälineiden käytön sekä työmatkakävelyn ja -pyöräilyn lisäämiseksi.

- Sovitaan työntekijöiden kanssa, että työssä polkupyörällä liikuttaessa käytetään kypärää ja jalan kulkiessa heijastinta.
- Tehdään henkilöstön työmatkojen vaaranpaikkakartoitus ja käydään tulokset läpi henkilökunnan kanssa ja sovitaan toimenpiteistä, joilla voidaan lisätä työmatkaliikkumisen turvallisuutta. Hyödynnetään Liikenneturvan internet-sivustolla olevaa valmista aineistoa kartoituksen laadinnassa.

Keskushallinto

- Järjestetään koko henkilökunnan räätälöityjä koulutus- ja teematilaisuuksia liittyen liikenneturvallisuuteen ja kestäväan liikkumiseen. Yhteistyökumppaneiksi pyydetään poliisia ja Liikenneturvaa sekä mahdollisesti muita asiantuntijatahoja.
- Järjestetään liikenneturvallisuusryhmälle koulutustilaisuuksia liikenneturvallisuustietämyksen ylläpitämiseksi, yhteistyötahoina poliisi, Liikenneturva sekä muut asiantuntijat. Järjestetään koulusta myös viisaisiin kulkumuotovalintoihin ja niiden terveys- ja ympäristövaikutuksiin sekä liikkumisen ohjauksen suunnitteluun liittyen.
- Tuetaan mahdollisuuksien mukaan työntekijöiden turvavälineiden hankintaa (esim. hands free-laitteet, pyöräilykypärät, heijastinliivit, liukuesteet).
- Tiedotetaan kunnan kesäasukkaita turvallisesta loma- ja vapaa-ajan liikkumisesta, kuten turvavälineistä, promillerajoista tiellä ja vesillä, perävaunun kuormaamisesta jne. Hyödynnetään tiedottamisessa Liikenneturvan valmiita tietolehtisiä.
- Tiedotetaan säännöllisesti kunnan internet-sivuilla ajankohtaisista liikenneturvallisuusasioista. Tiedottamisessa voidaan hyödyntää liikenneturvan Viikon vinkki -aineistoa.
- Varaudutaan kunnan budjetissa liikenneturvallisuustyöstä aiheutuviin kuluihin.

Linkit materiaaleihin:

LAPSET JA KOULUIKÄISET

- Turvapupu, www.turvapupu.net - lasten liikennekasvatusaineistoa mm. kysymyksiä, väritystehtäviä, pelejä
- Liikenneturvan internet-sivuilla (liikennekasvatus/lapset) <http://www.liikenneturva.fi/fi/eri-ikaisena/lapset-0-14> lisäksi paljon tietoa lasten liikenneturvallisuudesta ja liikennekasvatuksesta sekä mm. seuraavat aineistot:
 - Koulu- ja päivähoitokuljetukset, oma sivusto jossa tietoa ja mm. opas koulukuljetusopas: <http://www.liikenneturva.fi/fi/eri-ikaisena/lapset-0-14/koulukuljetukset>
 - Turvallisuus on pieniä tekoja - työ kunnissa, tietoa kuntateemasta sekä seuraavat aineistot:
 - Kalvosarja: Lasten liikenneturvallisuus (PowerPoint ladattavissa)
 - Esite: Lapsella on oikeus turvalliseen liikkumiseen (pdf ladattavissa)
 - Juliste: Anteeksi, onko sinulla muutama sekunti aikaa? (pdf ladattavissa)
 - Turvallisesti tien yli ja turvaa lapsen koulutie -aineistot
 - Tarkistuslista koulun liikenneturvallisuus-toimia varten opettajille (pdf ladattavissa)
 - Koulumatkan vaaranpaikkakartoitus oppilaille (pdf ladattavissa)
 - Koulumatkan vaaranpaikkakartoitus lasten vanhemmille (pdf ladattavissa)
 - Lasten turvalaitteet autossa – tietoa lapsen kuljettamisesta autossa

NUORET

- Liikenneturvan internet-sivuilla (liikennekasvatus/nuoret) <http://www.liikenneturva.fi/fi/liikennekasvatus/nuoret/index.php> on tietoa nuorten liikennekasvatuksesta sekä mm. seuraavat materiaalit:
 - Mopoilu
 - Minä ja mopo, DVD (näyte ladattavissa sivuilta), keskustelun pohjaksi
 - Sinä, mopo ja liikenne -juliste
 - Mopoilijoille tarkoitettu opas (pdf ladattavissa sivustolta)
 - Pidä pelivaraa mopoilija -kalvosarja (pdf ladattavissa sivuilta)
 - Kirje mopoilijan vanhemmille (pdf ladattavissa sivuilta)
 - Esitys: Mopotietoutta vanhemmille (pdf ladattavissa sivuilta)
 - Ideoita ohjaajille liikenneaiheen käsittelyyn nuorten ryhmissä (pdf ladattavissa)
 - Liikennekasvatuksen työkalupakki: <http://www.liikenneturva.fi/fi/eri-ikaisena/nuoret-15-24>, josta löytyy tietoa toisen asteen koulutuksen liikennekasvatuksesta.

AIKUISET

- Liikenneturvan internet-sivuilla (liikennekasvatus/aikuiset) <http://www.liikenneturva.fi/fi/eri-ikaisena/aikuiset-tyoliikenne> on tietoa työliikenteen turvallisuuden parantamisesta sekä mm. seuraavat materiaalit:
 - Työ ja liikenne -opas (pdf ladattavissa)
 - Työ ja liikenne -esite (pdf ladattavissa)
 - Lomakkeita (kaikki ladattavissa sivuilta word -muodossa):
 - Työmatkojen ja työasiamatkojen kartoitus
 - Työliikenteen yleiskartoitus
 - Työhön liittyvien matkojen vaaranpaikat
 - Vaaratilanneselvitys
 - Liikenteestä aiheutuvien riskien arviointi
 - Työajoon liittyvien riskien kartoitus

IÄKKÄÄT

Liikenneturvan internet-sivuilta (liikennekasvatus/iäkkäät) <http://www.liikenneturva.fi/fi/eri-ikaisena/iakkaat> löytyy tietoa tarjolla olevista koulutuksista ja mm. seuraavat materiaalit:

- Liikenneympäristön vaaranpaikkakartoitus iäkkäille, omalta sivustolta tietoa sekä toimintamalli, esite ja lomake ladattavissa. Lisäksi yhteenvetoja toteutetuista kartoituksista. Linkki: http://www.liikenneturva.fi/fi/liikennekasvatus/iakkaat/liikenneympariston_vaaranpaikkakartoitus.php
- Autoillen kaiken ikää -opas (pdf ladattavissa)
- Ikäkuljettajan itsearviointi -opas (pdf ladattavissa) <http://www.liikenneturva.fi/fi/eri-ikaisena/iakkaat/ikakuljettajan-itsearviointi>
- Iäkkäiden turvallisuusteetit (pdf ladattavissa)

KAIKILLE IKÄRYHMILLE materiaalia liikenneturvallisuustyöhön voi tilata Liikenneturvan sivuilta: <http://www.liikenneturva.fi/fi/materiaalit/tilattavat-materiaalit>

Liikenneturvan internet-sivut www.liikenneturva.fi

Viisaan liikkumisen edistäminen kunnassa ja työpaikoilla:

Viisaita valintoja liikkumiseen –esite:

http://www.motiva.fi/files/4897/Viisaita_valintoja_liikkumiseen_kunnassasi.pdf

Esimerkkejä Suomesta:

http://www.motiva.fi/liikenne/liikkumisen_ohjaus_tyopaikoilla/aineistot/esimerkkeja_tehdyista_toimista_suomessa

Liikkumissuunnittelun työkaluja:

http://www.motiva.fi/liikenne/liikkumisen_ohjaus_tyopaikoilla/aineistot/liikkumissuunnittelun_tyokaluja

TYKELI (Työpaikat kestävän liikkumisen edistäjinä) -pilottihankkeet:

http://www.motiva.fi/liikenne/liikkumisen_ohjaus_tyopaikoilla/aineistot/pilotit

Polku edellisiin: www.motiva.fi » Liikenne » Liikkumisen ohjaus työpaikoilla » Aineistot

Julkaisusarjan nimi ja numero Raportteja 35/2013					
Vastuualue Liikenne ja infrastruktuuri					
Tekijät Sito Oy		Julkaisuaika tammikuu 2014			
		Kustantaja / Julkaisija Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus			
		Hankkeen rahoittaja / toimeksiantaja			
Julkaisun nimi Utajärven liikenneturvallisuussuunnitelma					
Tiivistelmä <p>Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus sekä Utajärven kunta ovat laatineet yhdessä Utajärven kunnan liikenneturvallisuussuunnitelman. Työn tuloksena laadittu suunnitelmaraportti sisältää sekä liikenneympäristön parantamissuunnitelman että liikennekasvatustyön kehittämissuunnitelman. Liikenneympäristön parantamistoimenpiteiden suunnittelua ohjasivat työn aikana määritellyt kunnan liikenneturvallisuuden parantamista koskevat periaatteet ja erityispiirteet. Suunnitelman laatimisen taustana on toiminut ELY:n laatima Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun liikenneturvallisuussuunnitelma.</p> <p>Utajärven kuntaan on esitetty liikenneympäristön parantamistoimenpiteitä yhteensä 50 kohteeseen. Toimenpiteet painottuvat keskusta-alueelle ja sen läheisyyteen sekä yksittäisiin ongelmakohteisiin. Toimenpiteiden suunnittelussa on otettu huomioon tiedossa olevien kaava-/maankäyttöhankkeiden lähivuosina edellyttämät toimenpiteet. Toimenpiteiden toteuttaminen on vaiheistettu kolmeen ohjeelliseen kiireellisyysluokkaan; vuosina 2014 – 2017 ja 2018 – 2021 sekä vuoden 2022 jälkeen toteutettaviin toimenpiteisiin. Parantamistoimenpiteiden kustannuksiksi on arvioitu 2,8 milj. €.</p> <p>Yksittäisiin kohteisiin ehdotettujen parantamistoimenpiteiden ohella on esitetty myös yleisperiaatteita koskien mm. 30 km/h-rajoitusten käyttöönottoa paikossa, missä se tukee liikenneympäristöä, asuinalueiden väistämisvelvollisuuskäytäntöjä, hidasteiden käyttöperiaatteita, nopeusrajoitusten ajoratamaalauksia, suojateiden havaittavuuden parantamista sekä tienvarsiraivauksia.</p> <p>Liikennekasvatustyön kehittämissuunnitelmassa on määritelty kunnan liikenneturvallisuustyön nykytila, kunnan liikenneturvallisuustyöryhmän toimintamalli ja tehtävät, liikennekasvatustyön tavoitteet sekä liikennekasvatuksen tiedotuskäytännöt. Lisäksi on esitetty keskeisten yhteistyökumppaneiden osallistuminen liikennekasvatustyöhön sekä esitetty seudulla tehtävän jatkuvan liikenneturvallisuustyön varmistamiseksi ns. seudullisen liikenneturvallisuustoimijamallin käyttöönottoa</p>					
Asiasanat (YSA:n mukaan) Liikenneturvallisuus, Utajärvi					
ISBN (Painettu) 978-952-257-766-5	ISBN (PDF) 978-952-257-767-2	ISSN-L 2242-2846	ISSN (painettu) 2242-2846	ISSN (verkkopainettu) 2242-2854	
www www.ely-keskus.fi/julkaisut www.doria.fi		URN URN:ISBN:978-952-257-767-2		Kieli suomi	Sivumäärä 66
Julkaisun tilaukset Julkaisu on saatavissa myös verkossa osoitteesta: www.ely-keskus.fi/julkaisut www.doria.fi					
Kustannuspaikka ja -aika Oulu 2014			Painotalo Kopijyvä Oy		

RAPORTEJA 35 | 2013
UTAJÄRVEN LIIKENNETURVALLISUUSSUUNNITELMA

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

ISBN 978-952-257-766-5 (painettu)

ISBN 978-952-257-767-2 (PDF)

ISSN-L 2242-2846

ISSN 2242-2846 (painettu)

ISSN 2242-2854 (verkkajulkaisu)

URN:ISBN:978-952-257-767-2

www.ely-keskus.fi/julkaisut | www.doria.fi/ely-keskus

